

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 47 (1606) 1980 LAPKRITIS - NOVEMBER 20

• LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672

• 30 ct.

Dabarties ginklais

Tautos atsparumas priklauso nuo jos vertybių, tradicijų, kurios kartas nuo kartos prisimenamos. Kalba, religija, papročiai išlaiko žmones prie savo tautos kamieno. Viena mūsų tradicijų yra Kariuomenės šventė arba Lapkričio 23-ji, kartais dar vadinama Vyčio kryžiaus kavalierių švente. Svarbu ne tiek jos pavadinimas, kiek pati tradicija. Mes, laisvajame pasaulyje gyvenę lietuviai, turime sąlygas prisiminti buvusią Lietuvos kariuomenę, jos atliktus žygius, karių atliktas pareigas. Šiandieną nebeturime savo kariuomenės, o tėvynė yra priešo pavergtas, tačiau ir dabar privalome kovoti už mūsų tėvynės, mūsų tautos likimą. Anksčiau lietuviai kariai kovojo kariniais ginklais, dabar dėl savo tėvynės likimo visiems lietuviams tenka kovoti diplomatiškai, visuomeniniais ir kultūriniais ginklais. Tam reikia darbų, aukų. Matome, kaip Lenkijos darbininkai kovoja ne tik dėl kasdieninės duonos kėsnio, bet ir dėl laisvės, dėl geresnio gyvenimo sąlygų. Pirmoje eilėje dėl kalbos, religijos laisvės, o toliau ir dėl pilnos krašto laisvės. Mūsų tėvynė yra blogesnėje padėtyje negu Lenkija, nes ji yra rusų okupuota. Mums tenka pakelti sunkesnę kovą. Dėlto kova už Lietuvos laisvę turi eiti be paliovos. Tik tokia kova duoda teigiamų rezultatų. Amerikos lietuvis R. Česonis buvo paskirtas į JAV pagalbinę Madrido konferencijos delegaciją. Tai žingsnis diplomatinėje mūsų kovoje. Tos delegacijos sudėtyje jis galės pasitarnauti Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų reikalams. R. Česonis į tą delegaciją pateko dėl savo aktyvumo JAV visuomeninėje veikloje.

Pavergtiems mūsų broliams yra reikalinga ne tik ekonominė, bet ir dvasinė parama. Jie iširsta čia mūsų atliktus darbus. Tas juos stiprina ir paskatina, nes jie žino, kad tėvynės likimo kovoje jie nėra vieni. Iš pavergtos Lietuvos rašo: "Žinokite, kad jūsų darbas nėra beprasmiškas, jo vaisiai ir čia labai jaučiami." Šiandien pavergtoje Lietuvoje prieš pavergėją kovoti yra sunkiau, negu tai buvo Rusijos carų laikais. Tada vysk. M. Valančius steigė blaivybės draugijas, saugojo mūsų tautą nuo fizinio ir dvasinio sužlugimo. Dabar pavergtoje Lietuvoje ir blaivybės draugijų steigti rusai neleidžia, nes jie nori sunaikinti lietuvių tautą moralškai ir fiziškai, o jos likučius padaryti rusais, bolševikais, bedieviais. Jei pavergtoje Lietuvoje lietuviai dar nesužlugę, tai tik dvasinės stiprybės dėka. Mes tai žinome iš disidentų ir kitų kovotojų dėl Lietuvos laisvės pasisakymų. Subedievėjusių lietuvių dauguma jau dabar tarnauja okupantui ir kankina savo brolius, o tikintieji kovoja už laisvę prieš pavergėjus ir jų talkininkus.

Nereikia nusiminti, kad mūsų tėvynė yra pavergta jau 40 metų. Istorijos atžvilgiu tai nėra ilgas laikotarpis, nors mums jis yra skaudus. Juk ir carų vergija truko per 120 metų, bet atėjo laikas, ir lietuvių tauta vėl galėjo stoti į ginkluotą kovą, iškovoti laisvę ir tapti laisva tauta, kaip ir kitos pasaulio tautos. Jei laisvę gauna kelių šimtų tūkstančių tautos, tai juo labiau tą laisvę privalo turėti lietuvių tauta, turinti garbę ir garbingą praeitį. Anot filosofo Kanto: "Lietuvių tauta privalo turėti laisvę dėl savo vertingos, mokslinės kalbos." O vienas, bene vokiečių lingvistas, pasakė, kad lietuviai Jungtinėse Tautose ant taikos derybų stalo turėtų padėti daugiausiai savo kalbos žodyną. Vergija nėra amžina. "Pabudo iš miego Kosovo kapai" — sakė Maironis. O tie kapai miegojo apie 500 metų. Garsiosios Makedonijos palikuonys taip pat kovojo dėl savo valstybės nepriklausomybės, o jų kova truko daug ilgiau, negu mūsų, nes jie laisvės neiškovojo nei po I, nei po II D. karo. Bet jie nenusimena ir tęsia kovą už savo krašto laisvę. Juo labiau negalime nusiminti mes, lietuviai. Juk yra ir daugiau rusų pavergtų tautų. Kovojame dėl laisvės visi kartu. Pavergtųjų tautų skaičius rusų imperijoje didėja, o su tuo ir pavergtųjų jėga, kuri vieną dieną pajudės ir nušluos pavergėją. J. Vaičiūnas

KANADOS ĮVYKIAI

Ministerio kalba Madride

Madrido konferencijoje, tikri-
nandžio 1975 m. Helsinkyje pa-
sirašyta Europos saugumo ir
bendradarbiavimo sutartį, kal-
bėjo Kanados užsienio reikalų
min. M. MacGuiganas. Konfe-
rencija buvo pradėta įvadiniais
delegacijų vadovų žodžiais vis
dar be oficialiai sutartos dar-
botvarkės, kuri nustatytų temas
bei joms skirtą laiką. M. Mac-
Guiganas pasisakė prieš sovieti-
nę Afganistano invaziją, pažeid-
usią atolydžio politiką. Jis taip-
gi pasmerkė nusikaltimus žmo-
gaus teisėms, ypač kai jie vyk-
domi pagal savus įstatymus ir
kai tas teisės ginančios užsienio
valstybės yra kaltinamos nelegi-
aliu kišimusi į pažeidėjų vi-
daus reikalus. Esą nuo to laiko,
kai buvo pasirašytas baigminis
Helsinkio aktas, žmonės perse-
kiojami, suimami, tremiami
ir kalinami vien tik dėlto, kad
jie reikalauja savo teisių ir se-
ka jų pažeidimus. Prieš išvykda-
mas į Madrido konferenciją, M.
MacGuiganas sakėsi vengsis
perdargi aštrių pareiškimų prieš
Sovietų Sąjungos, nes jie ap-

sunkintų pagalbą jos reikalin-
giems asmenims. Savo įvadinė-
je kalboje jis ir užėmė šią po-
ziciją, atsisakydamas specialaus
komiteto surinktų konkrečių
duomenų, atskleidžiančių žmo-
gaus teisių pažeidimus Sovietų
Sąjungoje. Prieš tokia tylią Va-
karų pasaulio diplomatiją spe-
cialiu vedamuoju pasisakė dien-
raštis "The Toronto Sun" lap-
kričio 11 d. Jame primenama,
kad ji nieko nepažeidė Kanados
piliečiui Jesus Smithui, kuris
jau nuo 1945 m. nori grįžti Ka-
nadon. Jis net kelis kartus buvo
uždarytas į darbo stovyklą. Gal
ir dabar kalinamas, jeigu tebėra
gyvas. Tylioji diplomatija nepa-
deda ir Šveicarijai, norinčiai
emigruoti pas savo gimines Ha-
miltone. Jis buvo apkaltintas
parazitizmu, išnaudojančiu ki-
tus žmones, darbo vengimu ir
nuteistas kalėti tada, kai papra-
šė išvaiztiavimo vizos, nors yra
dirbęs net 37 metus.

Federacinės valdžios 1.200
vertėjų unija streiką užbaigė

(Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos dainiaus Maironio statula, sukurta G. Jokūbonio, Kauno senamiestyje. Šis Maironis 1895 m. rašė: "Amžiais pavergta keltis tėvynė; jos atgimimą jaučia dvasia. Ginkim, ką mūsų protėviai gynė! Zadinkim brolius meile drašiai!" Tai pranašiški žodžiai, kurie ir dabar gaivina lietuvių širdis laisvėje ir nelaisvėje

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Anglikonai apie Baltijos kraštus

P. JATULIS

Michael Bourdeaux įsteigta
Keston College Kento mieste,
Anglijoje, savo knygomis, žur-
nalais ir biuleteniais dažnai
skelbia žinias ir apie Lietuvos
pavergimą bei apie laisvės ne-
tekusių lietuvių. Tos kolegi-
jos 4 kartus į metus leidžiamas
žurnalas "Religion in Commu-
nist Lands" 1980 m. 3-me nr.
išspausdino visą eilę dokumen-
tų santraukų iš Lietuvos "Sa-
mizdat" leidinių, vis pažymint,
kad pilnus jų tekstus anglų kal-
ba galima gauti redakcijoje.

Dok. 21 nr. yra Tikinčiųjų
Teisėms Ginti Katalikų Komite-
to raštas iš 1979.IX.12, siųstas
Lietuvos komunistų partijos
centro komitetui, kuriame rašo-
ma, jog Lietuvos konstitucijos
§50 sako, kad K. Bendrija yra
atskirta nuo valstybės, bet du
nauji įvykiai parodo, kaip so-
vietų pareigūnai pažeidžia tą
paragrafą. Štai Kirdeikių ir
Daugailių parapijiečiai išsirinko
kunigus P. Kražauską ir P. Bal-
tušką, kad vadovautų jų parapi-
jų taryboms, bet sovietų parei-
gūnai bandė prarasti naujus
rinkimus ir "sovietinę tarybą".
Bandymas Daugailiuose nepavy-
ko; ten kun. Baltuškaui grasina-
ma areštu. Kirdeikiuose ateis-
tų paskirtas komitetas paskelb-
tas kaip išrinktas.

Dok. 23 nr. yra TTG Kat.
Komiteto raštas iš 1979.IX.23
apie tai, kaip sovietai paneigia
vaikų teises; minima Angelė Ra-
manauskaitė, vaikus mokiusi
Gudijoje, kuri buvo nubausta.
— Dok. 24 nr. iš 1979.X.10 tai
TTG Kat. Komiteto telegrama
Sv. Tėvui. — Toliau kun. A.
Mociaus ir 13 lietuvių raštas iš
1979.XI.8, kuriuo protestuoja-
ma prieš Antonio Terlecko suė-
mimą X.30, ryšium su 45 bal-

tiečių pareiškimu dėl Molotovo-
Ribbentropo akto. Pažymima,
kad Terleckas pašventė savo gy-
venimą ginti kitų teisėms ir lais-
vėms. Apeliuojama į Vakarus,
kad jie palaikytų jų prašymą.

Kitame žurnalo skyriuje yra
straipsnis "Sėtonas veikia".
Taipgi išspausdintas 1979.VII.
3 atsišaukimas į pasaulį devy-
nių politinių kalinių, kurių tar-
pe yra B. Gajauskas, L. Lukja-
nenko ir Jurij Fjodorov. Ten
rašoma, kad senovėje krikščio-
nys būdavo išmetami liūtams,
bet žiaurumai ir smurtas nesu-
naikino jų tikėjimo. Dabar sė-
tonas kitu būdu veikia Sov. Są-
jungoje, kur krikščionys neturi
teisių ir siunčiami į priverčia-
mojo darbo lagerius sunykimui.
Sosnovkos lagery, Mordovijoje,
iš tikinčiųjų buvo atimami kry-
želiai. Kaliniai paskelbė bado
streiką — reikalavo leisti turėti
savo kryželius, skaityti Šv. Raš-
tą, turėti maldaknyges ir iko-
nas. Kol tęsiasi tikinčiųjų per-
sekiojimai, tol ant Helsinkio su-
tarties padėti sovietų parašai
yra veidmainiškas žaidimas —
rašoma tame dokumente.

Pažymėtinas ir Keston Colle-
ge dideliu tiražu leidžiamas biu-
letenis "The Right to Believe".
Jo pirmame psl. įdėta nuotrau-
ka su užrašu: "Kun. Kriščiukai-
tis vedė ilgą procesiją iš Tytuvėnų
į pagarsėjusią Šiluvo šventovę".
Taip pat pirmame psl. yra
straipsnis "Forty Years On",
primenantis trijų Baltijos val-
stybių prievartinės okupacijos
40 metų sukaktį.

Tų valstybių išdavimas prasi-
dėjo Molotovo-Ribbentropo ak-
tu 1939 m. Užėmus tas valsty-
bes, pilnu teizmu imta persekio-
ti tikinčiuosius. Rygos liutero-
nų katedra paversta koncertų
sale. Vilniaus katalikų Sv. Ka-
zimiero šventovėje įsteigtas ate-

izmo muzėjus. Iš viso apie 150-
000 žmonių deportuota į Sibiro
lagerius, jų tarpe liuteronų, ka-
talikų, ortodoksų vyskupai ir
daug kunigų; kaikurie jų buvo
sušaudyti, pvz., Lietuvos katali-
kų vyskupas Borisevičius, lat-
vių liuteronų dekanas A. Jana-
zens. Vėliau, tarp 1944 ir 1953
m., pusė milijono baltiečių de-
portuota. Ten buvo daug religii-
nių vadų, kurie mirė Sibire.
Juos prisimena gyvi tikintieji:
1978 m. kun. Garuckas, teisiant
katalikų veikėją Viktorą Petkų,
pasakė: "Aš sau laikyčiau garbę
mirti darbo lageryje, kaip mirė
mano mokytojai vysk. Reinsys
ir Tėvas Andriška."

1980 m. tikinčiųjų Bendrijos
Baltijos kraštuose yra nusilp-
nintos, bet gyvos. Latvijos liu-
teronų Bendrijoje tėra 90 kuni-
gų (1944 m. jų buvo 285); pusė
jų per 65 m. amžiaus, 40 mirė
lageriuose. Šventovių skaičius
sumažėjo trečdaliu. 1978 m. Z.
Skudra, latvis, kuris siuntė į už-
sienį apgriautų šventovių nuo-
traukas, buvo 12-kai metų pa-
smerkta kalėti.

Estijos ir Latvijos ypač ska-
tinamos civilinės apeigos krikš-
tams ir santuokai. Liuteronų
Bendrija prarado apie pusę sa-
vo tikinčiųjų; dalis jų perėjo į
baptistus, kurie yra stiprūs Lat-
vijoje. Jų spaustuvė Ligukalns
vietoje 1974 m. buvo surasta ir
joje dirbusieji pasodinti į kalė-
jimą. Stipriausia ir veikliausia
Baltijos kraštuose yra K. Bend-
rija Lietuvoje. Ją labai remia
lietuvių liaudis. Aiškiai matomi
jų liudijimai, reikalaujanti reli-
ginės laisvės. Vienas jų pasirašy-
tas net 148.149 asmenų (dėl
Klaipėdos šventovės). Tikinčių-
jų Teisėms Ginti Kat. Komite-
tas iš 5 asmenų yra viešai re-
miamas dviejų trečdalių kuni-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

MADRIDO KONFERENCIJA BUVO PRADĖTA BE OFICIALIOS
DARBOTVARKĖS įvadinėmis delegacijų vadovų kalbomis. Jose
buvo puolama sovietinė Afganistano invazija ir žmogaus teisių pa-
žeidimai. JAV delegacijos pirm. Griffin Bell palietė likimą tų ak-
tyvistų, kurie buvo sudarę Helsinkio grupes Maskvoje, Ukrainoje,
Lietuvoje, Gruzijoje, Armėnijoje. Kalbėdamas apie lietuvių grupę,
išryškino Viktorą Petkų. G. Bell taipgi užtikrino, kad JAV šian-
dien stovi priešakyje tų, kurie šaukiasi laisvo apsisprendimo. At-
rodė, kad Madrido konferencija ir gali pasibaigti įvadinėmis kal-
bomis, bet paskutiniu momentu Sovietų Sąjungai sutiko su Aust-
rijos, Švedijos, Kipro ir Jugoslavijos pasiūlyta darbotvarka, Af-
ganistanui ir žmogaus teisėms duodančia šešias savaites laiko. Dėl
šios darbotvarkės patvirtinimo

Žuvo kovotojas

Konferencijos proga Madri-
das susilaukė daug užsienin iš-
tremtų sovietų disidentų ir pa-
vergtų tautų atstovų. Bene pla-
čiausiai nuskambėjo A. Amalri-
ko mirtis automobilio nelaimė-
je. Jis yra autorius pagarsėjusio
veikalo "Ar Sovietų Sąjunga iš-
silaikys iki 1984 m.?" Madride
A. Amalrikas norėjo susitikti
su V. Bukovskiu, L. Pljūšču ir
gen. P. Grigorenka. Kelyje iš
Barcelonos į Madridą jo vairuo-
jamas automobilis susidūrė su
sunkvežimiu. Spėjama, kad A.
Amalrikas greičiausiai užsūdo
dėl nuovargio ir prarado auto-
mobilio kontrolę. Jo trys kelei-
viai V. Borisovas ir V. Feinber-
gas, Sovietų Sąjungoje bandę
isteigti laisvas darbo unijas,
taip pat ir jo žmona išliko gyvi
ir netgi nesužeisti. Dėl šios ne-
laimės primenama, kad V. Bo-
risovo žmona birželio mėnesį
taip pat yra žuvusi automobilio
nelaimėje Lietuvoje. Įtariama,
kad tą nelaimę suorganizavo
KGB agentai. Ankstyva A.
Amalriko mirtis yra skaudus
smūgis visam disidentų bei lais-
vės kovotojų sąjūdžiui. Iš Mask-
vos atėjo pranešimas, kad ten
buvo suimtas žydų veikėjas Vik-
toras Brailovskis, leidęs pogrini-
dinį žurnaliuką "Žydai Sovietų
Sąjungoje". Tai dar vienas žmo-
gaus teisių pažeidimas, įvykdy-
tas netgi Madrido konferenci-
jos metu. V. Vokietijon iš Mask-
vos atskrido rašytojas Levas
Kopelevas su žmona Raisa.
Jiems išduotos vizos vienerių
metų laikotarpiui, tačiau Kope-
levams greičiausiai bus atšauk-
ta Sovietų Sąjungos pilietybė.
Juos globoja Nobelio literatūri-
nės premijos laureatas H. Boell.

Svečias iš Vatikano

V. Vokietijos žemę Koelnė
pabučiavo popiežius Jonas-Pau-
lius II, išlipęs iš lėktuvo. Tai
pirmas popiežiaus apsilankymas
Vokietijoje beveik 200 pastaru-
jų metų laikotarpyje. Jonas-
Paulius II prisiminė ne tik ka-
talikus, bet ir protestantus, juos
pavadindamas tikėjimo broliais,
pasisakydamas už bendradar-
biavimą, vokiečių tautai linkė-
damas taikos ir vienybės. Au-
gustuburgio pilyje prie Bonnos
jis buvo priimtas kanclerio H.
Schmidto. Spėjama, kad šiame
pokalbyje greičiausiai buvo pa-
liestos dabartinės pasaulio pro-
blemos.

Patvirtino uniją

Augščiausiasis teismas Var-
šuvoje išbraukė žemesnio teis-
mo ir "Solidarumo" unijos kons-
tituciją įjungtą paragrafą, pri-
pažįstantį kompartijos pranašū-
mą. Įtampa betgi nedaug tesu-
mažėjo, nes unijos nariai yra
nepatenkinti kaikuriais vietini-
ais valdžios pareigūnais. Ma-
tyt, dėl jos pastarima su "Soli-
darumo" unijos pirm. L. Wale-
sa surejo kompartijos vadas S.
Kania. Varšuvoje buvo suimtas
Laisvo Apisprendimo Komite-
to veikėjas W. Ziembinskis, se-
nosios nepriklausomybės dienos
proga suorganizavęs 15.000 len-
kų demonstraciją prie nežino-
mo kareivio kapo.

Šiame numeryje:

Dabarties ginklais

Seniau kovojom kariniais ginklais, dabar — politiniais

Anglikonai apie Baltijos kraštus

Anglikonų kunigo vadovaujama įstaiga informuoja anglus

75 metai "Dieviui ir Lietuvai"

Sukaktuvinis Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos kongresas

Veikėjų darbai ir planai

PLB valdybos atlikti darbai įvairiose veiklos srityse

Taip platinamos knygos

Knyga kojų neturi — jai reikia platinotųjų talkos

Buvo ir daugiau, garbusis Viešintai!

Kai "Gimtojo Krašto" puolėjas bando atsikirsti

Vakaras su "Nerija"

Pasakoja Klevelando lietuvaits, grįžusios iš P. Amerikos

Lietuvaitės dovana muzėjui

Dail. A. Cibulskytės pieštas milijonieriaus portretas

Tūkstantinės minios Fatimoje

Išpūdziai lietuvių studento, apsilankiusio Portugalijoje

Prie angos į begalybę

Rašytojo Juozo Krailiausko kalba sukaktuvinėje iškilmėje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoją: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Parapija - Lietuvos švyturys

S.m. lapkričio 5 d. Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose įvyko metinis Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas. Dalyvavo 11 kunigų iš Ontario provincijos, iš Kvebeko neatvyko nė vienas, taigi niekas nedalyvavo iš Vakarų Kanados.

Suvažiavimą pradėjo pirm. kun. J. Staškus, pakviesdamas kun. dr. J. Gutauską maldai. Po jos Toronto vyskupas pagalbininkas A. Ambrozis angliskai kalbėjo apie etninės parapijos paskirtį. Visų pirma, pasak jo, etninė parapija yra savo kilmės krašto švyturys, kurio uždavinys yra tikybinis, tautinis ir kultūrinis. Be to, jis turi liedyti svetimoje aplinkoje savo krašto vertybes, laimėjimus ir kančias. Bet tai tik viena paskirties pusė — etninė parapija, šiuo atveju lietuvių parapija, turi dalyvauti ir bendrame kanadiečių katalikų gyvenime.

Po paskaitos vyskupas atsakė į klausimus, paaiškindamas, kad galbūt organizacija "ShareLife" galėtų padėti ir Lietuvos tikintiems, bet reikėtų tartis su jos vadovais. Iki šiol ta linkme veikti dar nebuvo bandyta. Vyskupas palankiai atsiliepė į siūlymą supažindinti Toronto arkivyskupijos kunigus su tikėjimo persekiojimu Lietuvoje per metinius seminarus. Siek tiek rezervuoti jis pasisakė dėl maldos dienos įvedimo vyskupijoje už persekiojamą K. Bendriją, nes toks užmojis gali būti panaudotas kaikiurių grupių nacionalistiniams tikslams. Tačiau iš esmės jis sutiko, kad tai būtų reikalingas dalykas — supažindintų kanadiečius su esama K. Bendrijos būkle pavergtuose kraštuose.

Po pietų visi suvažiavimo dalyviai susirinko į šventovę maldos bei susikaupimo pusvalandžiui, kurio metu buvo prisiminti mirusieji kunigai — J. Bobinas, B. Bagdonas, K. Rickus, Danielius, Rudzinskas, P. Totoraitis, L. Kemešis, P. Ažubalis, Iz. Grigaitis. Turiningą ir aktualią konferenciją pasakė kun. dr. J. Gutauskas.

Popietiniame posėdyje buvo svarstomos sielovadinės problemos. Įvadą į svarstybas padarė kun. Pr. Gaida. Iškeltų klausimų svarstymą dalyvavo visi suvažiavusieji. Visiems ypač rūpėjo lietuviškų parapijų tęstinumas, jaunosios kartos įjungimas į parapijų veiklą, vaikų paruošimas pirmajai Komunijai, vyresnio amžiaus jaunimo nureligijimas ir nutaistymas.

Nutarta rūpintis, kad Kunigų Vienybės siunčiamas kunigas bent kartą į metus aplankyti Vakarų Kanados lietuvių gyvenvietes, kur nėra nuolatinių kunigų. Taipgi nutarta išleisti leidinį pamaldų, skirtų įvairioms tautinių švenčių ir kitom progom.

Baigiant suvažiavimą, išrinkta valdyba, kuri pasiskirstė pareigoms: pirm. kun. Aug. Simanavičius, OFM, sekr. kun. J. Staškus, ižd. kun. Pr. Gaida. DL

Vieną Lietuvą teturime

GERBIAMIEJI, KANADOS LIETUVIAI

Lietuvos laisvė yra augščiausias mūsų tikslas. Mūsų tėvų žemė jau 40 metų yra priešė pavergta. Tačiau Lietuva yra gyva. Lietuvoje kovojančių lietuvių pasiaukojimas įpareigoja ir mus vieningu pasiūventimui, ryžtu, darbu ir aukomis padėti jiems bei perduoti pasauliui pavergtos tautos laisvės šauksmą. Amžių būvyje Lietuvos kunigaikščiai savo sūnus įkaitais atiduodavo, įieškodami pagalbos. Broliai lietuvi, Tau nereikia aukoti ar įkaitu atiduoti sūnų. Aukok bent vienos dienos uždarbį metuose Tautos Fondui — Lietuvos laisvei. Ir Tu teiki pagalbą tėvynei.

Vaidilutės amžina ugnį kūrėno, idant tėvynė būtų amžina. Sėdė lietuvaitė, kūrėn laisvės ugnelę ir būdė, kad ji liepsnotų amžinai. Augink ir mokyk jaunąją kartą mylėti tėvynę, dirbti ir aukotis jos laisvei.

Atėjo lapkričio mėnuo. Tautos, gyvenančios laisvėje, puošia savo karių kapus. Kas, o kas padės rožės žiedą ant laisvės kovotojo kapo tėvynės laukuose? Kas nušluostys motinos ašarą, kuri sūnaus neteko už Lie-

tuvos laisvę. Kas papuoš Lietuvos karių kapus?

Pagerbkime jų kovą ir gyvybės auką, atiduotą tėvynei. Aukokime Lietuvos laisvei. Padėkime bent rožės žiedą ant laisvės kovotojo kapo!

Artinasi Kalėdos šventės. Savo artimiesiems ruošiamė dovanėles. Kiekviena lietuviška šeima paruoškime bent mažą dovanėlę — auką tėvynei, jos laisvei ir pasiųskime artimiausiam Tautos Fondo atstovybei ar įgaliotiniui.

Tą vieną tėvynę Lietuvą teturime — padėkime jai!

Antanas Firavičius,
Tautos Fondo atstovybės pirmininkas

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvos Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbamiosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos suvažiavime Detroito š.m. spalio 18-19 d.d. Iš dešinės: kun. V. Dabušis, prel. J. Balkūnas, JAV LB pirm. inž. V. Kutkus ir kiti. Nuotr. J. Urbano

75 metai "Dievui ir Lietuvai"

JAV Lietuvių Katalikų Federacijos Kongresas Detroito

STASYS GARLIAUSKAS

Nors oficialus Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos 45-tojo kongreso Detroito atidarymas įvyko spalio 18 d., tačiau išvakarėse buvo pradėta registracija, atidaryta tautinių drabužių paroda ir surengtos svarstybos jaunimui Kultūros Centre.

Tautinių drabužių paroda

Jaukiose patalpose, ant specialiai parengtų skydų bei sienos skleidėsi skoningai išdėstyti tautiniai drabužiai. Ant galinės sienos ir augštesnėje vietoje į akis krito labai dailūs Anastazijos Tamošaitienės meniškas darbas. Besigėrėdamas žiūrovas užtiko šių dalyvių pavardes: Gražina Urbonienė, Birutė Veselkienė, Juozas Jasiūnas, Juozas Kiaulėnas ir jauniausia dalyvė Kristina Pikūnaitė, apie kurią buvo kalbama, kad ji išvažiavo į Kanados miškų ir užsidarė, kad išmokyti tautinių drabužių meno. Iš tikrųjų ji to meno mokėsi pas dailininkus Tamošaitius; Tamošaitis į mokė teorijos, o Tamošaitienė — austi. Ir taip prabėgo dveji meteliai, po kurių ji pasuko į Otavos universitetą studijuoti.

Kai Viktoras Veselka, idėjęs daug energijos ir darbo į šios parodos rengimą, ją atidarė, kalbėti apie tautinių drabužių ateitį pakvietė jaunąją Pikūnę — Kristiną Pikūnaitę.

Kelionis užuominomis palietusi tautinių drabužių istoriją, ji kalbėjo apie audinių kūrimą, apie raštų išsivystymą, apie drabužius kaip puošmeną ir jų dėvėjimą įvairiomis progom. Pirminė audeklė bei juostos dovanojimo ir kūdikio apsupimo drobė, papročius. Į tautinius drabužius ji žiūrėjo kaip į tautinės dvasios apraišką. Baigdamas besidomintiems patarė pasiskaityti Tamošaitių knygą "Lithuanian National Costume". Paskaitos klausėsi puskapis dalyvių.

Jaunimo svarstybos

Kongreso išvakarėse buvo surengtos svarstybos tema "Esu savo brolio sargas", t.y. brolio Lietuvoje. Joms pirmininkavo L. Mikulionis. Apie ryšius su jaunimu pavergtose Lietuvoje kalbėjo Vida Nakaitė, pastebėdama, kad išieivija permažai rūpinasi Lietuvos jaunimu, nepalaiko ryšių su juo. Nežiūrint priespaudos, ten antikomunistinio jaunimo yra daug. Vienas geriausių būdų ryšiams palaikyti su juo yra asmeniniai laišukai.

Adv. Saulius Kuprys kėlė reikalą stipriau dalyvauti kovoje už žmogaus teises. Senoji lietuvių išeivių karta yra daugiau linkusi į ramią veiklą, o jaunimas — į triukšmingą. Pvz. jis mėgsta demonstracijas. Ta linkme reikėtų visiems pasukti ir išeiti iš parapijų salių į gatves.

Vytas Galinaitis, neseniai atvykęs iš Lietuvos sudėtingais keliais, papasakojo apie dabartinį Lietuvos jaunimą, kuris gyvena labai slogiose sąlygose. Jis yra mąstantis ir suprantantis savo padėtį. Nuo pat mažens kenčia priespauda, nemato geresnį perspektyvų, kartais gyvena fantazijomis. Alkoholio vartojimas labai paplitęs. Pavergėjas tai skatina, nes nebėlaivus jaunimas nebėra mąstantis ir nemato trūkumų. Mo-

kyklose mokiniai turi slaptas, jiems neprieinamas bylas, kuriose registruojami jų "nusi kaltimai", ypač ideologiniai. Priėmimą į universitetą nulemia tos bylos. Į pagrindžio veiklą sunku patekti, nes vyrauja didelis nepasitikėjimas net savo draugais. "Kronikoje" skelbiamus faktus sužino daugiausia iš užsienio radijo. Jaunimas ten jaučia, kad audra kils pačioje Rusijoje ir kad lietuviai prie jos prisidės. Didžiausia pagalba iš užsienio — informacija, padedanti orientuotis dabarties politikoje. Dauguma jaunimo yra tikintys, nors netruksta ir ateistų. Kurie galvoja, tie yra tikintys, nors viešumoje to ir neparodo.

Pranešėjų mintys buvo įdomios, aktualios, bet iš kitų dalyvių nesusilaukė pasisakymų. O tų dalyvių buvo apie 30 — jaunimo ir vyresnio amžiaus žmonių.

Pamaldos

Spalio 18 d. pradėjo rinktis atstovai. Vieni registravosi, kiti skleidė tik ką gautą naujosios konstitucijos projektą. Atėjus 10 v., visi susirinko į Dievo Apaizdos šventovę. Sv. Mišias koncelebravo: prel. J. Balkūnas, kun. V. Dabušis, kun. dr. Pr. Gaida, kun. Paulius Baltakis, kun. J. Borevičius, kun. K. Pugevičius ir kun. A. Babonas.

Prel. Balkūnas savo pamokslė ragino išlaikyti krikščioniškų jėgų rezervą laisvajame pasaulyje, stipriau veikti religinėje-moralinėje srityje, kvietė arkiv. Jurgio Matulaičio žodžiais: "Rikiuokitės ir pasiūveskite."

Pirmasis posėdis

Prieš pradėdant posėdį, kun. K. Pugevičius atvilko du sunkius lagaminus. Pasirodo, juose buvo knygos ir leidiniai, skirti religinei parodai. Bematant religinę literatūrą buvo išdėstyta ant tam tikslui skirto stalo, ir dalyviai per pertraukas galėjo ją apžiūrėti.

Katalikų Federacijos 45-tą kongresą atidarė cv pirm. prof. dr. Justinas Pikūnas. Aptarė Federacijos reikšmę, tikslus bei priemones ir vietinių kat. organizacijų galimybes tautinėje ir religinėje plotmėje.

Primėjęs, kad Federacija įsteigta 1905 m. ir atgaivinta 1940 m., prof. J. Pikūnas išvardino atliktus darbus, kaip Dainavos stovyklavietės, Lietuvių Kultūros Instituto ir Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos įsteigimas.

Sudarytos darbo komisijos. Pirmininkauti pakviestas adv. Saulius Kuprys, sekretoriauti — Ona Valatkienė ir Kristina Veselkaitė. Į rezoliucijų komisiją išrinkti: kun. V. Dabušis, J. Urbonas, J. Mikaila, dr. A. Dabušis, Julia Mack, Antanas Rudis. Į mandatų komisiją: dr. L. Bajorūnas, Irene Stankus ir Anna Kassel. Į spaudos komisiją: J. Urbonas, G. Kaneb, St. Garliauskas.

Veiklos apžvalga

Centro valdybos veiklą aptarė pirm. J. Pikūnas. Išeista veiklos deklaracija ir paskleista spaudoje, parengti ir su Kat. Federacijos laišku paskleisti du leidiniai anglų kalba Gajausko ir Petkaus reikalu (2000 egz.): suorganizuotas Federacijos tarybos suvažiavimas Dainavoje; į ALTą paskirti atstovais — V. Kutkus, dr. J. Jerome, kun. K.

Pugevičius ir J. Mikaila; suplanuotas sukaktyvinis leidinys.

Viktoras Veselka, finansų komisijos pirmininkas, pranešė, kad Federacija savo izde turi per \$1600, o rev. komisijos vardu kalbėjęs Mike Vale patvirtino, kad viskas rasta tvarkoje.

Lietuvių Katalikų Susivienijimo vardu kalbėjo prel. Balkūnas, šios organizacijos dvasios vad. Susivienijimas įsteigtas 1886 m., inkorporuotas 1906 m. Šio Susivienijimo nariai buvo Katalikų Federacijos pradininkai. Susivienijimas išmokėjęs savo nariams penkis milijonus dolerių draudos ir tris milijonus dolerių sveikatos reikalams. Labdaros, kultūros ir švietimo reikalams išleido per \$50.000. Turi kultūrinį ir socialinį fondą.

Kunigų Vienybės vardu sveikino kun. V. Dabušis ir papasakojo apie atliekamus darbus: leidžia sekmadienį mišiolėlius, rūpinasi mišiolu, "LKB Kronikos" leidimu. Reikia pasauliečių talpos bei paramos. Jei "Kronikos" nebūtų, pasaulis nežinotų apie padėtį Lietuvoje.

Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos veiklą apibūdino kun. K. Pugevičius. Siuntinėjami atsišaukimai, atsakoma į pasiteiravimus, siuntinėjama 3000 egz. "LKB Kronikos", rengia kunigų, vienuolių, parapijų žinyną, ruošia kompiuterinę kartoteką ir t.t.

Ateitininkų Federacijos vardu sveikino jos vad. Juozas Laučka. Ateitininkai dabar turi 4-rias sąjungas — sendraugį, studentų, moksleivių ir jaunųjų. "Ateities" žurnalas 70 m. sukaktis bus paminėta Dainavoje. Ateitininkai prie Čikagos įsigijo savo namus ir susiduria su jų išlaikymo problema.

Moteryų Sąjungos vardu kalbėjo Julia Mack. Buvo suorganizuota maldos diena, pagerbto žymiausių moterų — gen. konsulė Juzė Daužvardienė, Nijolė Sadūnaitė. Leidžia moterims skirtą žurnalą "Moterys Dirva".

Lietuvos Vyčių atstovas pranešė, kad vyčiai turi 3000 narių ir 50 kuopų, 10 jaunųjų vyčių kuopų ir keturis senjorų skyrius.

Tėvų pranciškonų vardu sveikino kun. P. Baltakis, OFM. Lietuviai pranciškonai turi 70 narių, sudaro atskirą provinciją, turi savo vadovybę ir tvarkosi savarankiškai. Jų žinioje yra aštuoni vienuolynai ir parapijos. Prie Kultūros Židinio Brooklyne leidžia "Darbininką", "Aidą", "Sv. Pranciškaus Varpelį". Pašaukimų bare naujos prošvaitės — vienuolija gavo 20 kandidatų amerikiečių.

Lietuviams jėzuitams atstovavo kun. J. Borevičius, S.J. Laisvajame pasaulyje yra 15 lietuvių jėzuitų ir sudaro nepriklausomą lietuvišką vienetą. Provincijolas — kun. L. Zaremba, S.J. Darbuojasi tik lietuvių tarpe. Jų vienuolynai yra Montevideo, Montrealyje ir Čikagoje. Brazilijoje vienuolyną perleido lietuviams saleziečiams. Tautinėje veikloje gelbsti jaunimui ir šauliams. Jaunimo Centro išlaikymas metams atsieina \$50.000.

Apie Dainavos stovyklavietę kalbėjo jos administratorė Jadvyga Damušienė. 1980 m. lapkričio 25 d. sueis 25 metai nuo Dainavos įsteigimo.

(Nukelta į 3-čią psl.)

PADĖKA

Mylima mama, močiutė, promočiutė, uošvė, sesuo

A+ A ONA BALIŪNIENĖ

atsiskyrė su šiuo pasauliu 1980 metų spalio 1 d.
Palaidota iš Lietuvos Kankinių parapijos
Sv. Jono lietuvių kapinėse.

Reiškiame padėką klebonui kun. J. Staškevičiui už maldas koplyčioje prie velionės karsto.

Dėkojame klebonui kunigui J. Staškevičiui, kun. dr. Pr. Gaidai ir kun. A. Stalioraičiui už šv. Mišias ir palaidojimą.

Nuoširdus ačiū Broniui Mackeivičiui už giedojimą ir vargonavimą.

Ačiū visiems, lankiusiems velionę laidotuvių namuose, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems "Tėviškės Žiburiams", pareiškiusiems užuojautą asmeniškai ar spaudoje, padėjęsiems velionę į amžino poilsio vietą.

Dėkojame Anei Gataveckienei už pagamintus pietus laidotuvių dieną ir visoms ponios už suaukotus pyragus.

Už viską visiems nuoširdus ačiū.

Liūdintys:

dukė — Ona Dementavičienė su šeima
sūnūs — Juozas, Vytautas ir Vincas su šeimomis
marčios — Česė ir Lilė su šeimomis
sesuo — Monika Žekienė su šeima
brolis — Juozas Voroninkaitis su šeima Lietuvoje

Ištikimam ir nenuilstamam Vilniaus krašto kovotojui ir ilgamečiam vilniečių sąjungos centro valdybos pirmininkui

A+ A KAZIUI VEIKUČIUI

mirus Detroito, jo giminėms, draugams, pažįstamiems Lietuvoje bei išeivijoje reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime skausmo valandoje —

Stepas Varanka,
Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos valdyba Kanadoje

PRANEŠIMAS

1980 m. gruodžio 14 d. sueina metai nuo

A+ A Irenos Pranevičienės

mirties. Jos netekimą skaudžiai pergyvena vyras, draugai bei pažįstami. Gruodžio 13, šeštadienį, 10 valandą ryto, Prisikėlimo šventovėje yra užpra-

šyotos šv. Mišios tų metinių proga. Visi draugai ir pažįstami nuoširdžiai prašomi dalyvauti tose šv. Mišiose. Po jų — užkandžiai Parodų salėje.

Nuliūdęs vyras

Canadian Art Memorials Ltd.

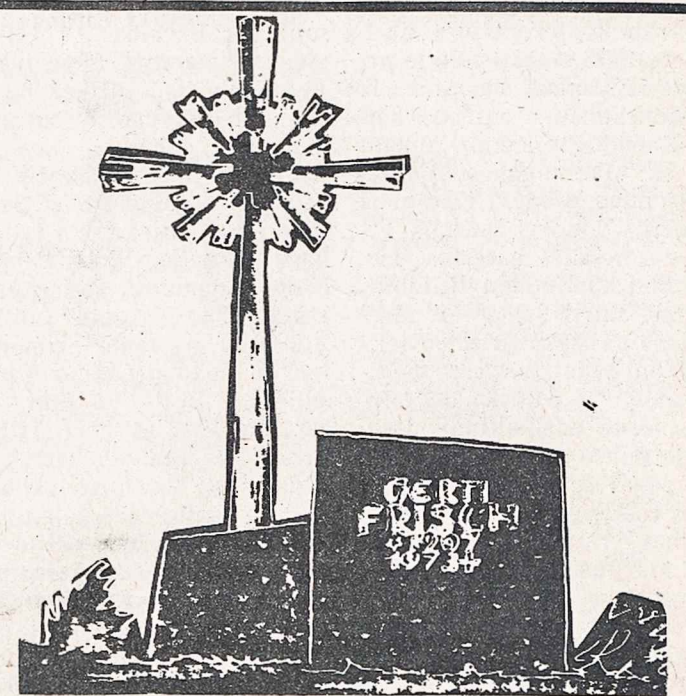
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

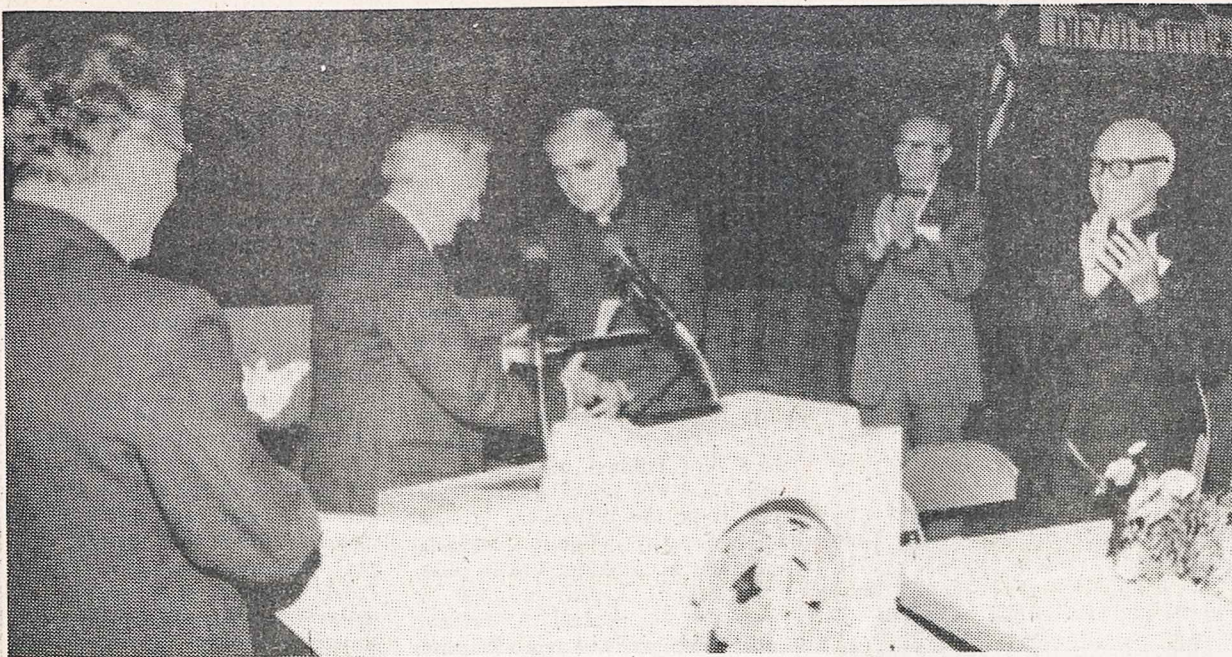
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Ateitininkų Federacijos vadas J. B. Laučka įteikia ateitininkų premiją \$1000 kun. prof. A. Rubšuii Detroito per ALK Federacijos suvažiavimą. Jų kairėje — kun. dr. V. Cukuras, dešinėje — dr. A. Damušis, prel. J. Balkūnas

75 metai "Dievui ir Lietuvai"

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Paskaita ir konstitucija

J. Laučka savo paskaitoje kalbėjo tema "Katalikų veiklos idėjos ateities perspektyvoje". Paminėjęs Katalikų Federacijos įsteigimą 1906 m. balandžio 17 d. Wilkes Barre mieste, kur dalyvavo 120 atstovų iš 31 vietovės, palygino su žymiai mažesniu šio kongreso dalyvių skaičiumi. Pirmuoju pirmininku buvo kun. Jonas Kuras. Steigėjų tikslas — jungti katalikiškas organizacijas, steigti vienuolijas ir rūpintis lietuvių šalpa. Katalikų Federacija Tautos Fondui surinko \$700,000 tuo metu, kai darbininkas į savaitę uždirbdavo vos \$10. Kunigai įsteigė Katalikų Federaciją, o Federacija — Kunigų Vienybę. Suminėjo nuveiktus darbus, siūlė sustiprinti Federacijos tarybą, įsteigti pastoviai dirbanti sekretoriata ir daugiau kreipti dėmesį į religinę veiklą. Rengti religinį kongresą 1984 m. (500 metų nuo šv. Kaziemiero gimimo), jungti pasauliečius ir apaštaliavimo veiklą.

Naujosios konstitucijos projektas buvo padalintas kongreso atstovams susipažinti. Dr. J. Pikūnas paaiškino kodėl reikia keisti konstituciją. Po siūlymų ir diskusijų pavesta Federacijos tarybai, sudarius naujuosius siūlymus, su projektu supažindinus Federacijos vienetus ir galutinai apsvačius Federacijos taryboje, ją priimti.

Spaudos svarstybos

Buvo gildinama tema "Lietuvių katalikų spaudos pasirodymas ateičiai". Pirmininkavo dr. A. Damušis, dalyvavo kun. dr. Pr. Gaida, L. Gražulienė ir kun. K. Pugetičius. Kiekvienam dalyviui buvo leista kalbėti 15 minučių.

Kun. Pr. Gaidos mintys: Mūsų periodinė spauda pasižymi gausumu, yra idėjinė. Amerikiečiams spauda yra prekę, iš to ji gyvena. Mūsų katalikų spauda, visuomeninio ir religinio pobūdžio, yra pajėgiausia, pasiekia žymią skaitytojų dalį ir remiasi vyresniąja karta. Ateityje galbūt reikės įvesti dvikalbiškumą, keisti formatą, laikui "atsižvelgti" laikraščius redaktoriams ir bendradarbiams, įvesti skaitytojų, jungti giminingus laikraščius (vietoje kelių dabar išeinančių leisti vieną religinio turinio mėnesinį žurnalą), daugiau dėmesio teikti vaikų spaudai, stiprinti jų "Eglutę", šalinti spaudos negeroves, asmeninius ginčus. Mūsų spauda yra gyvatinga jėga.

Apie organizacijas rašo daug, gi organizacijos atsinauina spauda tik tada, kai reikia pasigarsinti. L. Gražulienės mintys: Kaip apsirūpinti redaktoriais ir bendradarbiais? Siūlo išmokyti jaunąją kartą lietuvių kalbos. Objektivi spauda turėtų vengti šaršalumo. Skelbti nepoliruotą teisybę. Naudoti spaudą šeštadieninėse mokyklose.

Mūsų spauda neliečia jautresnių sąžinės problemų. Davė keltą gestų, kaip parengti jaunųjų bendradarbių spaudoje, siūlė skatinti lietuviškos veiklos aprašymus, patarti vesti dienoraščių. Lietuvių kalbos apvaldymo problemoms nugalėti reikėtų rengti kursus, skirti stipendijas ir skelbti daugiau konkursų jaunimui.

Kun. K. Pugetičius papasakojo savo patirtį. Per lietuvių spaudą anglų kalba jis atėjo į lietuvišką gyvenimą. Siūlė steigti lietuvių laikraštį anglų kalba, kuris patrauktų jau lietuviškai nekalbančius, bet žinančius apie Lietuvą ir suinteresuotus savo kilme. Jų esąs nemažas skaičius JAV-se.

Koncertas

Šeštadienio vakaras buvo skirtas atgaivai. Suorganizuota turtinga, idomi ir techniškai gerai parengta meninė programa, kurią pranešinėjo Janina Udrinė. Ją atliko Detroito tautinių šokių grupė "Audinys", vadovaujama Rusnės Baltrušaitytės, akordeonu palydima Vido Neverausko, ir Klevelando studentų vokalinis vienetas "Nerija". Vadovė — Rita Čyvaite-Kliorinė. Akompanavo Kristina Kuprevičiūtė, pranešinėjo Ona Kliorytė.

Detroito ir Klevelando jaunimas, meniškai perdavęs tautinio šokio ir lietuviškos dainos grožį, kongreso dalyviams ir svečiams paliko mielą įspūdį. O dalyvių koncerte buvo apie 250.

Iškilmingos pamaldos

Paskutinioji kongreso diena pradėta pamaldomis 10.30 v.r. Dievo Apvaizdos šventovėje, kuri buvo perpildyta. Šv. Mišias atnaušino vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, Federacijos dvasios vadas kun. V. Kriščiūnevičius, kun. V. Dabušis, kun. dr. Pr. Gaida, kun. dr. V. Cukuras, kun. P. Baltakis, OFM, ir kun. A. Rubšys. Vysk. V. Brizgys pasakė pamokslą, iškeldamas dabartines negeroves ir tikinčiųjų pareigą skleistį gerį visuomenėje. Per pamaldas giedojo "Nerijos" mergaitės, vadovaujamos Ritos Kliorienės, o bendram dalyvių giedojimui vadovavo Pranas Zaranka.

Užbaigos akademija

Kongreso atstovams ir svečiams susirinkus į Kultūros Centro salę, dr. A. Damušis pradėjo iškilmingą akademiją. Kun. V. Kriščiūnevičius, Federacijos dvasios vadas, perskaitė prasmingą invokaciją. Pirmininkaujančio buvo pakviesti į garbės prezidiumą: vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, kun. V. Kriščiūnevičius, kun. dr. V. Cukuras, kun. prof. A. Rubšys, inž. V. Kutkus, dr. J. Pikūnas, J. Laučka, inž. A. Rudis, kun. dr. Pr. Gaida, kun. P. Baltakis, OFM, J. Mack, I. Stankus ir St. Vaitkus.

Ateitininkų Federacijos religinės literatūros komisijos pirm. kun. dr. V. Cukuras savo kalboje priminė, kad religinė literatūra atlieka dvejopą misiją — religinę ir tautinę. Leidykla "Kriščiūnis gyvenime" jau išleido 18 knygų, kurių eilėje yra ir premijuotasis veikalas "Išvadas į Sv. Rašto Naująjį Testamentą". Jo autorius yra kun. A. Rubšys, Manhattano kolegijos profesorius. Tai pradžia naujos religinės literatūros ir kartu raktas į didelių dvasinių turtus. Kun. dr. V. Cukuras perskaitė komisijos aktą kuriuo premija skiriama kun. A. Rubšuii. J. Laučka perskaitė mecenato kun. dr. J. Prunskio, negalėjusio atvykti, sveikinimą ir laureatui įteikė jo skirtą \$1000 premiją.

Kun. Antanas Rubšys padėkos žodyje sakė, kad premija įpareigoja darbu viską atnaujinti Kristuje dvasioje. Perskaitytas apaštališkas palaiminimas kongresui, gautas iš Sv. Tėvo atstovo Vašingtone.

Po gausių sveikinimų kun. V. Dabušis perskaitė nutarimus, kurie priimti su laikinomis pastabomis ir bus išsiuntinėti spaudai.

Baigiamajame žodyje dr. A. Damušis minėjo jaunimo auklėjimo bei lietuvių krikščionies gyvenimo rūpesčius su tuo susijusius Lietuvių Katalikų Tarybos ir Katalikų Mokslo Akademijos darbus. Kėlė dvasinio atsinaujinimo reikala, kvietė dirbti lietuvių visuomenės naudai.

Katalikų Federacijos kongresas pajudino ramių veiklos vandenį. Tai dr. J. Pikūno parengtas naujos konstitucijos projektas, J. Laučkos paskaita su praktiškais sugestijomis veiklai sustiprinti, konkretūs samanymai lietuviškos spaudos gyvybei išlaikyti. Naujajai valdybai teks vairuoti Federacijos laivą nauju kursu, bet po to pačia vėliava — Dievui ir Lietuvai.

Veikėjų darbai ir planai

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veikla laisvojo pasaulio mastu

Praejusią vasarą PLB valdyba atliko nemažai darbų: ne tik patys valdybos nariai apkelioavo įvairius kraštus, bet ir buvo nusiųsti kiti asmenys į kraštus, kad palaikytų glaudesnius ryšius tarp plačiai išsisklaidžiusių lietuvių. Šimas Kudirka išvyko į Australiją birželio mėn. Klevelando "Nerijos" dainos grupė lankėsi P. Amerikoje taip pat birželio mėnesį. Sol. Praturmė Ragienė koncertavo Australijoje. Elenutė Blandytė — Europoje, sol. Gina Čapkauskienė — taip pat Europoje. PLJS valdybos vicepirm. lankėsi Anglijoje ir Vokietijoje. PLB valdybos narė Daina Kojelytė lankėsi Brazilijoje, o PLB pirmininkas — Europoje.

EKSKURSIJA AUSTRALIJOJ

Organizuojama visiems lietuviams ekskursija į Australiją artėjančių Kalėdų metu. Tikslas — pamatyti Australiją, apsilankyti lietuvių kolonijose, pabendrauti su Australijos lietuviams ir kitais lietuviams bendrakeleiviams. Ekskursija rengiama per kelionių agentūrą drauge su PLB valdyba. Išvykstama iš Los Angeles. Į Australijos Lietuvių Dienas taip pat vyksta S. Amerikos sportininkai. Ekskursijai vadovauja PLB valdybos narys Zigmantas Žiupsnys. Informacijos teikia ir PLB būstinė, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, tel. (312) 778-2200. Kelionė truks apie 3 savaites.

LAIVU PO KARIBŲ JŪRA

PLB valdyba kartu su PLJS valdyba rengia ekskursiją laivu po Karibų jūrą gruodžio mėnesio savaitę. Laivas išplaukia iš Miami uosto ir keliaus po įvairias salas "ports of call" visą savaitę. Tikslas — sutelkti lėšų bendrai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Jaunimo Sąjungos veiklai. Informacijos teikia PLB būstinė Čikagoje.

KELIONE BRAZILIJOJ

Daina Kojelytė, PLB valdybos narė ir "Pasaulio Lietuvių" administratorė, buvo nusiųsta Ateitininkų Federacijos valdybos į Sao Paulo padėti surengti stovyklą jaunimui ir pabendrauti su vietos jaunimu, sudarant lietuvišką aplinką bei populiarinti lietuvių kalbą. Stovykla įvyko 1980 m. liepos 19-28 d. d. Lituanikos stovyklavietėje. Dalyvavo 21 jaunuolis, iš kurių 12 geriausių ar silpniausių mokoje lietuviškai, o kiti 9 lietuviškai nesuprato, tačiau stengėsi pramokti. Tuo pačiu Daina susitiko su Brazilijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos ir tarybos nariais, painformavo apie PLB veiklą, išklaušė jų rūpesčius. Brazilijos LB pareiškė, kad kiekvieno lietuvių apsilankymas yra laukiamas, jei nebandoma sėti nesantaikos sėklos. Ekonominis Brazilijos gyvenimas yra sunkus, infliacija labai didelė. Lankantis popiežius Jonui-Pauliui II, kun. Šeškevičiui pavyko gauti 1000 vietų pavergtų tautų atstovams. Dalyvavo daug lietuvių su tautiniais drabužiais ir ženklais. Brazilijos valdžiai priėmus naują imigracijos įstatymą, bus sunkiau į Braziliją patekti. Šis įstatymas susilaukė protesto iš tautinių grupių ir tikimasi jo sušvelnimo. BLB yra patenkinta ryšiais su PLB valdyba ir prašo toliau juos palaikyti. Kultūrinių vietų pasikeitimas palankiai nuteikia jaunimą bei jų vadovus ir prisideda prie lietuviybės išlaikymo.

KELIONE EUROPOJ

Pavasarij PLJS vicepirm. Saulius Čyvas lankėsi Anglijoje ir

Vokietijoje. Europos lietuviai labai vertina kultūrinių, ypač solistų, apsilankymus. Labai pagėdauja jaunimo stovykloms vadovų.

V. Kamantas, PLB pirmininkas, su žmona Aldona trim dienomis sustojo Paryžiuje, kur susitiko su Prancūzijos LB krašto v-bos pirmininku kun. Jonu Petrošium ir tarybos pirmininku Ričardu Bačkui. Italijoje susitiko su LB veikėjais Kaziu Lozoraičiu ir dr. A. Zemačiu, apilankė Lietuvos Diplomatinijos še-
Stasį Lozoraitį ir atstovą Vatikane Stasį Lozoraitį, jn. Dalyvavo popiežiaus Jono-Pauliaus II audiencijoje, kurioje porą minučių kalbėjosi su popiežiumi ir įteikė "Pasaulio Lietuvių" 1979 m. spalio mėn. numerį, kurio viršelyje yra popiežiaus fotografija, ir Vilniaus universiteto 400 metų jubilėjinį medalį. Kalbėjo per Vatikano radiją į Lietuvą.

Trečias sustojimas buvo Muenchene, kur aplankė Radio Free Europe — Radio Liberty, kalbėjo per ją į okupuotos Lietuvos lietuvių.

Ilgiausias V. Kamanto sustojimas buvo Innsbroke, Austrijoje. Europos Lietuvių Studijų Savaitėje. Ten įvyko ir Europos LB pirmininkų bei Jaunimo Sąjungos pasitarimas, kuriame dalyvavo 24 asmenys. Studijų savaitėje dalyvavo 130 asmenų iš 10 kraštų. V. Kamantas įteikė Lietuvių Fondo skirtą \$1000 paramą Europos Lietuvių Studijų Savaitės rengėjams ir Vasario 16 gimnazijai \$700. Studijų savaitės dalyviams padarė pranešimą apie PLB veiklą. Londono, Anglijoje, V. Kamantas posėdžiavo su Britanijos Lietuvių Sąjungos valdyba, kuriai vadovauja Jaras Alkis, aplankė Lietuvos atstovą Vincą Balicką.

"PASAULIO LIETUVIS"

Liepos mėnesį įvyko specialus PLB valdybos ir "Pasaulio Lietuvių" redakcijos posėdis. "Pasaulio Lietuvius" laikiniuose kraštuose yra pagrindinis ir net vienintelis lietuviško pasaulio žinių šaltinis. Jame pateikiami straipsniai, informacija arba nauja jos interpretacija. Savo puslapių skaičiumi žurnalas vis auga. Finansaiškai nepajėgiems jis siunčiamas nemokamai, išlaidas padengiant kiti prenumeratorių lėšomis. Redaktoriai renka neformaliems posėdžiams medžiagą planuoti, darbas pasiskirstyti, nuomonės lyginti. Taip pat kviečia bendradarbius, ruošia straipsnius, peržiūri visą pagrindinę lietuvių spaudą bei redaguoja atsiųstą medžiagą. "Pasaulio Lietuvius" yra PLB valdybos organas, kuriame atspindi PLB veikla ir idėjos.

PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS

PLB valdyba pakvietė dr. Antaną Razmą iš Čikagos būti II PL Dienų organizacinio komiteto pirmininku. Dr. Razma sutiko ir yra PLB valdybos patvirtintas. Šiuo metu ruošiamos taisyklės, kuriomis būtų galima vadovautis vykdam organizacinį darbą.

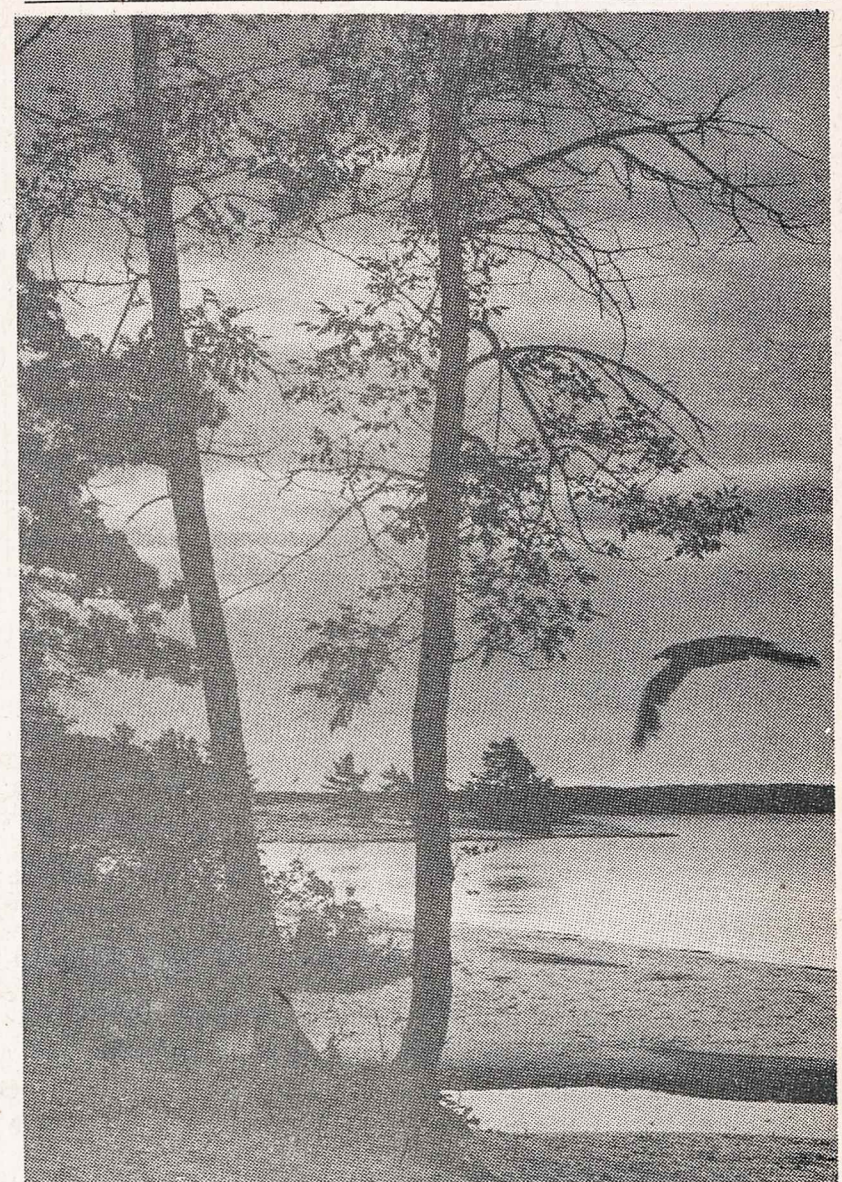
KITI REIKALAI

* PLB ir PLJS nutarimu sportininkų išvyka Australijon bus paremta \$1.500 iš PLB ir PLJS išdo.

* Iždininkui Mečiui Šilkaičiui išsikėlus į Floridą, iždininko pareigas eina reikalų vedėjas Saulius Girnius, o M. Šilkaitis tapo vicepirm. vajams.

* Lituanistinės katedros reikalui L. Raslaivičius ir dr. R. Šilbajoris lankėsi Los Angeles ir tyrė vietos universitete katedros steigimo sąlygas.

Gabija

Kanadiškas ruduo Killbaer parko pakrantėje

Nuotr. B. E. Liškausko

Taip platinamos knygos

Butelis greitai ištuštėja, o knyga pasilieka

V. MATULAITIS

Zmogus, kol nežino knygos turinio, jos nenori pirkti. Jei kas nors ji su knygos turiniu supažindina ar pataria pirkti, jis nuperka. Pavyzdžiui, nekataliko anglo parašyta knyga apie dabartinę Lietuvos skriaudas "The Land of Crosses" stovėjo pas knygų platintojus beveik neličiama. Kai vienas asmuo pradėjo šią knygą siūlyti pažįstamiems, tuojau buvo arti šimto knygų išpirkta viename mieste.

Knygų platinimui reikia privacios iniciatyvos kiekvienoje lietuvių apylinkėje per lietuviškas organizacijas, parapijas, mokyklas. Vietoje nešamo butelio einant į svečius reikia nešti naują lietuvišką knygą. Seiminkas visuomet turi kuo pavaišinti, bet jam suteikiama dvasinė dovana, kai jis gauna vertingą, neskaitytą knygą. Butelis ištuštėja labai greitai, o knyga palieka draugo atminimą.

Detaliau noriu aprašyti A. ir A. Tamošaičių "Lithuanian National Costume" knygos platinimą. Dabar jau nereikia niekam aiškinti šios knygos vertės, nes jau buvo aprašyta daugelio autorių beveik kiekviename svarbesniame lietuviškame laikraštyje. Iki šiol parduota per 1500 egzempliorių.

Dažnas pasako, kad \$30 už knygą yra brangu. Ši knyga nebūtų buvusi išleista, jei nebūtų buvusi gauta iš Kanados valdžios pašalpa. Knygos išleidimo ypatingai pabrangino spalvotos iliustracijos ir geras popierius. Kai 1950 m. darbininko valandinis atlyginimas siekė vieną dolerį, tai už eilinį lietuvišką romaną teko mokėti 2-3 dolerius, o už rimtą veikalą kainos nesiekė \$10. Kai dabar darbininko valandinis atlyginimas viršija \$10, o už daržoves bei vaisius mokame doleriais vietoj centų, — rimtą ir vertingą knygą kaikas nori pirkti senų dolerių kainomis, bet pamiršta, kad atlyginimai gaunami šių dienų doleriais.

Leidžiant "Lithuanian National Costume" A. ir A. Tamošaičių knygą, pasižvelgus žmonių grupelė iš anksto surinko per 500 prenumeratorių, kuriems knygos buvo išsiuntinėtoms paštu arba įteiktos asmeniškai 1979 m. gruodžio 10-18 dienomis. Knyga išleido Lietuvių Tautodailės Institutas, 243 South Kingsway, Toronto, Ont. M6S 3V1.

Kad ši vertinga knyga būtų plačiau paskleista, Lietuvių Tautodailės Instituto valdyba duoda įvairias nuolaidas: Kanados mokykloms, bibliotekoms, universitetams bei lietuviškoms mokykloms ir tautinių šokių grupėms knyga parduoda už \$12; JAV lietuvių mokykloms ir tautinių šokių grupėms — už \$13.75 (JAV doleriais); JAV universitetams, bibliotekoms bei mokykloms — \$22. Knygos kaina yra \$30 (Kanados) arba

\$26 JAV. Knygos siunčiamos paštu be atskiro primokėjimo.

Tokia nuolaida pasinaudojo iki šiol 16 Kanados bibliotekų, 9 universitetai, 7 mokyklos, 2 muzėjai ir lietuvių vaikų darželis Toronte. JAV-se su nuolaida knyga pirkto 8 universitetai, dvi lietuviškos mokyklos ir 12 lietuvių tautinių šokių grupių. Po vieną knygą įsigijo Brazilijos ir Australijos tautinių šokių grupės.

Kanadoje buvo išsiuntinėta per 200 knygos reklaminių lapelių beveik visiems Kanados universitetams, bibliotekoms ir mokyklų taryboms. JAV-se išsiuntinėta per 400 pranešimų universitetams, bibliotekoms, visoms tautinių šokių grupėms ir visoms Kanados lietuvių mokykloms. Gaila, kad iš JAV švietimo komisijos nebuvo gauti lietuviškų mokyklų adresai ir nebuvo galima pranešti kiekvienai mokyklai apie nuolaidas. Taip pat knyga buvo pasiūlyta visame pasaulyje lietuvių bendruomenėms.

Tokia vertinga lietuvių kultūros knyga turėtų būti randama ne tik lietuvių knygų lentynose, bet ir visų kraštų universitetų, mokyklų, bibliotekų skaitiklose, kur studentai bei rašytojai galėtų pasinaudoti šia plačia lietuviška informacija.

Lietuvių Tautodailės Instituto gauna iš kaikiurių vietovių prašymus, kad šią knygą LTI padovanotų tos vietovės miesto bibliotekai arba universitetui. Tautodailės instituto valdyba mielai norėtų, kad ši knyga būtų visuose universitetuose ir bibliotekose bei mokyklose, bet visiems duoti nemokamai neįmanoma. Vietos lietuviai turėtų sudėti po dolerį ar daugiau ir dovanoti vieną knygą vietos universitetui ar bibliotekai lietuviškos istorinės dienos minėjimo ar kita proga. Taip lietuviai jau yra padarę keliose vietovėse. Knygos būtų duodamos su atitinkama nuolaida.

Argi nereikalinga ši knyga lietuviškoje mokykloje mokytojams ir mokiniams? Dažnai skundžiamasi, kad nėra lietuvių kultūrą nagrinėjančių knygų, o kai yra — nesinaudojama. Pirmenama, kad mokyklos gauna šią knygą beveik už trečdajį kainos. Nepasakyčiau, kad tai yra neįvertinamas rimtos, kultūrinės knygos, bet tik neapdairumas ir nepasinaudojimas paruoštu darbu. Vėliau bus gailimasi, kai tos knygos nebus galima gauti.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
472 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Spaudos svarstybos Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos suvažiavime spalio 18 d. Detroito. Iš kairės — pirmininkaujantis dr. A. Damušis, kun. K. Pugetičius, L. Gražulienė, kun. Pr. Gaida

**Lietuviai,
jūsų
laukia**

Riverwood

Port Orange City, Daytona Beach, Fla.

Nauja, gražiai planuojama gyvenvietė. Ideali visais atžvilgiais vieta lietuviams gyventi. Iki Atlanto vandenyno tik 5 mylios. Planuojamas "Lithuanian Village". Įvairaus išplanavimo namai. Augsta namų kokybė, kainos prieinamos. Užtikrintas investavimas. Gyvensite ramioje, gamtos apsuptyje aplinkoje. Sprendimą darykite dabar!

Adolfas Andrulis,
7 Talo Circle, Port Orange, Fla. 32018, USA.
Telefonas 904-761-3625.

**Daytona
Beach,
Florida!**

Informacijas teikia:

HAMILTON

Lietuvos laisvės kovotojas, praėjusią vasarą pasiekęs laisvąjį pasaulį VLA-DAS ŠAKALYS, dalyvavęs Kanados Lietuvių Dienose. Nuotr. J. Miltenio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SUKTAS REAGAVIMAS

"Gimtasis Kraštas" spalio 16 d. laidoje susidorojo su Vilniuje nu-teistais Antanu Terlecku ir Julium Sasnausku, pasinaudodamas Danos Jusytės ir Algirdo Vaičiaus rašiniu kompartijos oficioje "Tiesa". Šį kar-tą tas raš-nys, "Gimtame Krašte" pavadintas "Spekuliavio pyragaičiai, dabar įstiklinimai", netgi neatspaui-džiamas, bet tik atpasakojamas. Prie jo nepridėta nei paruošėjo pavardė, nei jo inicialai, nes tuos du žmogaus teisių kovotojus, matyt, bandė su-niekinoti pati "GK" redakcija. Teigiam-a, kad A. Terleckas jau 1972 m. buvo baustas už spekuliaciją pyra-gaičiais, o dabar pasirinko įstiklini-mų spekuliaciją, platindamas "įvai-rius šmeižikiškus pavilnius, nukreip-tus prieš dorus tarybinius piliečius, įstaigas bei organizacijas, apskritai prieš tarybinę santvarką". Ton savo veiklon esą įtraukė ir vilnietį Julį Sasnauską, išsigijusį rašomąja ma-sinėle. Kas yra tie "paskviliai", taip ir liktų neaiškiu, jeigu nebūtų buvę paminėti 45 paraiši, jų skyrimas Jungtiniams Tautoms ir užsienio ša-lių vyriausybėms. Tik tada paaiškė-ja, kad kalbama apie baltiečių me-morandumą, reikalaujantį gėdingos Molotovo-Ribbentropo sutarties atšaukimo, laisvės Lietuvai, Latvijai ir Estijai po 40 metų trukusios ver-gijos.

ISSIGYNE PARASŲ?

Cituojami pareiškimai asmenų, ku-rie sakosi tokio rašto nematę, jo nepasirašę, neleidę pasinaudoti jų pavarde. Pasak D. Jusytės, A. Vai-čiaus ir "Gimtojo Krašto" redakci-jos, taip teisinosi: Kauno laivų me-chanizmo susivienijimo "Pergalė" tekintojas Rymantas Mažukna, nežinijęs apsaugos signalizacijos moniteris Edmundas Bartuška, "Kau-no statybos" trešto motoristas Kęstu-tis Povilaitis, Kauno "Vilijos" kavi-nės padavėja Onutė Povilaitytė, Kau-no F. Dzeržinskio staklių gamyklos valytoja Stanislava Andriejauskienė, vairuotojas Antanas Andriejauskas, švenčionių rajono Reskutėnų parapi-jos klebonas kun. Napoleonas Nor-kūnas, to paties rajono Auditiško klebonas kun. Bronislavas Laurina-vičius. Prasitaria, kad teisme A. Terleckas ir J. Sasnauskas sakėsi esą kovotojai už žmogaus teises, gynsie-ji B. Gajauską ir Viktorą Petkų, kuriuos ir "Tiesa", ir "Gimtasis Kraštas" laiko tik kriminaliniais nu-sikalčiai ir netgi plėšikais. Esą abu kaltinamieji "kūrė ir platino įvairią B. Gajauską ir V. Petkų liaupsinančią rašlį". Toliau rašo-ma: "Maža to, jie perduoda pačių išgalvotą šmeižikišką informaciją už-sienio žurnalistams, viešėjusiems Vilniuje. Šie žurnalistai, jau ir anks-čiau jau įvairiais antitarybinėmis 'an-tis', greitai rado bendrą kalbą su A. Terlecku ir J. Sasnausku..." So-vietinės teisės gynėjai, deja, nepa-tekia nė žodžio iš tos informacijos, matyt, kad skaitytojai nesuabejotų jos šmeižikiškumu, užsienio žurnali-stų antitarybinėmis "antimis". Tur-būt tuo pačiu tikslu jie necituoja ir A. Terlecko bei J. Sasnausko raštų, juos tik savo nuožūria pavadindami rašlį. Dėl tokios pasirinktos tak-tikos mums rašlį primena D. Ju-sytės ir A. Vaičiaus straipsnis "Tie-soje" bei jo atpasakojimas "Gimta-jame Krašte".

PRISIPAZINO KALTAIS?

Įtartini skamba teigimas, kad ir A. Terleckas, ir J. Sasnauskas tei-me prisipažino esą kalti, netgi prašė švelnesnės bausmės. Tokia išvada per daug jau palanki propagandinio rašinio užbaigai: "Dabar teisiamieji atgailei, tačiau nusikalstamas pa-darytas. Mūsų šalis turi įstatymus, kurių niekam nevalia pažeisti..."

KRISTINA PAREŠTYTE lapkri-čio 8 d. iškėjo už detroitisko VIKTORO NAKO. Abu jaunavedžiai yra gerai žinomi jauni lietuviai veikėjai, abu baigę universitetus ir da-bar ruošia savo specialybės daktaratus. Išpūdingas jungtuvų apeigas Toronte Lietuvos Kankinių šventovėje atliko iš JAV tam specialiai at-vykęs jauniojo studijų draugas kun. J. Sarauskas. Jis į liturgines jungtu-vių apeigas įdomiai įjungė taip pat fragmentus ir iš jaunavedžių visuomeninės veiklos bei jų asmeninio gyvenimo. Per pamaldas giedojo sol. V. Verikaitis, pritariant muz. J. Go-vėdui vargonais.

Vestuvinė puota įvyko erdvioje Anapilio salėje, kurioje buvo apie 300 svečių, atvykusių net iš Kalifornijos, Arizonos ir Vašingtono. Svečius pirmiausia pasveikino, vilkda-mas žeme ilgiausią raštą, vestuvinis kvieslys. Jis kvietė visus atvykusius iš "hamiltoniškų" ir "detroitiškų" kaimo linksmai pra-leisti laiką jaunos mergelės ir šau-naus bernuželio vestuvėse... Pro-gramos pranešėjas Petras Kisielius iš Cicero su šmaikščiu humoru pa-pasakojo idomių istorijų apie kiek-pat sėdintį prie garbės stalo. Jis sa-kėsi ir pats nebežinas, ar čia vestu-vės, ar čia koks jaunų lietuvių veik-čių suvažiavimas.

Jaunosios krikšto tėvas A. Mika-lauskas prisiminė dabar jau vestuvi-niam apdarę tą mažą tada vis į koją norinčią spirti pirmąją Parėščių duk-rėlę, gimusią Anglijoje, Mančesteryje, ir pakvietė visus už jos laimę iš-gerti taures.

Kalbėjo taip pat jaunosios tėvelis A. Parėštis, primindamas, kad savo šeimoje auginęs tik mergaites ir tik dabar ta šeima pradėjo gausėti vy-rais. Jaunasis savo žodyje prisiminė pirmąjį susitikimą su Kristina N. Me-naukas suprato klydę ir viešai pa-smerkė savo nusikalstamą veiklą, tei-smas rado galimybę sušvelninti bausmę. A. Terleckas nuteistas tre-tiems metams laisvės atėmimo ir 5 metams nutėmimo. J. Sasnauskas — pusantų metų laisvės atėmimo ir 5 metams nutėmimo. Taip ir negali suprasti tokio sovietinio teismo hu-manizmo, kai jis iš teisiamųjų ate-ma laisvę ir dargi penkeriems me-tams juos ištemia iš Lietuvos vien tik dėlto, kad jie gynė žmogaus tei-ses, reikalavo panaikinti gėdingąjį Molotovo-Ribbentropo sandėrį, atne-susį vergiją Pabaltijai. "Tiesos" ir "Gimtojo Krašto" redakcijos, atro-do, nieko nėra girdėjusios apie 1975 m. Helsinkyje pasirašytą baigminį aktą, užtikrinantį žmogaus teises. Jo pažeidimai dabar kaip tik peržiūrimi Madrido konferencijoje. Pagrindinių kaltinimų vėl susilaikys Sovietų Są-junga bei jos stiliaus "humanisti" teismai. Užmirštamas ir kitas idomi-s faktas, kad Ribbentropas buvo pa-kartas Nuernbergo, o jo suokabinin-ko Molotovo niekas nepalietė, nes tame tarptautiniame teisme labai aktyviai dalyvavo ir buvusi nacių Vo-kietijos bičiulė Sovietų Sąjunga.

LIETUVIAI PENŠININKAI gruodžio 7, sekmadienį, 4 v.p.p., Jaunimo Centre rengia dainos ir literatūros popietę. Čia "Aukuro" artistai pa-skaitys iš spaudoje skelbtos konkur-so premijuotų novelių ištraukų, pasi-rodys pensininkų "Dainos" vienetas, bus dar ir kitokių įvairių. Įėjimas nemokamas. Atvykusiems bus nemo-kamai 1981 m. siuntinėjamas "Sie-tyno" žurnalas. Svečiai bus pavaišin-ti kava ir pyragais.

EMA DIRSIENĖ, baigusi nekilno-jamo turto pirkimo-pardavimo vers-lininkės kursą ir sėkmingai išlaikiu-si reikalavimus egzaminus, pradėjo dirbti "CO-OP TRUST" bendrovėje. Ji mielai padės visiems savo tautie-čiams, kurie ieško pirkti kokių nors nuosavybių ar nori parduoti turima-sias. Jai skambinti 528-8491. K. M.

NEGĘSTANTI LAISVĖS ŠVIESLĖ

BUFFALO, N.Y. S. m. spalio 11 d. Lietuvių Klubas (Bendruomenė) įspūdingame naujajame Hiltono vieš-butyje surengė iškilmingą vakarie-nę, kurioje dalyvavo arti 40 žmonių. Klubo pirm. dr. Algirdas Gamziuskas trim kalbom (lietuvių anglų ir ru-sų) pradėjo pobūvį, pakviesdamas kalbėtojų neseniai iš sovietinės Rusi-jos išstremtą dailininką Vaidimą Fi-limonovą.

Dailininkas, jau peršokęs 30 metų amžiaus ribą, gimė ir augo Leningra-de, kur studijavo meno akademijoje ir priklausė tai menininkų grupei, kurį ištatė savo kūrinius vad. "bul-dozerių parodoje" (ta paroda valdžia išdraskė buldozeriais). Buvo perse-kuojamas, kalinamas ir galiausiai iš-tremtas — lyg loterijoje ištraukus paskirtį — tik ne į Sibirą, o į Va-karus. Leningradės paliko jo žmona ir sūnus. Dailininkas, apsispojęs Bu-falo mieste, specializuojasi ikonų me-ne (tuo ir verčiasi) ir linkstą į reli-gijoni meno tapybą.

Medžiaga savo paskaitai apie Lie-tuvos rezistenciją jis sėmėsi iš Va-karusse leidžiamos periodikos, ypač iš "Pose", ir plačiai atpasakojo pas-tarųjų metų disidentų judėjimą — kratas, suėmimus, nuteisimus. Ape-liau ir susirinkusius rašyti persekio-jamiems laiškus bei moraliai ir ma-terialiai paremti jų šeimas. Patarė

Iš veikliųjų Klubu narių tenka pa-minėti ir prof. dr. Juliją Slavėną, ku-ris, pakviestas The League of Wo-men Voters, keliais atvejais kalbėjo per radiją ir televizijos programoje apie Sovietų Sąjungos reakciją į de-mokratų programą ir apie tris poli-tines grupes: kairę, dešinę ir centrą.

M. A.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadie-niais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savait-galius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnos čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$15,000,000

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 10 1/2%
term. depozitus 1 m. 11 1/4%
term. depozitus 3 m. 11 1/2%
reg. pensijų fondo 10%
IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 13 1/2-14%
asmenines paskolas 15%

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės veikėjų suvažiavimo dalyviai 1980 m. spalio 18 d. prie Vasario 16 gimnazijos rūmų, kuriuose vyko visi posėdžiai

Delhi - Tillsonburg, Ontario

LIETUVOS KARIUOMENĖS SVENTES minėjimas, rengiamas DLK Gedimino šaulių kuopos, įvyks lapkričio 22, šeštadienį, 7 v.v., Delhi lenkų salėje (234 Main St.). Progra-moje čikagiečio K. Milkovačio pa-skaita, Londono "Baltija", šokiai, bufetas. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti. S. J.

AUKSINĖ SUKAKTIS. Jonas ir Aleksandra Dambrauskai š.m. rug-sėjo 27 d. iškilmingai ir gražiai pa-minėjo 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Šeštadienį turėjo Sv. Kazi-miero šventovėje padėkos Mišias. Po jų sekė tai suakčiai pritaikytas pa-laiminimas su įteikimu gražiai orna-mentuotos lazdos kaip simbolinio gyvenimo pavakario ramščio. Sv. Mišias aukėjo ir palaiminimą suteikė vietos klebonas kun. L. Kemėšis.

Gausiems iškilmių dalyviams vai-šės buvo suruoštos "Golden Leaf" restorane. Čia pasakyta eilė sveiki-nimo kalbų, kuriose nušviestas su-kaktuvinių nuveiktas gyvenimo ke-lias. Abu Dambrauskai yra žemai-čiai, dar judrūs ir stiprūs. Sukakties proga praleido dvejų savaitių ato-stogas drauge su savo vaikais ir vai-kačiais Jamaikos saloje. J. Dam-brauskas atvyko į Kanadą 1928 m. balandžio 26 d. Nenorėdamas dirbti Vakarų Kanados ūkiuose, jis Mont-realio stotyje pasišalino iš traukinio. Čia gavo darbą Molsono alaus daryk-loje ir išgyveno 20 metų. Jo sužadė-tinė A. Vitkauskaitė atvyko į Mont-realį po dvejų metų. Jų santuoka pa-laimino kun. J. Bobinas.

J. Dambrauskas neišalino nuo vi-suomeninio darbo. Prie kun. J. Sim-kaus ir kun. J. Bobino buvo Sv. Kazi-miero parapijos komiteto nariu, jau-nos parapijos rėmėju, organizacijų veikėju. 40 metų jis buvo parapijų komiteto nariu Montrealyje ir Delhi. Jo žmona Montrealyje buvo Sv. Onos Draugijos nare, o gyvendama Delhi apylinkėje — KLK Moterų Draugi-jos Delhi skyriaus nare. Jie abu yra nuosirdūs Sv. Kazimiero lietuvių pa-rapijos rėmėjai. J. Dambrauskas bu-vo vienas pirmųjų KL Bendruomenės Delhi apylinkės organizatorių ir val-dybų narys.

Jų vaikai, jau sukūrę šeimas, Jo-nas, Aida, Vytautas, Edis gražiai kalba lietuviškai. Jų dabartinis taba-ko ūkis vertas milijono dolerių. Ilgiausi ir laimingiausi metų mūsų lietuviams sukaktuviniams!

ALEKSANDRA ir JONAS DAMB-RAUSKAI, sulaukę aukštinės vedy-bų sukakties Delhi, Ont.

P A D E K A

Nuosirdžiai dėkoju už manęs lan-kymą ligoninėje ir namuose, už do-vanas, linkėjimus ir draugiskumą: Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapi-jos skyriaus valdybą ir jos atstovę G. Balčiūnienę, KLK Moterų Drau-gijos Delhi skyriaus valdybą ir jos atstovę S. Steigvilienę, dr. M. Arš-tikaitytę, M. Alberti, G. Bijūnienę, B. Dirsienei, p.p. Čiuprinskams, sa-vo vyruir ir jo dukrai, E. Gužauskie-nei, S. Pargauskaienei, S. Pelizarri, Marko Petrof, A. Ratavičienei, E. Rudokienei, A. Rugienienei, K. Si-mutienei, O. Siurienienei, H. Stonkie-nei, E. Szalowskienei, P. Sudikienei, M. Taylor, D. Holmes, p.p. Vitams, B. Vytienei, M. Žilvitienei.

Dievo palaimos — už artimo meilę! V. Garnelienė

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

TAUTINIUOSE LIETUVIŲ NA-MUOSE Čikagoje spalio 18 d. įvyko 40-tasis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, pradėtas pirm. dr. K. Šidlausko įvadiniu žodžiu. Pirmoji dalyvių sveikino generalinė Lie-tuvos garbės konsulė J. Daužvardienė, primindama, kad jau sukako lygiai 40 metų nuo ALTOs delegacijos apsilankymo pas prez. F. D. Roosevel-tą. Iš jo 1940 m. spalio 17 d. buvo gautas užtikrinimas, kad Lietuvos laisvė tėra laikinai nutraukta, kad Lietuva vėl bus laisva ir neprikla-soma. Deja, tas jo pažadas ir šian-dien tebėra neįgyvendintas. Suvaži-avimo dalyvių sveikino: VLiko pirm. dr. K. Bobelis, Registratos LB ta-rybos prezidento pirm. A. Juškevi-čius, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu — T. Blinstrubas, LASo ir ramovėnų — V. Jokubaitis, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos vardu — J. Gaiztys. Sveikinimus užbaigė BALFo pirm. M. Rudienė, suapžindindama su iš Lietuvos pa-bėgusių laisvės kovotojų V. Sakuliu. Jis padėkojo Lietuvos žmonių vardu ALTai už Lietuvai skirtą jos lais-vimu veiklą, teigė, kad komuniz-mas šandien pergyvena krizę, kuri gali baigtis jo mirtimi.

VEIKLOS PRANESIMĄ padarė ALTOs pirm. dr. K. Šidlauskas, daugiausia paliesdamas JAV kongreso priimtas rezolucijas, ryšius su kongreso nariais, Baltaisiais Rūmais. Išdinkino J. Skorubsko pranešimą, apyskaitinių metų laikotarpį ALTa turėjo \$71.530 pajamų ir \$73.041 iš-laidų. Jas padidino Tautos Fondui paskirti \$4.000 ir ALTOs įsigytą na-mų remontas. Išde tebėra \$49.018. Namas su inventorium esąs vertas \$35.500. Suvažiavimo dalyvių nuste-bino iš R. Reagano, respublikinin-čių kandidato į prezidentus, gauta telegrama su lietuviškais žodžiais: "Lietuviai nepavargę kovoje dėl Lie-tuvos laisvės". Jis pasveikino ALTą už jos ryžtingą darbą keturiasdešimt-mečio proga, pagyrė lietuvių už vie-ningus laisvės siekius. Padariusi kitų ALTOs pareigūnų bei skyrių pra-nesimus, buvo patvirtintas statuto pakeitimas. Skyriams jis ALToje lei-džia turėti po vieną atstovą. Posė-dyje negalintis dalyvauti narys turi teisę įgalioti kitą. Vietovėms, netu-tinčioms skyrių, leidžiamas įgalioti-nių jungimas. Garbės nariams ir garbės pirmininkams dviejų trečda-lių balsų dauguma gali būti leista dalyvauti ALTOs suvažiavimuose bei jos valdyboje sprendžiamuoju balsu.

Brazilija

KUN. KAZIMIERAS BEKSTA, sa-zeleziš misijonierius Amazonijoje, yra antropologas, indėnų teisių gynė-jas bei vokiečių. Jis tukanų kalba paruošė ir išleido vadovėlį Rio Ne-gro srities mokykloms, kurių visi mo-kytojai yra indėnai. Tą vadovėlį pa-tvirtino Rio Negro valstijos švie-timo komisija Amazonijoje, pripa-žindama tinkamu visom pradinėm mokyklom.

Urugvajus

JAUNESNIŲJŲ "RINTUKŲ" vy-resnįjį vaiką su vadove Cecilija Dorelyte ir akordeonistu Vytautu Evovleku atliko tautinių šokių pro-gramą vienoje Prado patalpoje, kur katekizma dėsto Silvija London. Ji su savo broliu Miltonu anksčiau priklausė vyresniųjų "Rintukų" grupei.

Australija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KA-TALIKŲ FEDERACIJOS valdyba Melbourne savo posėdžiui spalio 27 d. susirinko jau be mirusio ligamečio pirm. a.a. Viktoro Laukaičio. Posė-džio vadovavo vicepirm. Valentinas Čižauskas, pagal statutą perėmęs pir-mininko pareigas iki ALK Federaci-jos suvažiavimo, kuris įvyks 1981 m. pabaigoje. Valdybą nariu buvo įjungtas pirmasis kandidatas Leonas Padurskis, išrinktas paskutiniame suvažiavime Sydnejuje. Pasisakytą už a.a. V. Laukaičio paliktą planų vykdymą. Į juos yra įtrauktas vysk. V. Brizio priėmimas gruodžio 4 d. Melburno Lietuvių Namuose. Vaka-rienę paruošė Katalikų Moterų Drau-gijos narės. Priėmimas bus pakvie-ti visi Sv. Jono šventovės kunigai ir seselės mokytojos už jų parodytą didelį nuosirdumą lietuviams.

KATALIKŲ RYŠIŲ CENTRAS Adelaideje pasirūpino, kad lietuviš-kas Mišias spalio 5 d. transliuotų IX Sydnejaus televizijos kanalas. Tra-silicijai pirmą kartą Australijos lie-tuvių istorijoje buvo paskirta pilna valanda. Mišias laikė kun. P. But-kus, skaitymus atliko Sydnejaus atei-tininkai moksleiviai, komentarus anglų kalba — D. Ankieinė. Mišių metu giedojo "Dainos" choras.

Britanija

BALTIEČIŲ MOTERYS kalėdinę mugę lapkričio 29-30 d.d. rengia Londono Latvių Namuose. Lietuviš-ku skrymiu pasirūpins "Dainava", talkon kviečianti visus tautiečius. Narės jau renka laimikius loterijai, tautodailės gaminius bei papuošalus parodėlei. Mugės lėšomis bus pa-remti ligoniai ir seneliai, jaunimo bei kitos lietuviškos organizacijos.

KUN. DR. STEPONUI MATULIUI, MIC, "Saltinio" redaktorius, spalio 21 d. Nottinghamo ligoninėje pada-ryta sėkminga operacija. Sveikstai ligonį aplankė Nottinghamo vysk. J. McGuinness ir daug kunigų.

TRADICINIAI RUDENS BALIŲ Lie-tuviams spalio 11 d. Londone, Spor-to ir Socialinio Klubo salėje, suren-gė Sv. Onos Draugija, pasipūrusi gera muzika, skaniais lietuviškai pa-tiekalais. Daug dirbo pirm. M. Paru-lienė ir visos narės, bet susilaukta tik 60 dalyvių, kai anksčiau jų bū-davo 100 ar dar daugiau. Džiaugia-masi, kad dalyvių eilėse buvo apie 10 jaunuolių.

TRADICINIAI BOLTONO LIE-TUVIŲ šokiai spalio 11 d. ukrainie-čių salėje susilaukė 200 dalyvių, ku-rių skaičius šį kartą buvo saminon-gai sumažintas, kad liktų daugiau vietos šokėjams. Šie metiniai šokiai yra laikomi rudeniui. Boltono, Leigh, Mančesterio, Prestono ir Roč-dalės lietuvių susitikimu. Svečių ir šmet buvo susilauktas nemažas bū-rys.

Šveicarija

DR. ALBERTAS GERUTIS, Lie-tuvos diplomatinės tarnybos narys, rugsėjo pabaigoje lankėsi centrinėje Šveicarijoje. Jaunimo organizacijos "Gymnasia" suvažiavime Stans mieste jis skaitė paskaitą apie nerusiška-sias tautas Sovietų Sąjungoje. Jis priminė suvažiavusiem jaunuoliam sovietų okupuotoje Lietuvoje vykdo-mą lietuvių rusinimą, pavyzdžiū pasi-rinkdamas Šveicariją. Vokiškai kal-bantieji šveicarai sudaro du treč-dalius visų gyventojų. Jeigu jie pra-dėtų vokieinti pvz. prancūziškai kal-bančiuosius, Šveicarijos federacija neišlaikytų ilgiau kaip 3 mėnesius. Jos egzistenciją užtikrina stropiai saugojamas visų gyventojų kalbų tei-sės, kurių visiškai nesilaiko Sovie-tų Sąjunga.

DVASINIS LAISVĖS KURATO-RIJA Berne nuo 1973 m. atskirais sąsiuviniais leidžia iš Sovietų Sąjun-gos gaunamus savilaidinius doku-mentus. Pradžioje tie jos sąsiuviniai buvo vadinami "Russischer Samis-dat", o vėliau pastenkinata tik "Sam-isdatt" pavadinimu, vokiškai pridė-dant pastabą, kad tai yra balsai iš kitos Rusijos. Neseniai pasirodė 112 psl. turintis trylikstis sąsiuvinis. Ja-me net 34 puslapiai skiriami Lie-tuvai. Pirmiausia įjungtas 45 baltiečių pasirašytas pareiškimas, reikalaujan-tis Molotovo-Ribbentropo sutarties panaikinimo. Pareiškimas ir Tikin-čiųjų Teisėms Ginti Komiteto me-morandumas dėl naujų varžtų religi-jai, kurie prieštariauja žmogaus tei-sių deklaracijai. Numeryje taipgi panaudota daug kitos medžiagos iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kro-nikos".

Vokietija

TAUTOS SVENTES MINEJIMA Hagene spalio 11 d. surengė Nord-rhein-Westfalijos VLB atstovybė. Jis pradėtas pamaldomis vietinėje šven-tovėje. Paskaitą salėje skaitė moky-tojas V. Bartusevičius vokiečių ir lietuvių kalbomis, paliesdamas ne tik Lietuvos praeitį, bet ir jos dabar-tį 1945-80 m. sovietinėje vergijoje. Esą pramonėje ji yra pasiekusi di-desnės pažangos už kitas tautas So-vietų Sąjungoje, tačiau lietuvių šir-dyse buvo ir tebėra gyvas laisvės troškimas. Vysk. A. Deksnys, svei-kindamas tautiečius išeivijoje, pri-minė ir tuos, kurie kėnčia Sibire, ten susilaukdam paramos iš rusų disidentų. Savo žodyje kun. V. Sar-ka palietė už tikėjimą į Sibirą iš-tremtus lietuvius. Trumpą progra-mėlę atliko sol. V. Hermanaitis, pia-ninu palydėta dr. V. Vasyliūno.

BALTIEČIŲ EV. LIUTERONŲ KUNIGŲ ir Bendrijos darbuotojų suvažiavimas buvo surengtas rugsė-jų 15-19 d.d. šiaurinėje Vokietijoje, prie Goslaro Braunschweigo evange-likų šventovės esančiuose laisvalai-kio namuose. Latvių dalyvavo 27, lie-tuvių — 9, estų — 7, vengrų — 5. Lietuvių grupę sumažino trijų ku-nigų neatykimas: A. Kelerio dėl tu-rėtos operacijos, R. Vymerio ir A. Kiliaus dėl kitų priežasčių. Suvaži-avimui vadovavo Pasaulio Liuteronų Sąjungos vokiečių tautinio komite-to tarėjas kun. dr. E. Erhardtas iš Stuttgarto. Tylos minute atidaryme buvo pagerbti praėjusių metų lai-kotarpįje mirę du kunigai — estas Soosar, vengras Loeszy. Įprastas ry-tines bei vakarines pamaldas papil-dė Sv. Rašto studijos, ateties gairių aptarimas. Kun. Fr. Skėrys kalbėjo apie Vasario 16 gimnaziją, kun. J. Urdzė — apie renginius Annaberge, kun. A. Gelžinius — apie savo pa-piją Salzgritter-Lebenstedte, kur jis atvyksta tik kartą į mėnesį atlaikyti pamaldų. Vyr. Liuteronų Bendrijos tarėjas dr. G. Klapper iš Hannoverio papasakojo apie mažumos Bendrijų suvažiavimą, rugsėjo 6-13 d.d. įvy-kusį Estijos sostinėje Taline. Jo te-ma — "Evangelijos skelbimas šian-dien". Visus nusteblino faktas, kad Sovietų Sąjunga šį kartą įsileido ir užsienio atstovus. Buvo susilaukta apie 100 dalyvių iš 32 valstybių. Lietuvos ev. liuteronams atstovavo: vysk. J. Kalvanas, kun. E. Roga, kun. J. Okas ir kun. dijakonas A. Moras. Suvažiavimą surengė Pasaulio Liute-ronų Sąjungos Europoje gen. sek. dr. P. Hansenas iš Ženevos. Suva-žiavimui pasibaigus, šiauliuose, Skandvilėje, Batakiuose ir Tauragėje apsilankė trys Pasaulio Liuteronų Sąjungos darbuotojai — gen. sek. dr. P. Hansenas, vysk. V. Kiedronas iš Čekoslovakijos, vyr. tarėjas dr. H. Zeddis iš R. Berlyno. Aplankytose vietovėse jie laikė vakarines pamal-das.

Buvo ir daugiau, garbusis Viešintai!

Puolė mano straipsni, bet neatsakė į pagrindinius priekaištus

„Gimtajame Krašte“ š.m. spalio 2 d. Vladas Viešintas užsipuolė „Tėviškės Ziburius“ už atspausdintą straipsnį „Baltieji ir raudonieji duobkasiai“. Muravjovskas Dybenka siaučia okupuotoje Lietuvoje. Esą Lietuvoje verstinė literatūra neuždrausta. 1980 m. beveik kiekvieną savaitę pasirodo naujas verstinės literatūros leidinys.

Dėkoju V. Viešintui už informaciją. Vėliau turėsime progos įsitikinti, kiek ta jo informacija teisinga. Pačiam V. Viešintui, prieš rašant užgaunį straipsnį, reikėjo pasižiūrėti „Mieždonarodnaja kniga“, bent į pasakytinių dvejų metų katalogus. Ten jis būtų išitikinęs, kad be vieno kito vadovėlio pakartojamos laidos, be persenuosio Lenino „Kūrybos“, ateistinio ar propagandinio šlamšto nieko kito ten ir nebuvo.

Užsienyje esančius lietuviškus knygynus jau ilgokai nepasiekia jokia padoresnė knyga iš Lietuvos. Net ir lietuvių kalbos didžiojo žodyno vienuoliktasis tomas kažkur užkliuvo. Lietuvoje besilankantieji turistai knygynuose aptinka tikrai rusiško šlamšto priverstas lentynas. O kur dingio lietuviška grožinė literatūra, kur nauji lietuvių rašytojų kūriniai, kur vertimai iš svetimų kalbų, jeigu jie ne tik mūsų nepasiekia, bet ir knygynai Lietuvoje jų neturi?

Paėmė tik vieną skyrelį

Viešintas iš viso straipsnio „T. Ziburijoje“ paėmė tik vieną skyrelį, lygiai kaip anas JAV komunistas citatą iš Sv. Rašto: „Judas pasikorė“. Iš kitos vietos paėmė: „ir jūs taip darykite.“ Abu sakinius sujungė į vieną: „Judas pasikorė, ir jūs taip darykite.“ Nustebs savo išradimui tas komunistas sušuko: „Nagi tik pasižiūrėkite kokių nesąmonių moko krikščionis Sv. Raštas!“

Panašiai elgiasi ir Viešintas. Iš viso straipsnio paima tik vieną skyrelį ir ima Maskvos žargonu koliotis: „kuprotų ir kapas neišlygins“, „bukas melas“, „šmeižtai“ ir t.t.

„T. Ziburijoje“ išspausdintame straipsnyje kalbėta ne tik apie nebuvimą minėtose kataloguose verstinės literatūros (prieš keleta metų tai buvo praktikuojama), bet ir apie kitus skaudulius rusų trypimoje ir savųjų tamsių kolaborantų ujamose tėvynėje. Stai tie straipsniai išskeltieji skauduliai, kuriuos Viešintas net atsiliepi ne neišdriso:

1. Kodėl likviduotas lituanistinės bibliotekos leidimas? Kodėl išbarstyta jau spausdėję surinkta Kojelavičiaus Lietuvos istorija? Dybenkos ir jo sėbrų uždraustas Dusburgo ir Bretkūno raštų leidimas. Komenskio pedagoginiai raštai jau buvo išspausdinti, bet jie nugabenti į popieriaus fabriką. Tik keli egzemplioriai pasiūsti užsienin propagandos dėlei. Sioje vietoje, nukrypdami į šalį, norėtu-me Viešintą paklausti: kokias knygas jau ištisas dešimtmetis degina Petrašiūnų ir Griškiškių popieriaus fabrikų krosnyse? Kiek lietuvių kultūros lobių su naikino enkavedistas Evisj Rozovskij (Ukranos žydai), pasidars „lietuvių patriotu“ Kuziejum Razausku?

2. Kodėl gudų pagrobtiems lietuviams (60.000) neleidžiama turėti net lietuviškų mokyklų, uždrausta kurti lietuviškas bibliotekas, net „Gimtasis Kraštas“? Gudijai neįsileidžiamas? Kodėl kolchozų pirmininkai baudžia žmones už lietuvių kalbos vartojimą? Uždrausta pas tuos persekiojamus lietuvius nuvykti net lietuviams krašto-

tyrininkams, lietuvių chorams ar kitiems lietuvių kultūriniais junginiams.

Tas pat pasakyta ir apie begėdiškai išniekintos Prūsijos lietuvių (26.000), kur jokia lietuviška mokyklėlė neegzistuoja, jokios lietuvių skaityklos ar bibliotekėlės nėra, joks kultūrinis lietuvių junginys neveikia.

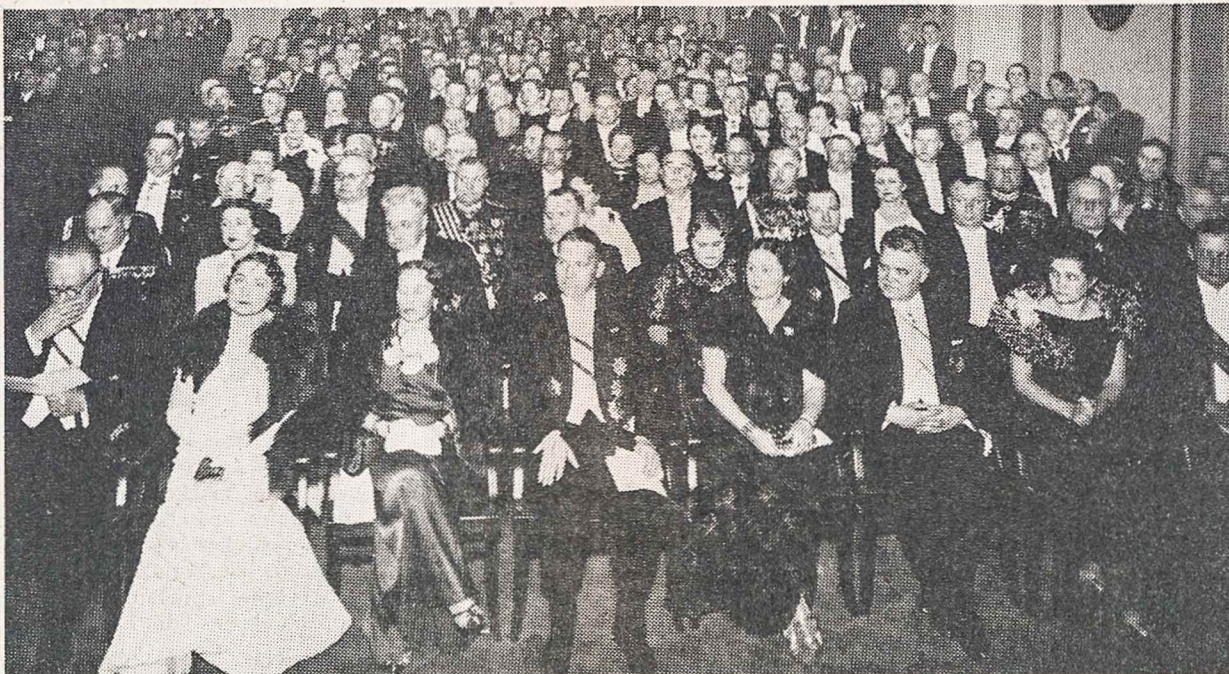
Ta pati graudi ir beviltiška Latvijoje (40.000) gyvenančių lietuvių padėtis arba Sibiro plotuose išblaškytų. Kodėl apie šiuos rusiškųjų muravjovų darbus bei persekiojimus nerašai, garbusis Viešintai?

Gudija 1940 m. rugpjūčio mėn. pasirašė aktą gražinti Lietuvai ištisai lietuvių gyvenamas sritis. Bet, užuot gražinus, barbariškai nutautina. Kodėl toks poetas Edvardas Miezelaitis nevaizuoja pas tuos nutautinamus ir persekiojamus lietuvius, o kuria odes tautos pavergėjui Brežnevui (a la S. Nėris Staliniui) ir duoda progos skaniai juoktis rusų rašytojui V. Nekrasovui, gyvenančiam Paryžiuje: „Kaip Brežnevas galėjo parašyti atsiminimus, jeigu jis nepajėgia padoriti sakinių sumegztį?“ Nekrasovas ovas mano, kad tuos atsiminimus Brežnevui parašė Čakovskis ar Narovčatovas. Gi kas liečia Miezelaičio ode, Nekrasovas stebisi: „Kaip ne gėda!“.

Po svetima skraiste

Pergynant mūsų tautai tra-giškasias dabarties dienas, mums jokiom normom nenusta-tyta sutirpti rusų katile, pri-dengtame imperialistinio komu-nizmo vėliava. Esame pacios prigimties ipareigoti išsaugoti Lietuvai ne tik save, bet ir bro-lių lietuvių. Laikas jau ne atgal trauktis, bet išdrįsti pirmyn žengti, kaip tai daro lenkai, ju-goslavai ir kt. Nesinorėtų tikė-ti, kad Viešintas ar Miezelaitis jau yra galutinai palizė primestoje vergijoje, apsipratę kiūto-ti laukiamuosiuose komisarų kambariuose. Nejaugi jie mano, kad lietuvių teisė gyventi savoje žemėje priklauso maskoliiui? Rusai verčia mus daryti pikta-darystes, kuriomis pagrįstos mūsų tautos nelaimės. Bet argi mes patys sau ir broliui lietu-viui nersim kilpą ant kaklo ma-terialinės gerovės ar pirmųjų politinių fantazijų vardu? Ru-sas šiomis pretenzijomis dangs-to vergovę, bet mes, kuriems dar plaka krūtinėje lietuviška širdis, ryžkimės dabarties nuo-dėmes išpirkti jų atsižadėdami ne vien tik savo, bet ypač vi-sos tautos labui. (b)

Edvardo Miezelaičio odes gaba-lėlis, kai jis š.m. kovo 31 d. garbino Brežnevą Kremliną, išteikiant anam Lenino premiją: „Jūsų nenuilstama partinė ir valstybinė veikla. Jūsų iš-mintingas, humaniškas, kovingas žo-dis susilaukė gilaus atgarsio . . . Gilus jūsų tikėjimas žmogumi . . . jūsų meilė žmogui, jūsų širdies šili-ma, kilnus jūsų humanizmas, jūsų žmoniškumas sustiprino mane, su-teikė naujų jėgų ir norą tęsti kūry-binį savo darbą . . .“ Tai jau antras lietuvis Kremliuje smilko pavergė-jui. Pirmoji buvo S. Nėris, kuri sa-vo poemoje Stalinui irgi panašiai čiulbėjo: „Ten didvyrių kelias, ko-votojų kelias, ir Stalino vardas puik-us . . . Valia jo plieninė ir protas plieninis, o žvilgsnis maloniai sma-gus. Ir myli ji draugai, ir myli ji minios ir myli kiekvienas žmogus.“ Šiandien tą „meilę“ patys komunistai išmetė į Kremliaus patvorį. Žiū-rėsim, kaip jausis Miezelaitis, kai Kremliuje sėdės ne Brežnevas, o bū-simas Chruščiovas. Viešintui žinoti-na, kad Kinijos komunistai į šukš-lių dėžes sumetė ne tik Stalino, bet ir Markso su Engelsu paveikslus. Maotsetungo ir Lenino paveikslų sukišo į sandėlius — visus kartu iš-mesti nepatogu. Brežnevo paveikslų net nepasigaminio.

Lietuvos nepriklausomybės 20-tosios sukakties minėjimas Latvijos sostinėje Rygoje 1938 m. vasario 16 d. Iš kairės Latvijos generolas Janis Balodis su žmona, užsienio reikalų min. V. Munters su žmona, p. Čaplikienė, Lietu- vos vidaus reikalų min. gen. J. Čaplikas, p. Gulbis, Latvijos vidaus reikalų min. Gulbis

“Dievs sveti Latviju...”

Nuoširdžiai sveikiname latvių tautą, jos valstybės nepriklausomybės paskelbimo sukakties progą (lapkričio 18 d.)

Laisvės metais Latvija padarė didelę pažangą visose gyvenimo srityse. Žemės ūkyje buvo praversta reforma. Ekonominiai ir kultūriniai ryšiai išplėsti su kitomis valstybėmis. Perorganizuota švietimo sistema, įsteigta naujų mokslo įstaigų. Pakeisti ir suvienodinti visose provincijose kriminalinis kodeksas ir kiti įstatymai. Krašto administravimas, susisiekimas, gynybas ir kitos sritys buvo sumodernintos. Piliečių ir svetimšalių teises saugojo įstatymai. 1921 m. rugsėjo 21 d. Latvija buvo pri-imta į Tautų Sąjungą pilnateis-riu nariu.

Būdami kaimynais, iš arti stebėjome Latvijos pažangą ir dalinomės savo patirtimi bei laimėjimais. Dėlto natūraliu būdu išsivystė tarp lietuvių ir latvių bendradarbiavimas. Kaune buvo įsteigta Lietuvių-Latvių Vienybės Draugija, o Rygoje Latvių-Lietuvių Vienybės Draugija. Šių organizacijų skyriai kūrėsi ir kituose miestuose. Vienybės idėja darėsi populiari ir rado atgarsį lietuvių ir latvių

visuomenėje. Į narius rašėsi žmonės įvairių profesijų. Draugijos tikslas buvo įieškoti būdų ir priemonių plėsti bendradarbiavimui tarp lietuvių ir latvių. Į tradiciją įėjo kiekvienais metais rengti iškilmingus Lietuvos ir Latvijos nepriklausomybės minėjimus. Programoms atlikti buvo kviečiami artistai, meni-ninkai, rašytojai ir kt. Be to, kiekvienais metais Kaune, Rygoje ir Taline buvo rengiami Baltijos valstybių kongresai, parodos, koncertai, ekskursijos po tą kraštą ir kt. Entuziazmas ir pasisekimas šio bendravimo nuolat didėjo.

Sakoma, kad akademis jaunimas yra tautos pulso rodyklė. Tad nenuostabu, kad mūsų ir latvių studentija pajudėjo šia kryptimi. 1930 m. Vytauto Didžiojo universitete Kaune įstei-gė studentų vyrų korporacija „Romuva“ su šūkiu — aisių vienybė, aisių galybė. Netrukus susiorganizavo ir studentų korp. „Romuvos vaidilutės“. Šios korporacijos greitai didė-jų narių skaičium ir plėtė savo veiklą. Tuojau buvo užmegzti ryšiai su Rygos universiteto stu-dentų latvių korporacija „Be-veronia“. 1934 m. šios korpora-

cijos pasirašė nuolatinio bendradarbiavimo sutartį. Nelengva buvo latviams rašyti tokią sutartį, kai Lenkija spaudė Lat-vijos vyriausybę dėl Vilniaus klausimo.

Studentų korporacija „Neo-Lituania“ ir studentų „Filiae Lituaniae“ pradėjo bendrauti su latvių korp. „Letonia“, stu-dentų ateitininkų korp. užmezgė santykius su latvių katalikų kor-poracija, studentai varpininkai taigpi pasuko šia linkme. Įsikū-rė dar dvi naujos korporacijos studentų vyrų „Fraternis Bal-tiensis“ ir studentų „Virgines Baltiensis“. Šios korporacijos savo veikimą išplėtė ne tik Rygoje, bet ir Taline, Estijoje. Mi-nėtos korporacijos rengdavo su-važiavimus įvairiomis progomis ir svarstydavo gyvenimo diktuojamus klausimus.

Visų trijų universitetų vado-vybės šiai minčiai pritarė ir lei-do universitetuose rengti šių valstybių iškilmingus minėji-mus, kad tuo būdu visa stu-den-tija turėtų progą pažinti šį bend-ravimą. Deja, 1940 m. visa tai pasibaigė . . . Baltiečių bendradarbiavimo mintis yra gyva ir šiandien — reišikiasi galimybių ribose. A. S.

Kviečiame užėti į Ateivių Namus

Ontario

Didžiai gerbiamas Reuben C. Baetz,
Ontario kultūros bei pramogų ministeris,
ir
Didžiai Gerbiamas Larry Grossman,
Ontario pramonės bei turizmo ministeris
ir
parlamento narys, atstovaujantis
St. Andrew-St. Patrick Riding,

nuoširdžiai kviečia jus aplankyti
naujoje vietoje įrengtus ir atidarytus
Ontario Ateivių Namus
(Ontario Welcome House),
454 University Ave., Toronto
(University ir Dundas sankryža),
1980 m. lapkričio 22, šeštadienį, nuo 2 iki 5 v.p.p.

Ontario Ateivių Namai (anksčiau buvę 8 York Street, Toronto) teikia Ontario ateiviams informaciją bei pagalbą, liečiančią apsigyvenimą, įdarbinimą, pagrindinių dokumentų vertimą į anglų kalbą, pradinės anglų kalbos pamokas, santykius su visuomene, reikalingas įstaigas ir kitus patarnavimus, palengvinančius naujiems ateiviams įsijungti į mūsų visuomenę.

Ontario Welcome House

Pagalbos centras naujiems ateiviams

Sodybos sukaktis

Didžiosios Britanijos Lietu-vių Sodybai suėjo 25 metai. Ji įsteigta 1955 m. per Sekmines. Šiais metais per Sekmines, per Britanijos lietuvių sąskrydį ši sukaktis liko nepamirėta. Paga-liau Lietuvių Namų bendrovės vadovybė surengė Sodyboje tos sukakties minėjimą spalio 25 d.

Minėjimą pradėjo Klemensas Tomašiūnas, pakviesdamas į garbės presidiumą: kun. A. Ge-rybą, Z. Jurą, B. Butrimą, B. Snabaitienę, J. Alkį, M. Bajori-ną, A. Zukauską, E. Sovą.

Pirmuoju kalbėtoju buvo pa-kviestas Zigmas Juras, einas DBLS-gos centro valdybos pir-mininko pareigas. Jis savo kal-boje abejojo, ar dabartinės So-dybos vieta yra tinkama, ar ji prisideda prie lietuviybės išlai-kymo šiame krašte. Paminėjo, jog buvo norėta Sodybos ažuo-lyne statyti namus (cottage), bet nebuvo gautas leidimas. Bu-vo ir kitų planų, kurie galėjo būti įvykdyti, bet nebuvo pini-gų.

Antruoju kalbėtoju buvo Me-čys Bajorinas, tuometinis LN b-vės direktorių pirmininkas ir Lietuvių Sodybos pirkėjas. Tuomet bendrovė turėjo tik tris di-rektorius — M. Bajoriną, A. Zukauską, R. Baulį. M. Bajo-rinas savo labai trumpoje kal-boje prisiminė, kai jie pirmą kartą atvyko pasižiūrėti, kaip ji atrodo. Pabuvęs joje porą va-

landų, pajutęs, jog tai mūsų vie-ta — mūsų Lietuva. Per tris mėnesius žmonės sudėjo jai pirkti 4000 sv. (Visa Sodyba su beveik 60 akrų žemės ir pasta-tais tuomet kainavo tik 6000 sv.). M. Bajorinas baigė kalbą, pažymėdamas, kad mūsų visų ši lietuvių Sodyba yra pasididžia-vimas prieš viso pasaulio lietu-vius.

J. Alkis, LN b-vės dabartinis direktorių valdybos pirminin-kas, kalbėjo lietuviškai ir an-gliškai, pareikšdamas padėką buvusiems Sodybos vedėjams ir dabartiniams Justinui ir Berna-detai Snabaičiams, kurie jau 10 m. vadovauja Sodybai. Kun. A. Geryba skatino stengtis ją išlai-kyti, o ne parduoti, nes juk tai mūsų ta mažoji Lietuva. K. To-mašiūnas, užbaigdamas kalbą eilę, palinkėjo, kad mūsų So-dyba sulauktų auksinės 50 metų sukakties.

Jokios meninės minėjimo da-lies nebuvo. Po kalbų prie So-dybos vedėjų J. B. Snabaičių paruošto puikiai ir skaniai atro-dančio bufeto buvo pasivaishi-ta. Vėliau vyko šokiai. Tik gai-la, kad lietuvių tedalyvavo apie 50, nes tas minėjimas bu-vo skubiai rengtas, be to, Lie-tuvių Namų bendrovės vadovy-bė net nesistengė surengti Lon-dono lietuviams išvykos autobu-sų Sodybon. A dalyvauti norin-čių buvo.

S. Kasparas

CLEVELAND, OHIO

Aurelija Balasaitienė skatų šven-tėje atlieka programą Klevelande „Su rimtimi ir šypsena“

Nuotr. V. Bacevičiaus

ISKILIOS DIENOS. Š.m. spalio 25-26 d. Klevelando skautija minėjo savo 30 metų veiklos sukaktį. Gar-bingųjų svečių tarpe buvo iš Čika-gos atvykę vyriausioji skautininkė Irena Kerelienė. Iškilmingas vaka-ras praejo sėkmingai su kuklia, bet nuotaikinga programa, invokacija, pietumis ir šokiais.

Sekandą dieną, sekmadienį, Dievo Motinos parapijos šventovėje buvo iškilmingos pamaldos, į kurias Kle-vlando skautija atvyko organizuo-ta, uniformuota su vėliavomis ir sve-čiais. Kun. G. Kijauskas pasakė pro-gai pritaikytą pamokslą, kuriame ypatingai pabrėžė jaunimo svarbą mūsų ateities gyvenime ir reikalin-gumą jį išlaikyti lietuviškai bei krikš-čioniškai.

Po pamaldų įvyko iškilminga suei-ga, į kurią buvo kviečiama visa Kle-vlando visuomenė ir organizacijų atstovai. Sueigai buvo pasirodė kruopščiai. Maršui grojant, patys ma-žiausieji vilkiukai įvygiavo tobulu ri-kiuotės žingsniu be vadovo, sugebė-jo taisyklingai sukti kampa, sustoti, lygiuotis. Juos publika sutiko audrin-gais plojimais. Gerai pasirodė visi. Iškilmingoji dalis buvo trumpa ir reikšminga. Pagarbus žuvusius skau-tus, prisiminus tuos, kurie pasitrau-kė iš mūsų tarpo, buvo įdžiai ir trumpa, bet turininga vyr. skauti-ninkės kalba. Ji kvietė visus mylėti lietuvišką skautiją, sakydama: „My-liu aš ją. Mylėkite su manim. Dirbu jai — dirbkite su manim.“ V.s. Re-gina Nasvytienė tarė trumpą žodį

apie skautybės idealų supratimą ir ju pritaikymą kasdieniniame gyve-nime. Jos kalba buvo gyva, įdomi ir itikinanti. Sueiga buvo baigta skau-tiškai pagerbus buvusius vadovus bei vadovės ir sudainuotą keletą dai-nų, sustojus ratu.

Išsiskirstė pakilioje nuotaikoje, bet giliai susimastę . . . Svečių tarpe buvo skautų rėmėjai, tėvai, bet . . . nė vieno visuomenės organizacijos atstovo. Apatinėje parapijos salėje Bendruomenės valdybos nariai par-davinėjo bilietus į spektaklį, gerė ka-vą, užkandžiavo . . . Nei žodžių, nei savo buvimu jie nerado reikalo pa-gerbti taip reikšmingos jaunimui su-kakties. Prisimenu, kai prieš beveik 30 metų dabartinis PLB pirmininkas Vytautas Kamantas vadovavo Kle-vlando Pilėnų tuntiui

A. Balasaitienė

ATITAISYMAS. „T2“ 46 nr. idė-ta nuotrauka su paaiškinimu, kad ji padaryta šilvinės Marijos šventės proga Sv. Jurgio parapijoje. Turi būti: „Dievo Motinos parapijos sa-lėje LK Moterų Sąjungos 36 kuopa surengė koncertą, kurio programoje pasirodė Linda Ruzgaitė. Ją sveiki-na rengėjų atstovė S. Radzevičiūtė.“ Atsiprašome už šią klaidą. Red.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

PREL CHATEL 2180 Hurontario St., 279-7443

RONCESVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 233-7924

VIGOR CHATEL 2150 Bloor St. W. 767-1153

Naujas lietuvių kelionių biuras

Simon's Travel Service
kviečia keliauti kartu!

Šv. Kalėdos ir Nauji Metai su giminėm.
Vilnius-Ryga 1980 m. gruodžio 22 d. iki 1981 sausio 5 d.

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, taip pat mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus išvykimams vizitui. Sudaromos individualios ir grupinės kelionės į visas pasaulio šalis pagal pageidaujamą maršrutą bei datą. Smulkesnių informacijų teirautis: tel. (416) 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminiui.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei „stereo“ aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

JAV Lietuvių Bendruomenės IX-sios tarybos prezidiumas. Iš kairės pirmoje eilėje — pirm. Vytautas Izbickas, vicepirm. Vaiva Vėbraitė, antroje eilėje vicepirmininkai — Romualdas Veitas, Mykolas Drunga, Česlovas Mickūnas

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės suvažiavime. Iš kairės: E. Lucienė, K. Baronas, ev. kun. F. Skėrys Nuotr. J. Dėdina

Vakaras su "Nerija"

AURELIJA BALASAITIENE

JAV LB Klevelando apylinkės valdyba tradicinį savo kultūrinį vakaronių sezoną pradėjo seniai planuota vakarone su Klevelando "Nerija", sugrįžusia iš tolimos kelionės po P. Ameriką. Dievo Motinos parapijos mažoji posėdžių salė buvo pilna klausytojų. Patalpos sienas puošė koncertų plakatai, o ant ligo stalo buvo išdėstyta "Nerijos" parodėlė: programos, nuotraukos, kelionių suvenyrai, svetimų kraštų monetų pavyzdžiai ir t.t. "Nerijos" narės dėvėjo savo skoningas uniformas, kurias įsigijo kelionei į P. Ameriką ir kurios ten visada kėlė susidomėjimą ir smalsumą. Buvo pasirūpinta dideliu P. Amerikos žemėlapiu ir ekranu, kad žiūrovams vaizdžiai ir nuosekliai būtų nupasakota kelionė.

Rita Balytė, vakaronės pranešėja, kelionės metu buvusi vertėja ir ispanų kalba pranešėja koncertuose, tarė trumpą įžanginį žodį, pasveikindama vakaronės dalyvius, padėkodama už suteiktą paramą ir pasidžiaugdama kelionės pasisekimu.

Viktutė Lenkauskaitė žemėlapyje nurodė kelionės eigą: Karakas, Bogota, Riodežaneiro, Sao Paulo, Buenos Aires, Montevideo.

Vytas Kliorys, užgesinis šviestas, rodė kelionės skaidres su idiomais paaiškinimais. Chronologine tvarka stebėjome "Nerijos" atvykimą į Karaką aerodroma, miesto vaizdus Andų kalnyno papėdėje, vyriausybės rūmus ir paminklus Bogotoje, nuostabių milijonierių kvartalus Riodežaneiro mieste ir kitus vaizdus. Matėme lietuviškas sodybas, kurias puošė lietuviški kryžiai, o virš miesto istorinių paminklų buvo iškelta trispalvė. Jo komentariai buvo idomūs ir samoningi, ypač rodant kelius tarp kalnų, kuriais važiuojo autobusai net keletą valandų.

Baigus rodyti skaidres, Rita Balytė kreipėsi į svečius, kviesdama pateikti klausimų. Vienintelis klausimas iš publikos buvo rašytojo Vacio Kavaliūno, kuris prašė "Nerija" pasisakyti, ko jos išmokusios ir ko patyrusios savo kelionėje. Pirmoji į tą klausimą pasisūlė atsakyti. Nijolė Lenkauskaitė. "Patyrėme nepaprastą gyvos lietuviybės išgyvenimą. Mums atrodė, kad P. Amerikos jaunimas yra lietuviškesnis už mus, nors mes geriauria kalbame lietuviškai. Ne-

žiūrint sunkesnių gyvenimo sąlygų, didelių nuotolių ir nedidelio skaičiaus, P. Amerikos lietuvių lietuviybė išgyvena giliau", beveik susijaudinusi atsakė Nijolė.

Rita Kliorienė, "Nerijos" vadovė ir dirigentė, ilgesniu žodžiu išreiškė savo jausmus. "Mes ne vien patyrėme džiaugsmą, jį kitiems nešdami savo dainą ir koncertais. Atrodo, kad mes atgaivino lietuviškumą, bet iš jų pusės patyrėme nepaprastą meilę ir duosumą, ypač atsižvelgiant į jų gyvenimo sąlygas. Jie prašo siųsti žodynus ir knygas... Išvykstant mums atrodė, kad pagrindinis mūsų uždavinys buvo gerai pasirodyti, t.y. stengtis, kad mūsų koncertai būtų augšto lygio. Tiesa, koncertai subūrė žmones, tačiau tikrasis suartėjimas ir bendravimas atsirado po koncertų. Ir tai pasidarė svarbiausia mūsų kelionės paskirtis. Abipusiai pajutome nepaprastai stiprų lietuviybės ryšį ir grįžome pačios pasikeitusios, lietuviškumą giliau išgyvenusios ir jame sustiprėjusios".

Sigutė Lenkauskaitė trumpai papasakojo susirinkusiems savo septynių savaitių buvimą P. Amerikos lietuvių tarpe. Apie tai jau buvo plačiai rašyta atskirame straipsnyje. Ji perdavė Klevelando LB apylinkės pirm. Jurgiu Malskiui, darbininkui skautui ir Bendruomenės darbuotojui Vladimirui Bacevičiui, "Grandinėles" vadovui Liudui Sagui dovanėlės iš Montevideo "Ažuolyno" vadovo Alfredo Stanevičiaus. Taip pat buvo perskaitytos jautrios laiško iš P. A. lietuvių spaudos ištraukos apie "Nerijos" kelionę.

Rita Balytė padėkojo dalyviams už gausų dalyvavimą ir kvietė visus vaistis kava bei pyragaičiais. "Nerijos" vadovė Rita Kliorienė pranešė, kad bus leidžiama antra plokštelė. Naujos plokštelės repertuaras sudarys iš dainų, dainuotų P. Amerikoje. Viena dalis būsimi lietuvių liaudies dainų ciklas, o antroji — klasikinės ir estradinės muzikos dainos.

• Kas atitrūsta nuo lietuviškos spaudos, atitrūsta ir nuo savo tautos.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Lietuvaitės dovana muzėjui

Iškilmingai įteiktas dailininkės A. Cibulskytės pieštas portretas transporto muzėjui Venecueloje

ALEKSANDRA VAISIŪNIENE Mūsų bendradarbi Venecueloje

S.m. spalio 12 d. Transporto muzėjus atšventė 10 metų įsteigimo sukaktį. Tos pačios dienos rytą iškilmingai buvo įteiktas Urugvajaus dailininkės Antaninos Cibulskytės pieštas transporto muzėjus įsteigėjo Eugenijaus Mendozos portretas.

Eugenijus Mendoza — milijonierius, pramonininkas, paszėmėjęs duosnumu, mirė pernai. Kas Vokietijoje buvo Kruppas, tas Venecueloje Eugenijus Mendoza. Buvo kovai su paralyžiumi draugijos pirmininkas, įsteigėjas ir išlaikytojas paralyžuotų vaikų ligoninės. Labai rėmė dailininkus.

Transporto muzėjus yra įstatyti šie rodiniai: šio šimtmečio pradžios įvairių imonių automobiliai, garvežiai, lėktuvai, karietys, miniatiūriniai laivai. Publika daugiausia domisi praejusio šimtmečio 4 vyrų nešama rankine uždara kėde, kurioje kolonijiniiais laikais turtingieji buvo nešiojami savo vergų.

Portreto įteikimo iškilmėje dalyvavo Eugenijaus Mendozos šeimos nariai ir giminės. Pirmas kalbėjo inž. Antonio Agostini, transporto muzėjus pirmininkas, pasakodamas šio muzėjus įsteigimo istoriją. Po to žodį tarė Karako miesto kronistas, šio muzėjus direktorius ir meno kritikas Guillermo Schael.

Nuėmus baltą droblę, pamatėme dail. Antaninos Cibulskytės pieštą Eugenijaus Mendozos portretą, kurio apacioje įmontuota lentelė su specialiu įrašu. Dailininkei už paveikslą dėkojo Eugenijaus Mendozos giminaitis šeimos vardu. Si iškilmė buvo fotografuojama ir filmuojama televizijos stočių.

Šis transporto muzėjus turi įsigijęs Antaninos Cibulskytės dar du paveikslius — Venecuelos gamtos vaizdus. Šiandieną tame pačiame muzėjus A. Cibulskytė atidarė savo paveikslų parodą su 37 paveikslais. Į parodą ir transporto muzėjus dešimtmetį atsilankė keletas tūkstančių žmonių.

Iš Čikagos lankėsi tarnybos reikalais inž. Bružas, kuris anksčiau, kaip bendrovės pareigūnas, gyveno trejus metus Venecueloje. Sužinojęs apie dailininkės Cibulskytės paveikslų parodą, atvyko ir įsigijo beveik 900 dolerių vertės paveikslą. Vos tik parodą atidarius, buvo parduota keletas paveikslų. Paroda truko apie savaitę laiko.

A. Cibulskytės kelias buvo nelengvas, kol pasiekė meno viršūnę. Ji turėjo idomių gyvenimo epizodų, iš kurių porą paminėsiu.

Pirmosios A. Cibulskytės paveikslų parodos buvo surengtos P. Amerikos ir Ispanijos miestuose. Vieną dieną į jos paveiks-

lų parodą Urugvajuje atėjo svečias, apžiūrino parodą, kaip ir visi kiti, vėliau prisiartinio prie dailininkės ir paklausė: — Ar čia Jūsų paveikslų paroda? Ar šiuos paveikslius parduodate?

— Taip, parduodu, — atsakė dailininkė. Tada jis tarė: — Aš perku visus paveikslius, kurie yra šioje parodoje.

Iš pradžių dailininkė nenorėjo tikėti tokiu pasiūlymu, tačiau, kai jis paprašė padaryti apskaičiavimą ir pasiūlė pinigų, pastebėjo, kad tai buvo rimtas pasiūlymas. Taip ji visą parodą pardavė nežinomam svečiui.

Vėliau pasirodė, kad pirkėjas buvo Venecuelos meno kūrinių istorinės vertės baldų ir senienų rinkėjas, meno parduotuvės savininkas. Vėliau pas ją dar užsakė paveikslų ir Karake parduotuvėje augsta kaina.

Kai dailininkė sužinojo, kad jos paveikslai Venecueloje turi tokią gerą pasisekimą, nusprendė pati surengti savo darbų parodą. Grįžusi į Urugvajų, ruošėsi parodai. Nupiešusi 45 paveikslius, vežė į Venecuelą. Deja, jai persėdant iš Kolumbijos lėktuvu į Venecuelą, dingio visi paveikslai ir jos daiktai. Paliko be lagaminų, drabužių, tik su pinigine rankoje. Tie paveikslai niekuomet nebuvo surasti.

Tuo metu dailininkės sesuo gyveno Karake, dirbo vieno pramonininko namuose. Šis, sužinojęs apie jos paveikslų dingimą, pasiūlė, kad dailininkė negrįžtų į Montevideo, bet Venecueloje pieštų paveikslius sekančiai parodai. Dailininkė išbuvo Venecueloje daugiau kaip keturis mėnesius, piešdama dieną ir naktį. Iš viso nupiešė 50 paveikslių.

Transporto muzėjus direktorius Guillermo Schael, pažinęs dailininkės darbą ir sužinojęs sunkią padėtį, atėjo į pagalbą: prieš atidarant paveikslų parodą, didžiausiam Venecuelos dienraštyje "El Universal" parašė pusės puslapio recenziją, gerai įvertindamas dailininkės paveikslius. Paroda turėjo didelį pasisekimą — beveik visi paveikslai buvo parduoti. Tokiu būdu dailininkė Antaninai Cibulskytei plačiai atsidėrė darys Venecueloje ir meno viršūnę.

Venecueloje surengti meno parodą betkokioje meno galerijoje sunku. Už galerijos patalpas ima nuomos apie 800 dolerių, be to, atskaityti 40% nuo parduoto paveikslų. Mūsų dailininkėi iki šiol neteko naudotis galerijomis, nes augštoji visuomenė ateina į ją į pagalbą. Venecueloje buvo surengta jau penkta jos darbų paroda.

• "TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata — \$14, naujiem prenumeratoriam — \$10.

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

SPECIALUS SIUNTINYS 1 — 1980

Labai gera angliška vilnonė medžiaga vyriškai arba moteriškai eilutei; vakarinei suknelei medžiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; kompletas moteriškų nailoninių apatinių arba vyriški geresni marškiniai; "Wrangler" arba "Levi" džinsai, melnyos arba rumbuto velveto; "crimplene" medžiaga moteriškai eilutei arba dviem suknelėm; vyriški arba moteriški geri odiniai pusbačiai.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$350.00. Taip pat dar galima į šį siuntinį įdėti 9 svarus prekių: medžiagos — ir dirbtinio minko kailio apsiaustui 2.75 m

Zemiau siūlome keletą naudingų dalykų:

Atkakliai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, sveria 5 sv.	\$305.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustui, sveria 6sv.	120.00
Džinsai "Wrangler" arba "Levi" (siuntinyje gali būti du), sveria 2 sv. Kaina už vienus	56.00
Džinsai "Wrangler" rumbuto velveto (siuntinyje gali būti du), sveria 1½ sv. Kaina už vieną	56.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis, sveria 1 sv.	50.00
Moteriškos arba vyriškos nailoninės kojines	4.00
Vilnonės arba šilkinės skarelės	16.00
Sudėdamas lietsargis, sveria ½ sv.	15.00
Geresni marškiniai	25.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1½ sv.	60.00
Puiki medžiaga suknelei, sveria 1 sv.	39.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutėms, sveria 3 sv.	78.00
	89.00
Kalkuliatorius "TI-33 Texas"	128.00
Stetoskopai, sveria ½ sv.	78.00
	75.00

Šiuos maisto gaminius galima siųsti su drabužiais: ½ sv. arbatos — \$5.50, ½ sv. kavos (nescafe) — \$8.00; 1 sv. kavos — \$9.00; 1 sv. šokol. saldinių — \$9.00.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais, tarpininkaujame išrūpinant pensijas.

BALTIC STORES & CO.

(Z. JURAS)

11 London Lane, Bromley, Kent, BF 1 1HE, England

Tel. 01 460 2592

Garsoji Marijos apsiereikimo šventovė Fatimoje, Portugalijoje, kur susirenka didelės minios maldininkų

Tūkstantinės minios Fatimoje

Su airių grupe Marijos apsiereikimų vietovėje Portugalijoje

KAZYS KAKNEVICIUS

Fatima — traukinio konduktorius sušunka, traukiniui sustojus. Aš išsoku iš traukinio ir žvalgausi aplinkui: matau apleistą stotelę, keletą vargingų namelių. Žiūriu, tik vienas as iš traukinio išlipęs. Jau traukinys rieda. Pastebėjęs klaidą, bandau jau važiuojantį traukinį pasivyti, bet jau per vėlu.

Prie manęs prieina stotelės tarnautojas. Aš bandau išaiškinti, kad padariau klaidą ir ne vietoje išlipau iš traukinio. Jis mane suprato ir aiškina, jog nesu padaręs jokios klaidos — čia Fatima. Aš jam dar aiškinu, kad važiuoju į tą garsią Fatimą, kur Marija apsiereikė trim vaikuiam. "Tai čia", — taria geležinkelio tarnautojas ir pamoja sekti jį.

Nueiname skersai stotelės ir antrą pusę. Negrįžtoje aikštelėje stovi du takšiai. Tarnautojas pamoja, ir vienas, sukėlęs dulkes, privažiuoja prie mūsų. Aš jam rodu turėtą adresą. Jis duoda man suprasti, kad žino. Įmeta mano lagaminą, pasisodina mane šalia savęs ir važiuoja labai raitu ir duobetu keliu. Aš bandau sužinoti, kur mes važiuojame, bet nesusikalbu ir nutylu — žiūrėsiu kas bus toliau.

Važiuojame apie pusę valandos. Pakelėje sutinkame važiuojant arba įjant žmones su asilais. Moterys neša didžiausius ryšulius ant galvos. Apylinkės kalvos, kalvelės labai akmenotos ir skurdžios. Matyti besigančios avys ar ožkos. Kalvos didėja ir gamtovaizdis gražėja. "Fatima!" — taria vežėjas ir rodo pirštu ir artėjantį miestelį, kur aikšiai matyti šventovės bokštai. Pasuka į vieną dulktą gatvę ir tuojau pat įvažiuoja į didžiulį kiemą. Šventovė, vienuolynas, svečių namas — viskas sujungta į vieną. Pamatę išeinant mūsų pasitiktį vienuolę, supratau, kad į numatytą vietą atvažiuovome.

Su airių grupe

Čia randu grupę iš Airijos. Jų kunigas, sužinojęs, jog aš klierikas, pakviečia mane prisijungti prie jų ir būti jo pagalbininku. Aš mielai sutinku ir sekančias 6 dienas teko būti ne tik ekskursantu, bet ir patarnautoju Mišiom bei maldų skaitytoju. Tarnauju — vienuolyne kunigui ir svečiui vyskupui, katedroje — prie vieno iš tų trijų vaikų kapo Francesco, Marijos apsiereikimo koplyčioje bei kitame mieste vienuolių šventovėje, kur dar tebegyvena vienuolė Liucija, kuri matė Marijos apsiereikimus.

Išeinu vienas pasivaikščioti. Miestelis nedidelis, tik keli viešbučiai matyti. Visur tylu, krautuvėlės daugiausia uždarytos. Daug kur matyti statyba — statomi paprasti namai ir gana didoki, galbūt ateities viešbučiai. Netoli katedros tuščios vietos ir tušti aptrypti sodeliai. Katedra didžiulė ir graži, bet pagal miestelį perdidė. Aikštė prieš katedrą grįsta ir nepaprastai didelė. Aikštės pradžia — ant kalnelio, visos puskilometris, kur stovi didžiulis kryžius. Nuo jo kelias slenka kelios moters katedros link. Viduryje — paminklas, apie jį krana. Tai Stėbuklingo šaltinio vanduo. Jį žmonės geria arba juo vilgo veidus. Prie Marijos apsiereikimo vietos dvi žvakių vietos, bet tik kelios žvakės dega.

Taip apžiūrėjęs miestelį grįžtu į viešbutį. Tenai airiai mane klausinėja, ką matęs, bet aš ne labai noriu atsakinėti, nes jau

čiuosi apsimylęs. Šio šimtmečio Marijos pasirodymo vieta, o jau apleista. Ta didžiulė katedra ir ta aikštė juk buvo statomos, kad žmonės turėtų kur susirinkti maldai. Jos skirtos šimtams tūkstančių, o dabar tik kelios moterėlės matyti.

Vakare grįžtu į Marijos apsiereikimo vietą ir jau randu apie 5000-6000 žmonių. Sukalbėję Rožinį ir užsidedę žvakes, nešdami Marijos statulą apie aikštę, giedojome giesmes Marijos garbei. Mūsų grupė prie tos milžiniškos aikštės atrodė tik maža saulėlė.

Kryžiaus keliai

Sekancią dieną pavalgę pusryčius, nutarėme eiti į kalvas, kur vaikai kadaise ganydavo avis, o dabar toje neapgyventoje vietoje yra Kryžiaus Keliai, Marijos koplytelė, kur Marija pasirodė vaikam. Eidami Kryžiaus Kelius, sutinkame ir kitas grupes, besimeldžiančias ar begiedančias. Iš ten pasukame aplankyti kaimelio, kur tie trys vaikučiai gimė, augo ir kaikurie mirė. Aplankėme jų vargingus namelius, apžiūrėjome kambarelius, kur jie gimė ir gyveno. Viskas laikoma, kaip pradžioje šio šimtmečio buvo. Sutikome dar ir tų vaikų giminių, aplankėme garsų šulinį ir atsigaivinome jo tyru vandeniu. Tai šulinys, prie kurio tie trys vaikai eidavo žaisti.

Minios žmonių

Kai pasukom miestelio link, jau buvo vėlyva popietė. Miestelyje kažkas atsitiko: visi keliai ir keleliai pilni žmonių, kurie nešė priekyje kryžių ir giedodami traukė katedros link. Autobusų vilkstinės nė galo nematyti. Visur policija, kuri bando tvarkyti judėjimą. Mes tokiu staigiu miestelio pasikeitimu stebėjome ir pasakojome vienas kitam savo išpučius. Per pietus seselė vienuolė mums paaiškino, kad čia vyksta kas mėnesį tokie atleidai, būtent, 12 ir 13 Marijos pasirodymo dienomis. Tomis dienomis žmonių suvažiuoja iš visur apie 500.000, bet tą savaitgalį buvo 700.000.

Po pietų skubu į katedros aikštę. Ten jau randu kelis šimtus tūkstančių žmonių ir vis dar daugėja. Kur anksčiau matėsi tušti apie aikštę sodeliai, dabar pilni žmonių bei autobusų. Krautuvės visos atidarytos ir net laikinos daug kur pastatytos. Giesmės skamba ne tikiai katedros aikštėje, bet ir visose pusėse, nes žmonės su giesmėmis eina iš visų pusių. Dabar jau keliais einančių gausybė aikštėje ir apie Marijos pasirodymo namelį.

Skubiai pavalgome vakarienę ir vėl bėgome į katedros aikštę, kur turi būti saulei leidžiantis bendras Rožinis ir žvakių procesija. Kur vakar buvo didžiulė nereikalinga ir apleista aikštė, dabar buvo prikimšta žmonių.

Didingos iškilmės

Po Rožinio galingai suskambo: "Ave, Ave, Ave Maria". Danguje mirgėjo žvaigždės ir švietė mėnulis. Virš katedros spindėjo apšviestas kryžius, žemiau jo — apšviesta didžiulė Marijos statula, o žemėje — šimtai tūkstančių žvakių, nes kiekvienas dalyvis laikė po degančią žvakę. Suorganizuoti procesija jau buvo neįmanoma, nes nebebuvo vietos kur eiti.

Papuošta gelėmis Marijos statula, vyskupų lydimu, buvo pernešta į parengtą prie katedros vietą, kur ji liko visą naktį. Aš,

matydamas tokias minias, kurios taip meldžiasi ir gieda, moteris ir vyrus, jaunus ir senus, einančius keliais, buvau labai sujaudintas. Išgirdęs apie budėjimą per naktį prie Marijos statulos, pasiryžau praleisti naktį čia. Po statulos pernešimo giesmių ir maldų žmonės pradėjo skirstytis ir apie antrą valandą jau likome tik statulos budėtojai. Mūsų būdinčiųjų skaičius nukrito iki 7000, kurie giedojame ar visokias maldas skaitėme. Apie 3 v. r. prasidėjo pamokslai. Kadangi jie buvo sakomi portugalų kalba, aš išėjau pasivaikščioti po dabar jau laisvą aikštę.

Apžvelgiau aikštės pašalius, kur buvo keli tūkstančiai miegančių žmonių. Nutariau išeiti už aikštės ribų. Man pasidarė įdomu, kur pasidėjo ta gausybė žmonių. Matau — visi sodai, sodeliai, šaligatviai ir grioviai pilni miegančių. Palapinių mažai matyti, daugiausia visa šeima sugulusi į krūvą ir viena antklode apsiklojusi. Visi autobusai pilni miegančių.

Penktą valandą prasidėjo budėtojų Mišios. Mūsų skaičius buvo pašokęs iki 20.000. Kol atėjo Komunijos laikas, tas skaičius padidėjo iki 100.000.

Pasibaigus budėtojų Mišiom, jau po 6 v. r. keliauju pailsėti. Aikštė pilnėja iš visų pusių, nors iškilmingos pamaldos tik 10 v. Jau dabar visi stengiasi susirasti sau vietą arčiau katedros.

Po 10 v. Mišių, Rožinio ir giesmių atleidai baigti, prasideda skirstymasis į namus.

Vakare Rožiniui, žvakių procesijai liko gal 50.000, kurie lengvai vėl galėjome Marijos statulą nešdami ir giedodami apkelti visą aikštę.

Kitos vietovės

Keliavome aplankyti miesto Nazare, kur kadaise pasirodė Marija, išgelbėjusi kunigaikštį medžiotoją. Šis, atsidėkodamas, pastatė šventovę. Čia pralenkė grupes, grįžtančias iš Fatimos. Jos ejo nešdamos priekyje kryžių ir giedodamos giesmes. Kai kurios grupės, turbūt iš toliau, vedėsi apkrautus asilais.

Aplankėme miestą Coimbra, kur vienuolyne dar tebegyvena vienas iš trijų vaikų mačiusių apsiereikusias Mariją, Liuciją. Aplankėme pakelėje daug vietų ir vėlai grįžome į namus. Rytojaus dieną jau skirstėmės ir mes. Aš planavau išvažiuoti anksti rytą, bet dar norėjau atsisveikinti ir dar kartą kalvose apeiti Kryžiaus Kelius bei pabuvoti vietoje, kur Marija apsiereikė. Pasiėmiau maldaknygę, kišeninę lemputę ir iškeliavau naktį ir neapgyventas kalvas. Vos apėjau porą stacių, pradėjo lyti, bet dar norėjau Kryžiaus Kelių nenutraukti. Su savotišku malonumu, lemputę pasiviesdamas, tęsiau Kryžiaus Kelius iki galo.

Sekantį rytą dar spėjau nubėgti į katedrą, aplankyti vaikų kapus, aikštę, kurioje yra Marijos namelis, bet tenai radau tik keliolika besimeldžiančių žmonių. Visur tylu, ramu. Atsisveikinęs ir jausdamas savotišką ramybę tariau: už mėnesio vėl skambės galingai "Ave, Ave, Ave Maria".

• RASYTOJAS negali nematyti, kad religijos jėga, ypač tikėjimo į apreiškimą, šiandieną yra silpnėsnė kaip betkurioje žmonijos istorijos epochoje. Vis daugiau ir daugiau vaikų auga be tikėjimo į Dievą, be tikėjimo į atlygį ir bausmę, į sielos nemirtingumą ir net etikos galiojimą (Nobelio laureatas Isaac Bashevis Singer).

Simon's Travel Service
kviečia keliauti kartu!
KELIONĖS Į LIETUVĄ
1981 metais
13 dienų su giminėm

VILNIUS-RYGA —	balandžio 30 —	gegužės 14
VILNIUS-RYGA —	gegužės 28 —	gegužės 28
VILNIUS-RYGA —	gegužės 18 —	birželio 11
VILNIUS-RYGA —	birželio 11 —	birželio 25
VILNIUS-RYGA —	liepos 9 —	liepos 23
VILNIUS-RYGA —	liepos 23 —	rugpjūčio 6
VILNIUS-RYGA —	rugpjūčio 6 —	rugpjūčio 20
VILNIUS-RYGA —	rugpjūčio 20 —	rugsejo 3
VILNIUS-RYGA —	rugsejo 3 —	rugsejo 17
VILNIUS-RYGA —	gruodžio 21 —	sausio 4

(1982 m.)

Kelionė į Meksiką
kartu su Čikagos lietuviais golfinkais vienai savaitei.
Išvykstama sausio 23 d. Smulkesnių informacijų teirautis
tel. (416) 537-3060 ir 532-8772
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

JUOZAS KRALIKASKAS

LIKIMAS lėmė, kad man Kareivionių kaimas būtų visko pradžia ir kad nuo to prisiečių visą laiką sunkiai verstis. Mažumėnų sodžių tėvai turėjo 7 hektarėlius ant griukių kalnelių, buvo tikri proletariai. Motina pagimdė iš viso aštuoniolika, nežaigom nepretekliuose tik penki. Ji kantriai atsakinėjo į šimtus mano klausimų, pasižiūrėdama drėgnom akim, kurios — kaip linų žiedai. Kaip vyriausias išlikęs gyvas, išėjau piemenystės stažą per tris parodas vasaras. Motina puoselėjo šviesiausią svajonę, kad aš būsiu kunigas. Tad kiek ir ruošiausi, karais sakydamas p m o k s l u s avims ir karvėms (kiaulės visiškai netikusios klausytojos, jos nepataisomos ateistės).

BASAM piemenėliui buvo ten daug kas labai nuostabu. Vaivorykštė, kregždės ir gandrai. Lelijos, tulpės ir aguonos. Vasaros vakarų žigeliai patvoriai. Aviliai ir skruzdėlynai. Bitės virš žydinčių griukių. Debesys Aujėdo ežere. Siaudinė paukštė virš stalo po verba...

OGI VISŲ SLĖPININGIAUSIA — tai amalas virš Piliakalnio, tylūs tyliausi žaibai vakare; tokie staigūs tvystelėjimai, kad vos vos spėdavau pamatyti. Įdavo neaiški baimė, kažkoks nerimas. Tai buvo didelė mįslė, kurios nemokėjo man paaiškinti nei mama, nei tėvas... Ir jaugi dabar — po visam — tvirtai žinau ir tikiu: ne universitetas vėliau, o kaip tik Kareivionys buvo svarbiausioji mano mokykla.

PILIAKALNIS, pašlaitėje gal nuo pat ledlaikio gulėjęs Didysis akmuo (turbūt senovės lietuvių aukuras), šnekos apie Vilnių ir Trakus, Aušros Vartus ir Sekminių kalvarijas, apie švedkapius ir maro kryžius, apie Radvilas ir Oginskis, apie rekūritus ir meškus po kaimus vedžiotojus, apie sukilimus, pakorimimus ir gaudomųjų gelbėjimąsi — tai mano istorinių romanų daigai...

MAN ISTORIJA — ne vien tik praeities tekstai, pergamentai, paminklai ir žinios: tai protėvių likimas, o podraug ir mano paties. Tas likimas susijęs su visąžmogiškais problemomis: gyvybė, laisvė, meilė, sąžinė, kančia, ištikimybė. Tai visuotiniai žmogiškos vertybės, kiekvienam nepaprastai svarbios. Protėvių likimą kentėjau ir tebekentiu kaip savo. Tai ne įvykių sėka, o juose slėpintis ir juos įprasminantis propotevis, jo visąžmogiški klausimai, visąžmogiškos gyvenimo vertybės.

ISIGILINUS kvapą ima gniaužti: gi per Lietuvos veidą sruvo ir sruvo kraujas ir ašaros! Karai, gaisrai, badas ir maras; nelaimė po nelaimės. Ir to dar negana: gaudė, korė, katorgon pėsčius varė net už Samaros ir Uralo. Pūdė juos šaltuose ir drėgnuose kalėjimuose, puolamus alkanų žiurkių, utelių ir blakių. Virpėjo vargetos sušalę, alkanai, primušti, pasibaisėję, ligų krečiami. Per tautos istoriją nutisus mano ir jūsų kiekvieno linija ar tąsa, lyg kokia gija. Kaip jie išliko? Kaip mes išlikome per tokius šimtmečius?

ISTORINIS ROMANAS — ypatingai sunkus žanras. Tenka susidurti su rimtom ir sunkiai sprendžiamom problemom. Juk niekas negali gyventi antrą sykį, ir dargi tolimų laikų asmenis gyvenimą. I epochą privalai įsigilinti, išsimeklinti, įsijausti, o tai reiškia ilgas kruopščias studijas. Sunku grįžti atgal, irkluojant prieš amžių srovę. Dažnai skaitytojas senovę pažįsta per mažai, žiūri po nūdienai ir buvusią epochą, taigi praeitį atkeliu dabartinį ir sprendžia tūdienos požiūriu. Kai kas romano veikėjo mintis bei pasaulėžiūrą tapatina su autoriaus tikėjimu. Jaugi pradėdamas MARTYNĄ MAZVYDĄ VILNIUJE žinojau, kad užsiruštinės nebe vienas katalikas. Irgi pramačiau, kad dėl IKAITUSŲ VILNIAUS AKMENŲ užpyks koks reformatas, sakysim, kodėl romane kalvinistas Radvila yra toks (taigi koks apytikriai ir buvęs). Rašau atvirai, sąžiningai ir drąsiai. Bails ir melagis negal būti rašytojas. Rašau apie tai, kas man neduoda ramybės, persekioja; jeigu nejaudintu jokios problemos, galėčiau būti abejingas ir nieko nerašyčiau; gyvenęs būčiau kur kas lengviau. Gali skrupulingai

prisirinkti medžiagos ir ja prisiotinti, bet jeigu nedėsi ja, nekentėsi ir negyvensi ja, o tik tai perpasakosi — nebus gerai. Reikia stiprios vaizduotės, bet jeigu stokos drausmės bei savikritikos ir prasimanysi per daug — irgi bus negerai...

MANO DEVYNI istoriniai romanai praveria duris į tris lemtingas tautos epochas:

1. XIII šimtmetis — romanų tetralogija: „Titnago ugnis“, „Mindaugo nužudymas“, „Tautvila“ ir „Vaisvilkas“.

2. XVI-XVII šimtmetis — nebaigtoji trilogija: „Martynas Mažvydas Vilniuje“ ir „Ikaite Vilniaus akmenys“. Rašydama abi šias knygas, rašiau podraug ir apie Vilnių XX-to amžiaus viduryje. Šienu romanai istoriniai, bet ir dabartiniai.

VILNIUJE atmosfera bei situacija šiandien yra labai panaši į XVI-XVII amžius. Vėl dramatiškas tikėjimų susidūrimas ir kovingas fanatizmas (saviškai — „bėkompromisinė pozicija“): marksizmo šventės ir šventės, procesijos gatvėse, nešant pusdievių paveikslus ir plakatus su dogminiais išrašais; eitynės nusilenkti stabams ar padėti gelių prie „šventųjų“ paminklų; kitatikių neapykanta ir slėgimas; šventovių atėmimas ir išniekinimas (pvz. paverčiant ateizmo muziejumi). XVII amž. Vilnius barokinis, barokinis ir XX amž. End senoj go tikos pagrindo tie patys senamiesčio kvartalai: keitėsi tik gatvių vardai ir aikštės valdžios buožių statulos. Tos pačios storos sienos šen bei ten užtiknuotos XX amžiaus tinku. Vajkščiodamas matai irgi daug apšepusių namų, nešvarių kiemų, suverstas šiukšlių krūvas, vartų kiaurymes, nišas, bokštų balandžius. Klasės irgi akivaizdžios. 1. PRIVILEGIUOTI, išpuikę, prabangiai gyvenantieji, su skambiais titulais ir medaliais ponai. 2. APATINIAI žmonės — suveržti partijos įsakymų vykdytojai, privalantieji tik vis „džiaugsmingai“ pritari. XVII amž. dižiūnai bei dignitoriai i seimus vykdavo Varšuvon, nūnai i TSRS Komunistų Partijos Centro Komiteto Plenumus (pvz. TSKP XXVI suvažiavimą) vyksta Maskvon. XVI-XVII amž. visų aukščiausių ponai valdė iš Varšuvos, dabar — keliadešimt aukščiausių valdo milijonines liaudies mases iš Maskvos Kremlius. XV amž. ketvirtame ketvirtadalyje prie Vilniaus katedros durų klūpodamas melsdavosi karalaitis Kazimieras. XX amž. vidury (1947) prie katedros atsilaukęs balsu raudojų poetas-dramaturgas Balys Sruoga. XVII amž. vidury (1655 m. vasarą dėl siaubingos rusų invazijos) šv. Kazimiero karstas buvo išvežtas iš Vilniaus katedros. XX amž. vidury (1953 m. pavasarį sovietams įsakius) vėlgi išvežtas iš katedros.

3. 1940.VI.15 — 1954 — romanų trilogija: „Po ultimatumo“, „Urviniai žmonės“ ir „Šviesa lange“. Si trilogija aki-vaizdžiausiai šiuolaikinė ir bene tvirčiausiai atremta i grynąsias istorinę tiesą bei faktus. Gėdingos ir tuščios pastangos dabar okupuotoje Lietuvoje jaunimui kalti i galvas, kad neva kruvinos priespaudos ilgiau nebeištvėrdama „liaudis vieningai sukilo“ ir bemat nušlavė „buržuazinę“ Lietuvos vyriausybę. Ogi Maskvos ultimatumo, nei rusų armijos invazijos ne nebūta. Visiškai nutylimos „išvauduotojų“ tankų ir durtuvių kolonos.

„PO ULTIMATUMO“ rašant man anaipolt nerūpėjo ką nors pralenkti karo bei teroro vaizdų kraupumu. Jokiu būdu nesiekiau skaitytoją dar sykį gąsdinti ar siaubinti kartodamas makabriškas žiaurības ir kosmarinūs vaizdus. Kas tikėjosi rasti daug stipraus „garo“, tam beliko nusivilti. Betgi viskas ten parašyta geliama širdimi neapsakomai nuskriausto žmogaus...

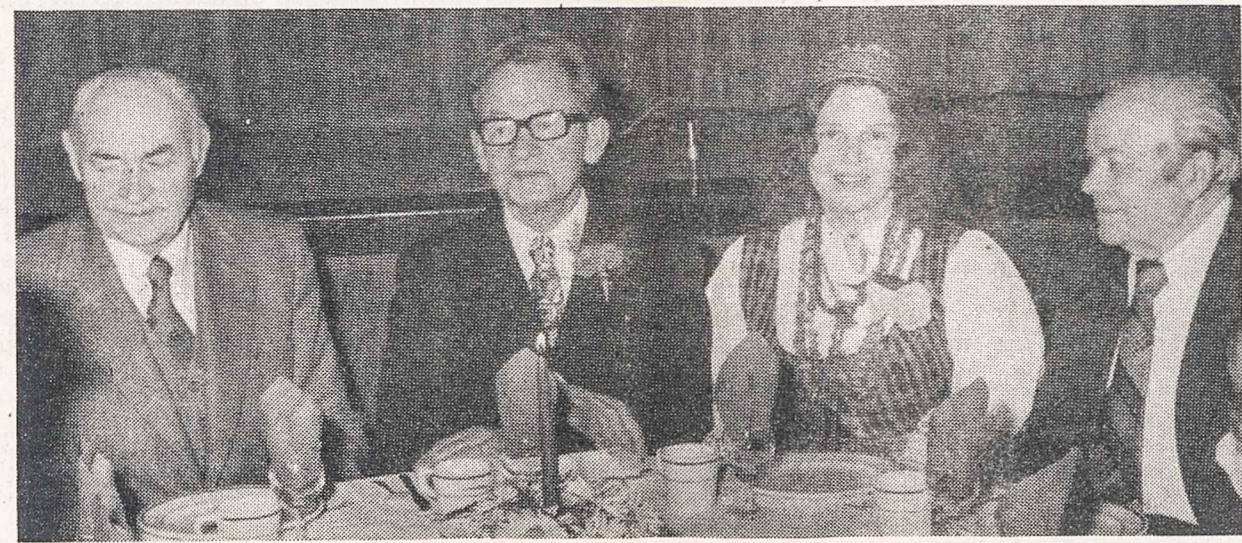
VISI MANO ROMANAI yra išėję už Lietuvos sienų ir už lietuviškų problemų akiračio. Žmogus prieš likimą, dievius (ar Dievą), valdžią, mirtį; lietuvių žmogaus neužtarnauta tremtis ir persekiojimas; giliaprasmiškas skausmas guito ir iki mirties nuskriausto (tarsi už ką pasmerkto). Svajonių ir iliuzijų sudužimas, laimės trapumas, prisirišimas prie gimosios žemės ir neapsakomas jos ilgesys, kova su savo dvasine-pasaulėžiūrine krize, stiprus ir di-

delis tikėjimas universaliois etinėmis bei estetinėmis vertybėmis...

ESAM IŠVYKĘ tik iš gimtosios šalies, bet ne iš tautos, ne iš jos likimo. Dėlto gyvenusidvejinime: šaltame Toronte — bet ir Kaune, darganotoje Kanadoje — bet ir pirmyskčioje Lietuvoje, dabar — bet ir anuo-met, kur likusi jaunystė ir visų gražiausios dienos. Iškart dviejose kontinentuose, susyk esamajame ir būtajame laike. Tikrą teisybę sako Kazys Inčiūra:

Niekur neišeisi, niekur iš laukų tų, Kur dangus toks melsvas, kaip melsvi linai. Nors svetur ir auksu grįsti miestai būtų, Be tėvynės dūmų trokšti tu tenai.

70 — jokia dorybė, džiaugsmas ar nuopelnas. Ejo, praėjo ir nuėjo: juk taip aišku ir paprasta. Amžius pareina nuo paveldėto vitališkumo, nuo fizinės ištvermės, Apvaizdos malonės, gal ir nuo aklo atsitiktinumo, kad makabriškai Stalino-Hitlerio metais — teroro ir karo kaktazime — šiaip netaip išsilenkei kulipkų, bombų skeveldrų,

Rašytojo JUOZO KRALIKASKO pagerbtuvėse Toronte 5.m. lapkričio 9 d. Toronte. Iš kairės: gen. konsulas dr. J. Zmuidzinaitis, J. Kralikaskas, V. Kralikaskienė, rašytojas J. Jankus

Kad šviesa lange spindėtų...

Rašytojo Juozo Kralikasko ir jo kūrybos vakaras Toronte

Daug kas žinojo, kad Toronte gyvena septynių premijų laureatas rašytojas Juozas Kralikaskas, svetur nekartą pagerbtas laimėto premijų iškilme, bet torontiečių visuomenės dėmesys i jį nukrypo tikiai 5.m. lapkričio 9 d., kai buvo surengtos pagerbtuvės jo 70-jo gimtadienio proga Priskelimo salėje. KLB karto valdybos ir kultūros komisijos sudarytas specialus komitetas paruošė atitinkamą programą ir sukvietė visuomenę pasidžiaugti brandžių rašytojo derliumi — dešimtimi romanų bei apysakų ir daugeliu smulkesnių grožinių bei mokslineiū kūrinių.

Svečias Jurgis Jankus iš Ročesterio rūpestingai paruoštoje paskaitoje taikliai apibūdino Sukaktuvininko asmenį, kalbėdamas apamai apie rašytojo vienišumą, vidinį jo polėkį rašyti, kurti, iškeldamas J. Kralikasko romanų pasaulį, kuris yra daugiausia istorinis, bet savitas, nepakartojamas. Nesvetima jam ir dabartis bei neseniai pergyventi laikai, kurie taip pat rado vietą gausesioje autoriaus kūryboje.

Gyvu žodžiu Sukaktuvininką sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinaitis, dalyvavęs iškilmėje su ponu H. Zmuidzinine, ir KLB atstovas kultūros komisijos pirm. H. Chainauskas, atvykęs iš Londono, Ont., su ponu Chainauskiene. Raštu pasveikino Alė Rūta ir Lietuvių Rašytojų Draugija. Jų sveikini-mus perskaitė J. Jankus. Štai jų tekstai:

Mielas ir labai gerbiamas Kolega Kralikaskai, visi metų laiptais žengiamie „apvalius amžius“... Bet ne tai svarbu; tik metų laiptuose paliktos vertingos knygos, atlikti geri mūsų kultūrai darbai... Jų turite gausiai, išliekančių, ir su šiuo sveikinu Jus, Mielas Juozai Kralikaskai! Sveikinu ir Mūza, Vandą-Ramunę. Ilgiausiu metų! Ir kūrybingu! Labai nuosirdžiai — ALĖ RŪTA.

Mielas Kolega Kralikaskai, kai šviesioji Kanados visuomenė reiškia pagarbą savo rašytojui, mes irgi su dideliu džiaugsmu jungiame savas mintis ir širdingus linkėjimus, kad Likimas būtų Pačiam labai palankus ilgiausius metus, kad ir vėl daugelis puikių literatūros knygų išplauktų iš gabios plunksnos. Gyvuok, Mielas Kolega! Kad „Šviesa lange“ ir istoriniai romanai, ir visos dar būsimos knygos galėtų netrukus „parke-liauti“ namo, i mūsų laisvą Tėvyne. Plurimos annos!

sunkvežimio su durtuvais, kad spėjai nugriūti už lentų tvoros, nepatekai i kentėjimų ir mirties lagerį. Pagrimo žodžiai „pasiekė garbingo amžiaus“ (arba „sulaukė garbingo amžiaus“) — greičiau ironija. Kuris gi iš jūsų senatvės siekte siekiate? Kuris jos laukiate išsiilgęs?

SUPRANTU, jūs čia džiaugiatės ne dėlto, kad man jau 70, o kad aš tų 70 neprabandzinėjau perniek, kad nerūgau tinginystę; kad po šurpiai žiaurių įvykių ir sukrėtimų rašiau susikaupęs ir stoikiškai gyvendamas; kad rašiau apie kalavijo ir plunksnos didvyrius, nepaženklintus nei akmeniu, nei bronzą. Juk taip nedaug betrūko, kad būtų mažai lieta ir vargas užgjęs. Ir vėlgi suvis mažai betrūko, kad pagal įsiveržėlių piktą valią būčiau seniai jau supuvęs, kaip supuvo keli mano draugai, kuriuos atsimenu kas vakarėli, kuriuos vis matau...

AMŽINYBĖ jau arti, jeigu 70. Užsidaro perspektyva, prie-ni anga i begalybę. Tai mįslė nemažesnė kaip amalas virš Piliakalnio, tik šios iminimą jau žino ir mama, ir tėvas. Amžiny-

bės slėpinys tyvo visoje dešimtyje mano knygų, pradėdant „Septyniais kalavijais“. Rašydamas begalybės alsavimą jautau per dešimtmečius. Ji mano romanuose vienas svarbiųjų leit-motyvų. Aš jau seniai arti amžinybės, visalaik arti jos, iš tikrųjų nuo pat vaikystės. Čia ir yra giliausioji mūsų egzistencijos drama: visko praeinamybė, gyvenimo praeinamybė.

AMŽINYBĖ — paskutinė ir svarbiausioji tiesa; visą gyvenimą i ją sunkiai kopiuame, lyg i laimės kalną. Ogi negali ji būti vien tuščia tamsa! Nejaug po visko taptum ir už menkiausia žolėlę menkesnis? Tenai kas nors didžiai vertingo atstos, ką būsim žemeje palikę...

KAI JŪS turėsite 70, irgi nesisiausite seni. Tai truputį gelbsti, maždaug kaip lazda. Tad linkiu ir jums: išgyvenkite nemažiau kaip 70, ir tik tada imkit pamažu senti — baltai baltai kaip griukį žydėjimas, gražiai kaip Vaizgantas ir Vydūnas, kaip Marija Aukštaitė, Elzė Jankutė ir Marija Jokūbnyienė, kaip Jurgis Jankus ir dr. Jonas Zmuidzinaitis.

Rašytojo JUOZO KRALIKASKO pagerbtuvėse Toronte 5.m. lapkričio 9 d. Toronte. Iš kairės: gen. konsulas dr. J. Zmuidzinaitis, J. Kralikaskas, V. Kralikaskienė, rašytojas J. Jankus

Kad šviesa lange spindėtų...

Rašytojo Juozo Kralikasko ir jo kūrybos vakaras Toronte

Daug kas žinojo, kad Toronte gyvena septynių premijų laureatas rašytojas Juozas Kralikaskas, svetur nekartą pagerbtas laimėto premijų iškilme, bet torontiečių visuomenės dėmesys i jį nukrypo tikiai 5.m. lapkričio 9 d., kai buvo surengtos pagerbtuvės jo 70-jo gimtadienio proga Priskelimo salėje. KLB karto valdybos ir kultūros komisijos sudarytas specialus komitetas paruošė atitinkamą programą ir sukvietė visuomenę pasidžiaugti brandžių rašytojo derliumi — dešimtimi romanų bei apysakų ir daugeliu smulkesnių grožinių bei mokslineiū kūrinių.

Svečias Jurgis Jankus iš Ročesterio rūpestingai paruoštoje paskaitoje taikliai apibūdino Sukaktuvininko asmenį, kalbėdamas apamai apie rašytojo vienišumą, vidinį jo polėkį rašyti, kurti, iškeldamas J. Kralikasko romanų pasaulį, kuris yra daugiausia istorinis, bet savitas, nepakartojamas. Nesvetima jam ir dabartis bei neseniai pergyventi laikai, kurie taip pat rado vietą gausesioje autoriaus kūryboje.

Gyvu žodžiu Sukaktuvininką sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinaitis, dalyvavęs iškilmėje su ponu H. Zmuidzinine, ir KLB atstovas kultūros komisijos pirm. H. Chainauskas, atvykęs iš Londono, Ont., su ponu Chainauskiene. Raštu pasveikino Alė Rūta ir Lietuvių Rašytojų Draugija. Jų sveikini-mus perskaitė J. Jankus. Štai jų tekstai:

Mielas ir labai gerbiamas Kolega Kralikaskai, visi metų laiptais žengiamie „apvalius amžius“... Bet ne tai svarbu; tik metų laiptuose paliktos vertingos knygos, atlikti geri mūsų kultūrai darbai... Jų turite gausiai, išliekančių, ir su šiuo sveikinu Jus, Mielas Juozai Kralikaskai! Sveikinu ir Mūza, Vandą-Ramunę. Ilgiausiu metų! Ir kūrybingu! Labai nuosirdžiai — ALĖ RŪTA.

Mielas Kolega Kralikaskai, kai šviesioji Kanados visuomenė reiškia pagarbą savo rašytojui, mes irgi su dideliu džiaugsmu jungiame savas mintis ir širdingus linkėjimus, kad Likimas būtų Pačiam labai palankus ilgiausius metus, kad ir vėl daugelis puikių literatūros knygų išplauktų iš gabios plunksnos. Gyvuok, Mielas Kolega! Kad „Šviesa lange“ ir istoriniai romanai, ir visos dar būsimos knygos galėtų netrukus „parke-liauti“ namo, i mūsų laisvą Tėvyne. Plurimos annos!

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KOMPOZ. JERONIMAS KACINSKAS, gyvenantis Bostone, savo kūriniais yra pasiekęs ir amerikiečius. Arlingtono filharmonijai priklausančis choras augštesniojoje Arlingtono mokykloje gruodžio 12 d. atliko su „Misiis šv. Marijos Nekaltos Širdies garbei“, kurias jis buvo sukūręs karaliaus Mindaugo 700 metų krikšto sukaktčiai paminėti. Koncertiniam Mišijų atlikimui diriguos J. Bavitchi, vargonų akompanimentą pritaikęs pučiamųjų orkestrui. Gruodžio 13 d. šis religinis J. Kačinsko kūrinys bus pakartotas pietiniame Bostone, Lietuvių Piliiečių Klubu salėje. Koncertą lietuviams rengia Sv. Petro parapija, pasinaudodama prieškalėdiniu laikotarpiu.

VYTAUTAS SMETONA, Klevelande gyvenantis jaunas pianistas, susilaukia vis platesnio pripažinimo. Koncertams sekančiais metais jis jau yra angažavęs simfoniniais St. Louis ir Minnesotos orkestrais. Derybos vyksta su simfoniniais Buffalo ir Toronto orkestrais. Jo koncertais rūpinasi „Matthews-Napal“ agentūra Niujorke. V. Smetona taipgi lankėsi Amsterdamo, ten pakviestas De Koos koncertų agentūros direktoriaus S. Sammos.

DAIL. PRANAS GAILIUS, gyvenantis ir kuriantis Paryžiuje, savo darbų parodą spalio 18-19 d.d. surengė Klevelande, Dievo Motinos parapijos salėje. Serija Klevelandan atsivežtų jo akvarelių buvo rodoma pirmą kartą. Ypatingo dėmesio sulaukė P. Gailiaus jau 1973 m. rodytos knygos — „Lietuviškoji siuita“ ir „Jūra“, kurioms jis yra panaudojęs O. Milašius kūrinius, iliustruotus savo darbais folklorinėmis temomis. Svečias iš Paryžiaus skaitė su tom knygom susietą paskaitą „Modernioji bibliofilija“. P. Gailius, savo kūrinius pasirašinėjantis tik vardu Pranas, yra gimęs 1928 m. Lietuvoje, pokaryje išvykęs Prancūzjon, turėdamas tik 17 metų amžiaus. Tapybą studijavo pas žymų prancūzų dail. Fernandą Leger, lito-grafiją — Paryžiaus dailiojo meno mokykloje.

LEONARDO ANDRIEKAUS rinkinių eilėraščių knyga anglų kalba „Eternal Dream“ yra išleidusi Stepo Zobarsko leidykla „Manyland Books, Inc.“ Niujorke. Eilėraščių anglų kalbon išvertė ir įvadą apie autorių parašė Jonas Zdanys. Aplanką su aukšiniu i saulę skrendančių paukščių sukūrė dail. Romas Viesulas. Knyga turi tris 46 eilėraščių skyrius: religinių — „You are my Father“, žmogiškos menkystės — „Again the night“, žemiškos praeinamybės — „Shores of oblivion“. Poezijos rinkinį spausdino pranciškonų spaustuovė Brooklyne. Už šią poezijos knygą galima įsigyti „Darbininko“ administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.

DAIL. PRANO LAPES darbų paroda lapkričio 22-30 d.d. įvyks Wayne Carriage Barn galerijoje, New Canaan mieste, Conn.

KULTŪROS ŽIDINYS BROOKLYNE, N.Y., savo rudens veiklos sezoną pradėjo Woodhavene gyvenančio dail. Juozo Bagdono tapybos, pastelės, temperos ir kolazo darbų paroda rugsėjo 13-14 d.d. Ją globojo „Motery vinybė“ su pirm. E. Andriusiene. Tai buvo jau septintoji jo paroda Niujorke. Visos jo parodos, išskyrus partizanams skirtąją, pasižymėjo abstraktizmu, paveikslų dydžiu. Ši kartą buvo atsivežęs daugiausia vidutinio dydžio paveikslus. Dail. J. Bagdonas abstraktai yra vadinami kosminiu ekspresionizmu. Jiems būdinga dydybės iliuzija, kosminė dinamika ir jėga. Parodos atidaryme, pakviestas E. Andriusienės, dail. J. Bagdonas kalbėjo ne apie savo kūrybą, o apie lietuvių dailės raidą nuo senųjų iki dabartinių laikų. Plačiau jis palietė Kauno meno mokyklos laikus, jaunųjų dailininkų veiklą. Parodai buvo sutekęs 51 paveikslas. Šešis isigijo jos lankytojai.

KULTŪRINĖ SAVAITGALĖ spalio 17-19 d.d. surengė Cikagos ateitininkai. Ji prasidėtas vakaronė, skirta susitikimui su Algirdu Landsbergiu ir jo novelių knyga „Muzika įžengiant i neregėtus miestus“, išleista „Ateities“ leidyklos, laimėjusia Lietuvių Rašytojų Draugijos 1979 m. premiją. Laureatą jos vardu sveikino Bronys Raila, svečias iš Los Angeles. A. Landsbergis humoristiškai supažindino su knygos novelėmis, atliko feljetoninį epizodą apie lietuvių spaudos reakciją, susietą su „Striptizo“ pasirodymu. Spalio 18 d. Ateitininkų Namuose prie Lemonto A. Landsbergis skaitė paskaitą apie kultūrinį gyvenimą okupuotoje Lietuvoje. Tomas Venclova plačiau palietė okupuotos Lietuvos valdininkus, Povilas Vaičekauskas — ten pasilikusių lietuvių pažūras i išvykusius. Tos dienos vakarą Jaunimo Centre buvo įteiktas „Ateities“ žurnalo premijos jauniesiems žurnalistams. Keletą dainų padainavo vokalė grupė „Ateities garsai“, vadovaujama Rasos Šoliūnaitės. Spalio 19 d. Ateitininkų Namuose kun. K. Pugevičius skaitė paskaitą „Tikintis lietuvių tėvynėje“. Savaitgalis baigtas dr. P. Kisieliūnas paskaita „Ateitininkų 70 metų veiklos reikšmė“ ir kaimyninėje Di Andrea šventovėje kun. K. Pugevičius, kun. K. Trimakas ir kun. V. Rimšelio atliakytomis Mišiomis.

KOMPOZ. VYTAUTO JURGUCIO amžiaus penkiasdešimtmetis spalio 14 d. buvo paminėtas specialiu jo kūrinių koncertu Vilniaus filharmonijoje. Dalyviu su sukaktuvininko kūryba supažindino įvadinis muzikologės O. Narbutienės žodis. V. Jurgutis daugiausia kūrė vokalinę muziką. Respublikinė premija jis yra laimėjęs už oratoriją „Donelaitis“. Vokalinės-instrumentinės poe-m-a-s „Kareivio laiškas“, sukurtas V. Simkaus tekstu balsui, fortepijonui ir mušamiesiems instrumentams, atliko Vilniaus operos bosas V. Daunoras, pianistė G. Ručytė, simfoninio filharmonijos orkestro mušamųjų grupė su dirigentu J. Domarku. Sukaktuvinio koncerto programoje taipgi buvo įtrauktas instrumentinei muzikai atstovaujantis naujausias V. Jurgutis kūrinys „Pučiamųjų kvintetas nr. 2“, skirtas D. Poškos atminimui. Pirmą kartą vilniečiai jį išgirdo prieš kelėtą dieną Mažojoje baroko salėje. Vilniaus filharmonijoje jį pakartojo tie patys atlikėjai — filharmonijos pučiamųjų kvintetas, kurį sudaro A. Vizgirda, J. Rimas, A. Budrys, J. Slankauskas ir A. Račkus. Vakarais užbaigė sukaktuvininko „Koncertu smuikui ir kameriniam orkestrui“. Jį atliko smuikininkas R. Katilius ir kamerinis Lietuvos orkestras su savo vadovu S. Sondeckiu.

LIEUVOS KINO STUDIJA Kine-matografininkų Sąjungoje Vilniuje parodė naują dokumentinį filmą „Tėvų kalbą pamilęs, save užmiršau“. Šis dviejų dalių rež. A. Tumo kūrinys yra ekraninis mūsų kalbos tyrinėtojo K. Būgos portretas. Ikongrafinę medžiagą filme komentuoja Vilniaus universiteto prof. Z. Zinkevičius.

DVIEJUOSE PANEVŽIO DRAMOS TEATRO PRIESALIUOSE savo tapybos, tekstilės, grafikos, skulptūros, keramikos ir scenografijos darbų parodą surengė šio miesto dailininkai. Lankytojai turėjo progą susipažinti su K. Naruševičiaus, V. Zigo, E. Talochienės, R. Skrudžio, I. Milaševičiūtės, D. Jasinevičiaus tapybos drobrėmis bei akvarelėmis, E. Jasūnaitės, V. Olsauskienės, D. Gutkauskienės tekstilės rodiniais, N. Čiukšienės, A. Pakarklio keramikos darbais, A. Pajudžio skulptūromis, K. Vaičiūlio scenografijos eskizais, L. Skrebytės, D. Aleksandravičienės, O. Ruzienės grafikos kūriniams.

LENKIJOS LIUBLINE buvo surengtas trečiasis tarptautinis festivalis filmų, liečiančių kaimo temas. Vertintojų komisijai buvo pateikta apie 50 filmų iš Sovietų Sąjungos ir jos satelitinė valstybės. Mokomųjų ir mokslo populiarinimo filmų grupėje I premiją ir aukso medali laimėjo Lietuvos kino studijos kūriny „Šiuolaikinio kaimo grožis“. Scenarijų dviejų dalių spalvotam filmui buvo parašęs pats jo rež. H. Mikalavskas su J. Zukauskis, filmavimą atliko J. Matonis. Filman buvo įtrauktos gražiausios kolchozų gyvenvietės, dabartinė kaimo architektūra, gamtovaizdžio apsaugos problemos.

KRASTOTYRININKŲ BŪRELIS vidurniję J. Jablonskio mokykloje Kapsuke (Marijampolėje) kasmet rengia kraštotyros vakarones. Jose dainuojamos lietuvių liaudies dainos, šokami liaudies šokiai, menamos mįslės, vašinamasi etnografiniais valgiais. I vakarones pakvičiami buvusieji šios mokyklos auklėtiniai, mokytojai. Kraštotyrai užkrautus suvaržymus būrelio nariai stengiasi sumažinti praeities sujungimu su dabartimi. Būrelis yra paruošęs dvi gerai įvertintas studijas — „Sėdūvos svirnai“, „Sėdūvos stubas ir dabartinės kolūkių gyvenvietės“. Šiems mokslo metams buvo pasirinkta tema „Senieji lietuvių darželiai ir šiandieninės pavyzdinės sodybos“. Kraštotyrininkams vadovauja mokytojas Vincas Peckus.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS naujajį savo sezoną pradėjo Justino Marcinkevičiaus „Katedros“ ir V. Sekspyro „Dvieji veroniečiai“ spektakliais. Repertuaran jie buvo įjungti praėjusio sezono metu. Vyr. rež. Povilas Gaidys „Katedra“ užbaigė J. Marcinkevičiaus veikalų trilogiją, o „Du veroniečiai“ yra diplominis spektaklis jaunųjų aktorių, baigusių Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetą. Visi šie P. Gaidžio mokiniai išsijungė i Klaipėdos teatrą. Direktoriaus Balio Juškevičiaus pranešimu, i planus yra įtraukta P. Gaidžio režisuojaama V. Mereskos pjesė „Proletarinės laimės malūnas“, liečianti kolchozų steigimo dienas. Dabartinį kaimo gyvenimą palies A. Abdullino pjesė „Trylikasis pirmininkas“, kurią ruošia rež. Manfertas Karklelis. Maskvos J. Vachtangovo teatro režisieriaus A. Džimbinovali yra patikėta latvių dramaturgo R. Putninsio pjesė „Panaktinis ir skalbėja“, gyildėnanti moralines jaunimo problemas. Sąjunginį teatro meno institūtą baigęs jaunasis rež. Romas Viskraitis repertuarą papildys V. Tekerejaus pasaka „Stebuklingoji lazdelė“. Užsienio klasikai atstovaus E. Rostano „Seranas de Berzerakas“. Pirmąjį lietuvių susitikimą su prancūzų klasiku E. Rostanu, eiliuotos romantinės dramatos atstovu, paruoš vyr. rež. P. Gaidys. Teatro direktorius B. Juškevičius pasigenda lietuvių autorių veikalu, nes jų trūkumas sudaro opiausią problemą.

V. Kst.

SPORTAS

Išvyką į Australiją

Po to kai PLB ir SALFASS suvažiavimo metu nors ir nedidelėmis paskolomis užtikrino kelionės pradžią reikiama užstatą, galime pasiūlyti, kad šį išvyką tikrai įvyks.

Krepšininkai, tinklininkės ir svečiai Sydnėjų pasiekė gruodžio 22 d. Apsipratę su vidurvasario karščiais ir sužadę keletą rungtynių, sportininkai gruodžio 25 d. lėktuvu išskris į Adelaidę, kur nuo gruodžio 26 iki sausio 1 d. įvyks 31-moji sporto šventė ir Australijos Lietuvos Dienos. Sporto šventė truks nuo gruodžio 26 iki 31 d. Bus krepšinio, tinklinio, stalo ir lauko teniso, plaukimo, golfo, biljardo, šachmatų ir skvošo varžybos. Sausio 2 d. sportininkai išvyks į Melburną, kur juos globos vietos sporto klubas Varpas. Sausio 4 d. automobilių vyks į Geelongo miestą. Čia juos priims sporto klubas Vytis. Sausio 6 d. bus vykstanti į Kanberą pas sporto klubą Vilkas. Sausio 8 d. išskrendama atgal į Sydnėjų ir iš čia sausio 9 d. — į Ameriką.

Australijos Lietuvos Dienos apims labai plačią meninių ir kitų parengimų programą, įskaitant ir Naujųjų Metų sutikimą Centennial Hall.

Į sportininkų išvyką yra įtraukti trys Kanados jaunieji krepšininkai — Toronto Vyčio Jonas Karpis, Toronto Aušros Putrimas ir Hamiltono Kovo Kalvaitis. Šioje išvykoje taip pat dalyvaus A. Supronas. Manoma, kad prie šios išvykos dar prisijungs vyrai tinklininkai ir pora lauko tenisininkų. A. S.

Lituanika — baltiečių meisteris

Lapkričio 8-9 d.d. Toronto įvyko S. Amerikos baltiečių komandinės krepšinio pirmenybės, kurias laimėjo Čikagos Lituanika, baigėme įveikusi Toronto Aušrą 88-75.

Pradžioje šios pirmenybės žadėjo daug idomių ir įtemptų kovų, tačiau viltys matyti geresnę klasę krepšinį neišsipildė. Pirmiausia iš pirmenybių pasitraukė Čikagos Neris ir Hamiltono Kovas. Leonas Rautišas, turėdamas kitus įsipareigojimus, neatvyko. Latviai nepajėgė sutraukti geriausių savo žaidėjų. Tokiu būdu pirmenybės pradėjo šešios komandos, kurios buvo suskirstytos į dvi grupes: 1. Lituanika, Vytis ir latvių JKS; 2. Aušra, Žaibas ir latvių DV. Grupėse buvo žaidžiama kiekvienas su kiekvienu ir jų nugalėtojai turėjo persirungti dėl meisterships.

Pirmenybių sėkmės nepagerino ir mokykų vadovybė, kuri paskutiniu momentu pakeitė varžybos skirtas patalpas. Dėlto pirmos rungtynės tarp Toronto Vyčio ir latvių JKS nesusirinko pakankamas skaičius latvių krepšininkų. Rungtynių laimėjimas buvo užskaitytas Vyčiui. Draugiškos tų pačių komandų rungtynės su skolintu žaidėju baigėsi Vyčio laimėjimu 79-66. Tos pačios grupės varžybose Lituanika įveikė JKS 117-65 ir Vytį 104-99. Šiose rungtynėse Lituanika nuo pralaimėjimo išgelbėjo tik laiko stoka. Nepatyrę ir jauni Vyčio krepšininkai jau žaidimo pradžioje prarado 20 taškų. Tas skirtumas išsilaukė iki antro puslaikio vidurio. Neatsargiai žaisdami ir būdami neįgausūs Lituanikos krepšininkai žaidimo pabaigoje liko trise ir tik teisejo švilpusukas juos išgelbėjo nuo pralaimėjimo. Žaidė Lituanikoje: Genčius 10, Baris 37, Nemantas 41, Ambutas 13, Juodvalkis 2, Dirvonis: Vyrtas 13, Juodvalkis 2, Dirvonis: Vytis — Karpis 17, Steeves 24, Stravinskis, A. Kakevičius 6, Nacevičius 2, Simonaitis 10, Zenkevičius 4, Saplys 4, Duliūnas 31.

Antros grupės varžybose Aušra, nors ir be L. Rautišo, nugalėjo Klevelando Žaibą 146-99. Aušroje žaidė: Norkus 18, Bartusevičius 14, Underis 12, Zulus 35, Džubas 16, Ignatavičius 18, Kakevičius 20, Abramavičius 13; Žaibe: Gineitis 16, Stungys 4, Kijauskas 11, Miškinis 39, Sabaliauskas 5, Kedys 13, Zylė 11. Tos pačios grupės varžybose DV įveikė Žaibą 103-95; Aušra įveikė DV 106-93. Tokiu būdu grupių nugalėtojais tapo Čikagos Lituanika ir Toronto Aušra.

Sekantios dienos baigminėse rungtynėse Lituanika įveikė Aušrą 88-75.

Žaidimas buvo gana lygus ir pasekmė mažai teiseitė. Tik žaidimo pabaigoje geresnis Lituanikos komandinis žaidimas įgavo nežymią persvarą, kuri pamazą vis didėjo. Norėdami atgauti kamuolį, aušriečiai darė pražangas (37-10), kurias priešininkai tiksliai išnaudojo ir užsitikrino laimėjimą. Meisterių komandoje žaidė: Genčius 8, Ambutas 8, Baris 28, Juodvalkis 5, Nemantas 25, Rikšas 14, Dirvonis. Lituanikos geriausi žaidėjai yra Baris, Nemantas ir gynykas Juodvalkis, neseniai atvykęs iš Lietuvos.

Kovoje dėl trečios vietos latvių Daugavas Vanagi įveikė Toronto Vytį 97-90. Vytiečiai laimėjo pirmą puslaikį 51-43 ir po to dar padidino skirtumą iki 12 krepšių, tačiau būdami jauni ir neįpratyti nepajėgė užsitikrinti laimėjimo. Žaidė: DV — V. Siksnas 9, A. Siksnas 12, Brikmanis 14, Petmanis 5, P. Micikovičius, Kuncars 12, Krūze 15, Bramanis, Micikowicz 32; Vytis — Karpis 29, A. Kakevičius 10, Duliūnas 8, L. Kakevičius 6, Zenkevičius 9, Stravinskis 4, Nacevičius 6, Simonaitis 8, Saplys 8, Sendžikas.

Pirmenybės be priežiūros tvarkė KSA vadovas A. Balius, talkinamas J. Zuko. A. S.

GOLFO ŽINIOS

S.m. gruodžio 5 d., 19 v. šaukimas labai svarbus visuotinis narių susirinkimas Priskelimo parapijos muzikos studijoje. Bus renkama nauja valdyba ir aptariami ateities planai. Jauskime pareigą ir ne golfo aikštėse prisidėti prie mūsų klubo veiklos stiprinimo. Po susirinkimo — vyno ir sūrio pobūvis, praėjusio sezono filmas, paruoštas mūsų skrajojantio fotografo Jurgio Juodkio.

Klubo valdyba

SPORTAS LIETUVOJE

Tarptautiniame keturių moterų komandų krepšinio turnyre Budapešte dalyvavo Vilniaus "Kibirkštis". Vilniets laimėjo dvi rungtynes: su Lenkijos Šėcino "Starto" komanda — 125:43, su centrinės Budapešto sporto mokyklos atstovėmis — 88:78. Pralaimėjimo 69:74 betgi susilaukė kovoje su Budapešto "Spartako" komanda. Vilniun kibirkštietės grįžo, išsikovojušios II vietą.

Atviras teniso pirmenybės surengė "Žalgirio" draugija, sutelkusi 24 vyrus ir 16 moterų. Dalyvių eilėse buvo svečiai iš Minsko, Kaliningrado, Rygos ir Talino. Vyrų grupėje visus medalius laimėjo lietuviai: aukso — Lietuvos čempionas V. Mažeika, sidabro — kaunietis G. Remeikis, bronzos — teniso veteranas S. Labanuskas. Prastai sekėsi moterims. Aukso medalį Kaliningradan išsivežė I. Miščenko, sidabro medalis buvo įteiktas vilnietei A. Vaitkieni, bronzos — A. Kalvelytei. Moterų dvejetainę kovą laimėjo A. Vaitkienė ir I. Mugevičiūtė, mišrus dvejotė — kaunietė V. Gudavičienė ir G. Remeikis. Vyrų dvejetainė stipriausi buvo svečiai A. Maloševičius ir V. Gordeičiukas, įveikę V. Mažeiką ir G. Bražną. Pirmenybių aprašyme konstatuojama, kad šiemet sėkmingai rungtyniavo tik V. Mažeika, o kiti Lietuvos rinktinės nariai stojo pakankamą treniruotę.

Sąjunginėse fechtavimo pirmenybėse Ašchabade Lietuvai atstovavo

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

didžiule pergale. Atlyginimas 30 mėnesių galiojanti sutartis jiems padidindamas net 24,33 %, t.y. beveik ketvirtadaliu. Dabartinė vidutinė metinė alga nuo \$21.473 pakils iki \$26.725. Apmokamos mėnesio laiko metinės atostogos įvedamos po 8 metų tarnyboms. Tokia didžiulė nuolaida gali turėti įtakos ir kitoms valdžios tarnautojų unijoms. Dabar kaip tik pradeda mos derybos dėl naujos sutarties su Kanados laiškanėsių unija, kuri tikriausiai nenorės, kad ją pralenktų vertėjų unija ar paštininkams padarytos nuolaidos.

Ontario finansų mln. F. Milleris paskelbė biudžetinius paketus, kurių pagrindinis tikslas yra padidinti kaikiurių Ontario gaminių pardavimą jų gamykloms. Tai norima padaryti provincinio prekybos 7% mokesčio laikiniu atšaukimu. Tas mokeskis iki 1981 m. birželio 30 d. atšaukiamas gyvenamųjų namų statybos medžiagoms, baldams, šaldytuvams, skalbimo mašinoms bei kitiems reikmenims, išskyrus televizijos bei radijo aparatus, kilimus, mikrokrosnius. Ontario gyventojams, perkantiems mažus sunkvežimius, provincinis išdas grąžins po \$700. Automobiliai liko neįjungti, kadangi nemaža jų dalis yra gaminami JAV. Oficialiai teigiama, kad šiuo patvarkymu norima sušvelninti Kanados biudžeto atneštus sunkumus Ontario provincijai. Premjero W. Davis vyriausybė, žinoma, rūpi artėjantys provincinio parlamento rinkimai. Iš mokesčio atšaukimo nedaug naudos turės mažiau uždirbantieji Ontario gyventojai, perkantieji esminius kasdieninius reikmenis, už kuriuos ir toliau reikės mokėti 7% provinciniam išdui.

Ontario sveikatos ir ligoninės OHIP drauda susilaukė specialios vedomojo Toronto dienraščio "The Globe and Mail" dėl jau daugelius metus neteisėtai vykdomo draudos mokesčio surinkimo. Didensė darbovietė tas mokeskis normaliai atskaitomas iš algos. Pažeidimai liečia tuos asmenis, kurie tokias įmokas turi patys atsiųsti. Iš viengungiu reikalaujama po \$20 į mėnesį, iš šeimų — po \$40. OHIP pareigūnai reikalauja, kad iš karto būtų apmokamas trijų mėnesių laikotarpis: po \$60 viengungiams, po \$20 šeimoms. Pažeidimą padaro atsiųsta sąskaita su nustatyta įmokos data, kai dar yra pilnai padeng-

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos suvažiavimo dalyviai Hamiltone Lietuvių Dienų proga. Viduryje — pirm. LAIMA BERZINYTE

vilniečiai, komandinėje įskaitoje jai iškovoję III vietą. Rapyrininkų grupėje jiems teko II vieta, kardininkų — VI. Individualiose 55-kių rapyrininkų kovose čempionu tapo V. Mašala, 30-ties kardininkų — armėnas A. Vartanjanas, baiginiame susitikime nugalėjęs vilnietį A. Saulėvičių.

Augščiausios lygos vyrų krepšinio pirmenybėse nesėkmė vis dar lydi Kauno "Žalgirio" krepšininkus, paskutiniųjų pirmenybių vicečempionus. Iš šešerių turėtų rungtynių žalgiriečiai pralaimėjo trejas, 13-kos komandų lentelėje atsidurdami VII vietoje. Tąskente jie neįtikėtinu 78:90 rezultatu pralaimėjo vietinei "Universiteto" komandai, šiose pirmenybėse tik debiutuojančiai augščiausioje lygoje. "Žalgirį" yra gėdinkai pralenkusi už jį lig šiol žymiai silpnesnė Vilniaus "Statyba", iškovusi II vieton po šešerių rungtynių, kurių jį tik vėnienias pralaimėjo ilgamečiams čempionams — Maskvos kariškių CASK klubui. Galimas dalykas, "Žalgirius" trukdo tuo pačiu metu vykstantis jo dalyvavimas Europos šalių taurės laimėtojų varžybose, kurioms žalgiriečiai, matyt, skiria didesnę dėmesį.

Lietuvoje vykdomos ir regbio (rugy) pirmenybės. Baigminė jų kova įvyko Panevėžyje tarp Kauno F. Dzeržinskio staklių gamyklos penkiolikos ir panevėžiečių "Elektrono" komandos. Susitikimo 22:12 rezultatu laimėjo Kauno staklininkai, čempionais tapdami penktą kartą.

ti du mėnesiai draudos paslaugų. Iš OHIP draudos gautomis dienraščio informacijomis, tokios įmokos po \$60 paliečia 707,075 pavienius asmenis, po \$120 — 1.502.427 šeimas. Susidaro didelė net \$222.714.660 suma, kurią ta valdinė įstaiga du mėnesius laiko bankuose, šiuo metu gaudama po 13% palūkanų. Tokios nelegalios politikos dėka Ontario vyriausybė iš tų perankstųjų įmokų palūkanų savo išdą kasmet papildomi milijonais dolerių, skriausdama imokų siuntėjus. Atsiųstose imokų sąskaituose nenurodoma, kad OHIP paslauga tegalėtų būti nutraukta tik ankstesnei įmokai pilnai pasibaigus, t.y. praėjus dar dviem mėnesiams, negu sąskaitoje nustatyta data. Toks imokų sąskaitose nenurodoma, imokų siuntėjus. Atsiųstose mūsų mažiau uždirbantiems Ontario gyventojams. Nuo jų galėtų apsaugoti OHIP draudos padengimas iš specialiai tam reikalui padidintų provincinių mokesčių. Tada nebūtų reikalingi atskaitymai darbovietėse, asmeniniai perankstvi imokų siuntinėjimai.

Skautų veikla

• Sv. Mišias už mirusius skautus atnė savo kun. Aug. Simanavičius, kun. B. Mikalauskas ir kun. B. Paveičius Priskelimo šventovėje lapkričio 8 d. Giedojo "Volungės" choras, vad. muz. ps. D. Viskontienė. Greičiausiai dėl netinkamo laiko dalyvių buvo mažai. Mišias užprasė Toronto skautininkai.

• "Sartijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų komiteto rengtas kaukių vakaras lapkričio 8 d. Priskelimo salėje buvo įdomus ir trėkmingas. Didelis būrys jaunimo dalyvavo su kaukėmis, kurių būta labai įvairių. Komitetui visur talkino tuntu vadovybė. Jie visi turia skautišką acių vyr. skaučių "Vaidilūčių" dr-vei už salį papuošimus, skaučių "Dainos" dr-vei už stalų dekoravimą, kun. "Birutės" dr-vei už pyragus.

• "Rambyno" tunto vadijos posėdis — gruodžio 2 d., 8 v.v., skautų būkle. Vies draugininkai kviečiami būtinai dalyvauti.

• Sk-vyčių dr-ės sueiga — lapkričio 30 d., 3.30 v.p.p., pas ps. Liną Sapli, 86 Shaftesbury Ave.

• Atgaivinamas "Aguonių" ir "Dobiliukų" būrelis Anapilyje. Priimami vaikai nuo 4 metų amžiaus. Skambinti būrelio vadovė Genė Gaiztūnienė tel. 279-3517.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu skautų-čių Kūčios — gruodžio 21 d. Priskelimo salėje.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu sveikina kaimyninius Hamiltono "Nemuno" ir "Sirvintos" tuntus, švenčiančius veiklos trėdsėimtetę. Č.S.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS
namų 239-5923

ANTANAS GINIOTIS
namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 6 mėn.	10½%
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų	11½%
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 3 metų	12 %
Ketvirtadieniais 10 - 8	pensijų ir namų s-tą	11 %
Pentadieniais 10 - 8	taupomąją s-tą	9½%
Šeštadieniais 9 - 1	spec. taup. s-tą	10¼%
Sekmadieniais 9.30 - 1	depozitų-čekių s-tą	6 %
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo	13½%
	mortgičius nuo	12½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kaikiniai apsiaustai ir įvairaus kaילו keptures.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnausi A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- ★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- ★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai taisyimai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. ★ GOODRICH, RADIAL ir kt.

Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE

MEAT
MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island

St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė RŪTA KRIAUCIŪNAITĖ,

Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10½% už 6 mėn. term indėlius	
11½% už 1 m. term. indėlius	13½% už asm. paskolas
12 % už 3 m. term. indėlius	
11 % už pensijų ir namų planą	12½% už mortgičius
10¼% speciali taup. sask.	
9½% už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta) BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

AUTOMOTIVE FIBERS

visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas
ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA
REAL
ESTATE

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmental • Kondominiumai • Nuomos
Anglė E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448 • Vakare (813) 367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Toisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.

Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

- Priimame siuntinių užsakymus.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visu rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisyimai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (artį Dundas St. W.) FILTSOS BROS
Toronto, Ont., M6R 1V5

Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS, iš JAV valdžios įstai-gų šiemet gavęs \$50,000 specialiam projektui, ruošia televizijai vaizda-juostas pagal savo ir lituanistinių mokyklų programas. PLI rektorius dr. Jonas Račkauskas tikisi, kad juostas galės panaudoti augštesnie-ji lituanistikos kursai studentams ki-tose vietovėse, kituose kraštuose, ku-rių dėstomąjį personalą juostose įkalbėtomis paskaitomis būtų galima papildyti. Šią vasarą PLI pakvietė Praną Razminą su dr. Saulium Gir-nium perimti akivaizdinį PLI skyrių iš ilgamečio vedėjo Aleksandro Dun-dulio. Akivaizdinis skyrius — tai trejų metų programa būsimiems li-tuanistinių mokyklų mokytojams bei kultūros darbuotojams, kurios pamok-os kas šeštadienį trunka 5 val. Jauni-mo Centre. Pagrindiniai dalykai yra — lietuvių kalba, literatūra, tau-tosaka, istorija, mokymo metodika ir praktika. Tikraisiais PLI studentais gali būti baigę augštesniąjį lituanis-tinę mokyklą arba išlaikę egzaminus. Vėliau galima ir specializuotis ku-rijoje nors srityje ir įteikti diplomū-nį darbą.

Svarbus ir nepilnai panaudotas yra neakivaizdinis arba koresponden-cinis PLI skyrius, turįs du kursus — bendrinį ir specialų. Studentas, gyvenantis vietovėje, kurioje augš-tesnės mokyklos nėra, egzaminams ar keturių pusmėgį kursų metu ga-li pasivyti ir toliau tęsti specialius kalbos, literatūros, istorijos ir kitus kursus, pasinaudodamas dažnai PLI išleistomis knygomis, vadovėliais ar konspektais. Tokių klausytojų paštu institutas turi visuose žemynuose. (PLI adresas: 5620 S. Claremont, Chicago, IL 60636, USA).

Patyrusi filmų specialistė ir re-daktorė Marytė Smilgaitė talkina PLI vadovėję ruošti garšines vaiz-dajuostas. JAV fondas humanitari-niams mokslams šiam projektui paskyrė \$5,000, švietimo ministerija \$50,000, Lietuvių Fondas \$5,000. Įsi-gijęs savo filmavimo aparatą, PLI gamins juosteles, kurios bus siunčia-mos lit. mokykloms bei kitoms įstai-goms. Kartu su šia paskata PLI veiklai studentai pertvarkė bibliote-ka, gavusią knygų iš įvairių lietuvių, bendradarbiaudam su PL Archyvu.

PLI turi ir laisvų klausytojų, ku-rie nori papildyti savo lituanistines žinias arba neturi sąlygų išeiti pil-nos programos. Š.m. liepos mėn. pri-mato naują PLI dalykų programą nu-mato šiuos kursus: literatūros istori-ja, tautosaka, srovės, novelė; kalbos kultūra, akcentologija, dialektologi-ja, kalbos istorija, indoeuropiečių kalbos, morfologija, fonetika; istori-jos šaltiniai, pasaulio lietuvių istori-ja, kaimyninių kraštų istorijos; an-trųjų metų programoje: drama, poezija; sintaksė, kalbos kultūra, morfologi-ja; kultūros istorija, istorijos proble-mos; trečiųjų: romanas, temos; sin-taksė; vertimo mokslas; istorijos p r o b l e m o s. Paskutiniųjų me-tų programoje yra specialų peda-gogikos kursų: tikybės dėstymas, vaizdinės priemonės, mokyklų pro-gramos, lietuviškai nemokančių mo-kymas, kūrybinis rašymas, literatū-ros kritika, tautodailė, muzika, geo-grafija ir kiti dalykai pagal studen-to pasirinktą sritį.

Instituto knygynas platina 44 savo leidinius, kurių autorių tarpe dau-giausia pasižymėjo buvęs direkto-rius a.a. Domas Velička ir Vincen-tas Liulevičius, ką tik paruošęs kny-gą „Amerikos lietuvių ekonominė veikla“. Anksčiau yra paruošęs lei-dinius: „Amerikos lietuvių kultūri-niai laimėjimai“, „Išvairia Lietuvos atkūrimo darbe“ ir „Lietuvių emi-gracijos priežastys“.

SPALIO MĖNESĮ įvyko dviejų ta-rybų suvažiavimai. Spalio 18 d. savo 40-tasias metines atšventė Amerikos Lietuvių Taryba su pirm. dr. K. Sid-lausku 169 atstovų suvažiavime. Spaudoje informacija pasižymėjo reikalingą vedėjas kun. dr. J. Prunskis, per metus išleidęs 33 biuletenius, išspausdinęs 30 rašinių amerikiečių spaudoje ir paruošęs keturias kny-gas. ALToS apyvarėta 1979-1980 m. buvo \$73,000. Spalio 25-26 d.d. po-sėdžiavo JAV LB taryba su pirm. Vy-tautu Izbiuku. Iš pažymėtinų įvykių buvo Baltųjų Rūmų pareigūno Ste-phen Aiello ir Victoria Mongiardo

pareiškimai, kad valdžia niekad ne-pripažins Baltijos valstybių okupa-cijos, garantuos diplomatinės tarny-bos tęstinumą ir toliau išlaikys ra-dijo programas į Lietuvą bei kitus pavergtus kraštus.

UŽMIESCIO LIETUVIAI, kurie sudaro pusę veiklių Čikagos tautie-čių (sprendžiant pagal lituanistinių mokyklų sudėtį), neseniai įsteigė ti-kybinių reikalų komitetą. Lietuviš-kos miesto parapijos, kurias iš to-liau atvykę lanko arba jaučia ryšį ypatingomis progomis (Velykos, Kalėdos, vestuvės, krikštynos), savo pa-rapijiečių priemiesčiuose nepasiekia, yra apkrautos ir teritorinės parapi-jos darbas. Prieš pustrėčių metų Lemonto apylinkės lietuviai pradė-jo kas mėnesį rinktis lietuviškoms Mišioms, dažniausiai su kun. dr. Juozu Prunskiu. Šiemet pirmąją Ko-muniją priėmė 7 vaikai jau ten, nebe su Čikagoje veikiančiom lituanisti-nėm mokyklom ar parapija. Lemon-to lit. mokykla turbūt vienintelė JAV, kuri auga skaičiumi, įsitrau-kiant naujai atsikrausčiusiom sei-mom. Atrodo, kad arkivyskupija ne-būtų palanki naujos etninės parapi-jos steigimui. Tikybinių reikalų ko-mitetas yra užmiescio lietuvių rū-pesčio išraiška.

LITHPEX XIX — filatelistų drau-gijos 1980 m. paroda (po trejų me-tų pertraukos) įstatė 100 rėmų su ypatingais rinkiniais. Juose buvo matyti nenaudotų Latvijos ženklų, Vatikano pirmosios dienos, tremti-nių (DP) stovyklų ženklų, Vytauto Didžiojo motyvais 32 ženklai, Lietu-vos pašto, grybų ir musmurių tema pasaulio ženklai, dr. Račkaus gamy-bos vokai. Lankytojai turėjo progos taip pat pamatyti įvairių Lietuvos pinigų bei medalių, išgity ir mainy-tis pašto ženklais. Renginio pirmi-ninku buvo Jonas Adomėnas.

DU AUTORIAI IR DU VEIKLA-IAI buvo sutikti tą patį spalio sa-vaigtį. Algirdas Landsbergis, lai-mėjęs 1979 m. rašytojų premiją už novelių rinkinį „Muzika įžengiant į neregėtus miestus“, spalio 17 d. kal-bėjo Jaunimo Centre, o 18 d. sutrau-kė didelį būrį Ateitininkų Namuo-se. Lietuvių Moterų Federacijos klu-bas spalio 19 d. sutiko Bronį Rai-lą ir jo „Vaivos rykštę“ Tautinuosė Namuose. Tai 100 radijo kalbų rin-kinyse, redaguotas Algirdo Pužausko, devintoji Br. Railos knyga.

ELEONOROS MARCIULIONIE-NES 50 keramikos darbų paroda įvy-ko Čiurlionio galerijoje spalio 17-26 d.d. Dalis darbų lietuviškam temom ir išvaizda — keramikos paveikslai Mindaugienės karūnavimas, Eglė žalčių karalienė, Lietuviškos ves-tuvės.

Toje pačioje galerijoje lapkričio 7-16 rengiama lietuvių fotografų pa-roda.

Anglikonai apie Baltijos kraštus

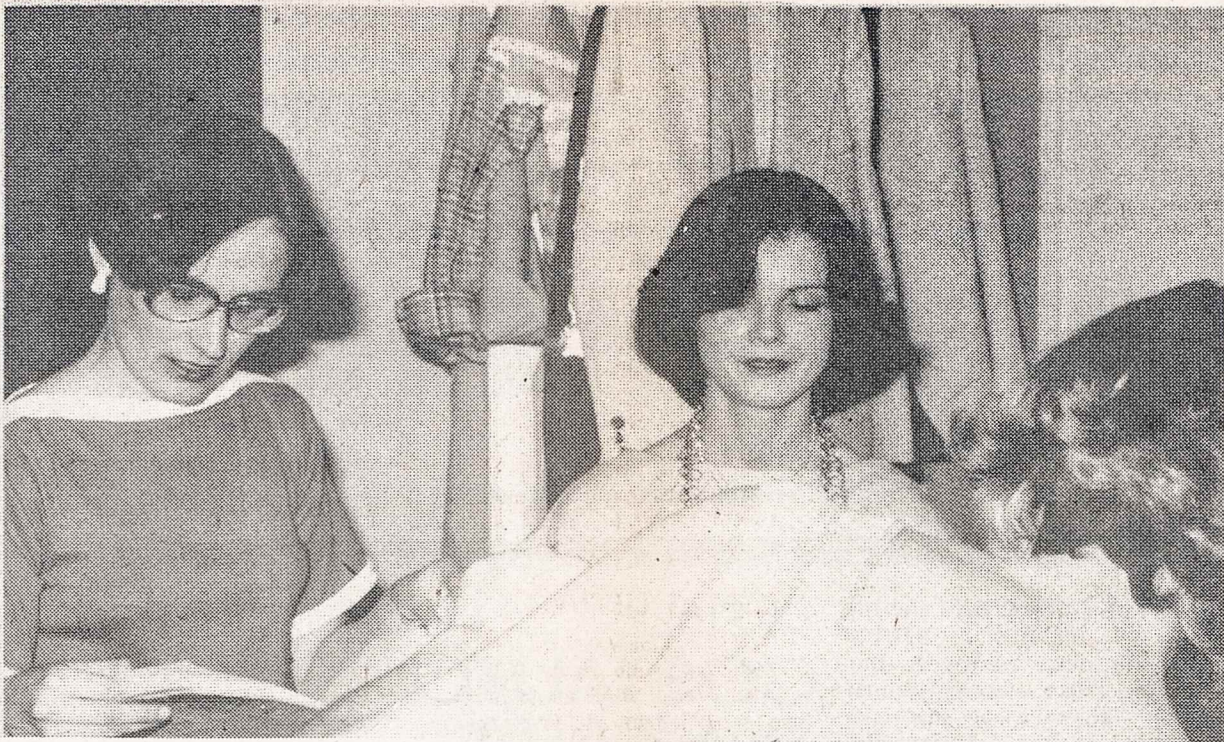
(Atkelta iš 1-mo psl.)

gu. Neoficialūs religiniai lei-diniai pateikia smulkmenas apie sovietinius persekiojimus, ne-žiūrint brutalių baudų — iki 15 metų kalėjimo pvdz. Viktorui Petkui.

Baltijos valstybėse yra du kraštutiniai: pasyvio bei „bendradarbiaujančios“ liuteron-ų ir ortodoksų Bendrijos, ir aktyvių rezistentų — baptistų ir Lietuvos katalikų.

Kokių būdu Baltijos valsty-bės buvo per prievartą įjung-tos į Sovietų Sąjungą, yra aišku iš neseniai rašyto 45 baltiečių dokumento, nusiusto gen. JT sekretoriui Kurt Waldheimui, kuriame protestuojama prieš Molotovo-Ribbentropo sandėrį ir reikalaujama laisvo apsi-sprendimo teisės. Daugelis tą dokumentą pasirašiusių jau yra suimti, pvz. Mart Niklūs ir Antanas Terleckas.

Taip rašoma Kestono Kolegi-jos leidžiamame biuletenyje „The Right to Believe“.

Toronto lietuvių teatro „Aitvaras“ aktorės prieš įžengdamos į sceną, vaidinant „Žemės rojų“. Iš kairės: V. KUP-REVIČIŪTĖ-JAY, R. GINIOTIENĖ. „Aitvaras“ dalyvaus lietuvių teatrų festivalyje Čikagoje

Pasižadėjo kalbėti vien lietuviškai

Algimantas Senkus ir Vida Barakauskaitė š.m. lapkričio 1 d. susitukė Priskikėlimo parapi-jos šventovėje. Sutuoktinių ap-eigas atliko ir jaunosius pala-imino šv. Mišių metu kun. A. Simanavičius, OFM, kuris savo pamokslė išryškino vyro ir žmo-nos meilės, pasitikėjimo ir pa-siaukojimo reikšmę šeimos gy-venime. Gausus būrys jaunųjų Vidos ir Algio giminių, draugų, bendradarbių ir pažįstamų susi-rinko šventovėje būti liudinin-kais šios gražios santuokos ir palinkėti laimės jauniems.

A. Senkus ir V. Barakauskaitė Toronte yra žinomi jaunosios kartos visuomenininkai, kurie augo lietuviškose šeimose ir mokėsi Maironio mokykloje. Jaunoji Vida, Pranės ir Juliaus Barakauskų dukrelė, yra gimus Toronte; mokėsi katalikų gim-nazijoje ir studijavo Humber College. Nuo pat jaunystės pri-klaušė „Satrijos“ tunto skau-tėms, buvo aktyvi Priskikėlimo parapijos choro narė, 10 metų šoko „Gintaro“ ansamblyje. tau-tinius šokius ir 1980 m., KLB

Toronto apylinkės valdybos pa-kviesta, organizavo lietuvių „Vilniaus“ paviljoną ir jam pa-remti suruošė moterų madų pa-rodą.

A. Senkus yra gimęs Anglijo-je. Į Torontą atvyko 1957 m. su tėvais, kurie jau yra pasi-traukę į amžiną poilsį. Čia jis baigė gimnaziją, Toronto uni-versitete studijavo komercinius mokslus, kuriuos užbaigė ba-kalauro laipsniu. Studijas gili-no Yorko universitete, kur gavo magistro laipsnį. Studijuodamas universitete 1973-75 m., buvo iš-rinktas TULS Klubu valdybos išdininku ir pirmininku. 1975 m. jis buvo išrinktas Š. Ame-rikos Lietuvių Studentų S-gos valdybos vicepirmininku. Besi-mokydamas gimnazijoje, pri-klaušė kanadiečių skautams ir nuo 1978 m. aktyviai reiškiasi lietuvių skautų veikloje. 1975 m. buvo išrinktas į Toronto Lie-tuvių Namų valdybą, kurioje turėjo atsakingas išdininko, vi-cepirmininko pareigas ir pasta-ruosius dvejus metus yra Lietu-vių Namų valdybos pirminin-kas.

Vestuvių vaisės vyko Toron-to Lietuvių Namuose. Jo-se dalyvavo per 200 svečių. Gro-

Premija jaunimui

Dr. Leono ir Irenos Kriauče-liūnų šeima savo mirusiam sū-nui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę EUGENIJAUS KRIAUCELIŪNO PREMIJĄ. Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veika, or-ganizaciniu veiklumu, arba jau-nimo vienetui (sambūriui, tau-tinių šokių grupei, jaunimo cho-rui, sporto būreliui), geriausiai atstovavusiam lietuviams ir Lie-tuvai vienerių metų laikotarpy-je.

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jauni-mo grupės, vyresniųjų organi-zacijos arba paskirti asmenys iki kiekvienerių metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma komisija, ku-rion po vieną atstovą skiria Pa-saulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pa-saulio Lietuvių Jaunimo Sąjun-gos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Vertintojų komisija, apta-rusi asmens ar vieneto tinka-mumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų va-sario 15 d. ir susitaria su Kriau-čeliūnų šeima dėl premijos įtei-kimo laiko ir pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vie-netai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami: EUGE-NIJAUS KRIAUCELIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI, 12500 Pawnee Road, Palos Park, Illi-nois, 60464, USA.

• NAUJAM prenumeratoriui „Tė-viškės Žiburiai“ — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

V. BACĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelių reikalais kreiptis:

V. BACĖNAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškės Žiburiai • 1980. XI. 20 — Nr. 47 (1606) • psl. 9

Sutiktuvės Anapilyje

Iškeliauvus amžinybėn Anapi-lio steigėjui a. a. kun. P. Ažuba-liui š. m. liepos 12 d., jo vieton netrukus buvo paskirtas kun. Jonas Staškus, kuris tuoj pat ir pradėjo eiti klebono pareigas, talkinamas kun. Alberto Stalio-raičio. Kadangi vasara nebuvo tinkamas metas rengti naujų kunigų sutiktuvėms, Lietuvos Kankinių parapijos komitetas nutarė palaukti rudens. Ir taip lapkričio 16, sekmadienį, įvyko naujų kunigų sutiktuvės di-džiojoje Anapilio salėje, kurion susirinko per 400 asmenų. Iškil-mę pradėjo parapijos komiteto pirm. R. Gaižutis, sveikindamas gausius svečius ir pakviesdamas programos pranešėja A. Simo-nėlienę.

Įžanginė programos dalis bu-vo skirta vėlonies kun. P. Ažu-balio prisiminimui. Parapijos choras, vadovaujamas St. Gai-levičiaus ir akompanuojamas J. Govėdo, pagiedojo giesmę „O, Kristau“, sukurta St. Gailevi-čiaus (kun. St. Ylos žodžiais). Naujų kunigų sutikimui choras skyrė giesmę „Džiūgaukit šir-dys“, taip pat sukurta St. Gai-levičiaus pagal kun. St. Ylos tekstą.

Pagrindinę kalbą pasakė Anapilio sodybos pirm. A. Rin-kūnas, pateikdamas biografinių žinių apie kun. J. Staškų ir kun. A. Stalioraitį. Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinas prisimi-nė vėlonies kun. P. Ažubalio išteigtus židinius ir palinkė-jų sėkmės naujiems jų tvarky-tojams. Priskikėlimo par. klebo-nas ir Kanados Liet. Kat. Kuni-gų Vienybės pirm. kun. Aug. Simanavičius, OFM, iškėlė ku-nigo paskirtį ir išreiškė savo

linkėjimus. Nuoširdžią kalbą pasakė ev. klebonas kun. A. Zi-linskas, pabrėždamas bendrus savo bruožus su kun. J. Stašku-mi, pastarojo pasiruošimą da-bartinėm pareigom ir abiem Anapilio kunigam linkėjo Die-vo palaimos.

Į pasakytas kalbas turiningu žodžiu atsliepė naujasis klebo-nas kun. J. Staškus, žvelgdamas į lietuvių kunigo paskirtį, kuri esanti ir krikščioniška, ir lietu-viška. Savo ir kun. A. Staliorai-čio vardu išreiškė padėką už su-tiktuves ir kartu viltį, kad visų bendromis pastangomis Anapi-lis, kaip lietuviška tvirtovė, ga-lės atlikti savo paskirtį.

Meninę dalį atliko solistai S. Žiemelytė ir Algis Simanavi-čius. Jiedu, akompanuojami J. Govėdo, dainavo solo kūrinis ir duetus. Pabaigai parapijos choras padainavo St. Gailevi-čiaus sukurtais dainas — „Oi to-li, toli“ (Pr. Lemberio) ir „Antai pažvelki“ (Maironio). Pasta-roji buvo atlikta bene pirmą kartą ir nuskambėjo įspūdingai.

Sveikinimo žodį tarė KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kanki-nių par. skyriaus pirm. G. Trin-kienė ir įteikė dovanas — kun. J. Staškui medžio skulptūrą „Knygnešys“ (A. Katelienės), o kun. A. Stalioraičiui — lietu-viškų motyvų stulą. Anapilio Moterų Būrelis ant naujųjų ku-nigų stalo padėjo napoleoninį tortą. Saulių VI. Pūtviu kuopa išreiškė sveikinimą kun. J. Staš-kui kaip naujam savo kapelio-nui.

Po žodinės ir meninės dalies visi vaišinosi puikiai paruošta įskilminga vakarėne. D.

ST. CATHARINES, ONTARIO

LIETUVOS KARIUOMENES su-kaktis paminėta lapkričio 8 d. slo-vakų salėje ir lapkričio 9 d. — vie-tos pranciškonų šventovėje. Rengė-jas — KLV S-gos „Ramovė“ skyrius.

Seštadienį iškilinė pradėta vėliau įnešimu, kun. Juvenalo Liaubos in-ovokacija ir St. Jokūbačio paskaita. Iškilnių metu ir „Ramovės“ garbės narius pakeltas Vincas Bieliūnas iš Wellando.

Meninę programos dalį atliko To-ronto „Atžalynas“, stebindamas žiū-rovus tautinių šokių gražumu bei gyvumu. Jiems buvo ne tik smar-kiai plojama, bet ir šaukiama „va-lio“. Linksmoji dalis praėjo jaukiai. Šokių muzikai reikėtų naudoti ir lie-tuviškas plokšteles.

Sekmadienį pamaldos už Lietuvos karių pradėtos šventovėje ir baig-tos prie Laisvės paminklo, dalyvau-jant organizacijų vėliavom. Kun. J. Liauba pasakė pritaikytą, pamokslą.

Vagis

— Drauge pilietai, — sako so-vietinis teisėjas, — esi kaltina mas kiauulės ir septynių paršiū-kų pavogimu.

— Kaltas, drauge teisėjau, tik kiauulės pavogimu, o dėl par-šiūkų — tai grynas melas: jie patys nužingsniavo paskui moti-ną.

* * *

— Ar tu, mano sūnau, žinai už ką tau kailį išpėriau?

Nukentėjęs sūnus kukčioda-mas:

— Pirmą tu mane apmuši ir tik tada nori sužinoti už ką.

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A.M.L.S.L.L.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200

prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:

įstaigos (416) 231-4138

namų 249-2637

W. G. DRESHER

REAL ESTATE
REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE
AGENCY
LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • OKIAI • ŽEME

TONY GENYS 231-2839

VACYS ZIZYS 232-1990

Istaigos (416) 233-3323

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO

INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONT

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį — Kristaus Karaliaus ir Lietuvos kariuomenės šventė.

— Iškilmingos naujojo klebono įvedybos — šį sekmadienį per 11 v. Mišias. Apeigas atliks vysk. Pearse Lacey.

— Prašoma registruoti klebonijoje vaikučius pirmajai Komunijai.

— Parapijos skoloms mažinti aukojo \$100: E. ir Pr. Ališauskai; \$50: A. ir B. Parėščiai; \$25: A. Kriaučiūnienė.

— Kapinių lankymo dieną per pamaldas kapinės surinkta \$772.

— Lietuvių kapinių aptvėrimui aukojo: \$200 — N. Straziūnas; \$100 — Aldona Rusinienė, Kazys Ivanauskas, Marija ir Augustina Kudirkos; A. Langas, Ona Mitailienė, E. Senkus, V. Čuplinskienė, V. Normantas; \$50 — Adelė Margevičienė, Elena ir Pranas Ališauskai, Vaclovas Verikaitis; \$25 — Ona Velyvienė, A. Kriaučiūnienė. Už šias aukas bus išduodami pakvitavimai mokestinėms atskaitoms.

— Labai sėkmingai praėjo naujų kunigų sutikties lapkričio 16 d. Žiūr. aprašyma.

— Mišios šį sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Jurgį Dementavičių, 11 v.r. — už a.a. Joną Bernatavičių.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Mirusiųjų prisiminimo šventėje buvo prisiminti šie pernai mirusieji: a.a. Adolfas Kaptainis, Stepas Poguzelskis, Kotryna Steponienė, Archie R. Ostrander, Wilhelm Rudolf Willenbrecht, Joana Kerejevienė, Ann L. Voorhoeve, David Ruff, Vincas Lapinskas, Morta ir Jurgis Dirveliai, Jonas Bleizgys, Alfreda Maurušaitienė, Mintautas Mikšys. Po pamaldų kapinėse buvo palaiminti paminklai: a.a. J. Kerejevienės, a.a. Adolfo Kaptainio, a.a. Matildos Kairienės, a.a. K. Steponienės, Grimų ir Willenbrechtų. Pamaldų metu giedojo choras. Buvo prisiminti taip pat visi LN draugijos pensininkai.

— Vietnamiečių šalpos problema laikinai išspręsta — surinkta per \$1000; moterų draugija prisidėjo \$200 auka.

— Choras repetuoja pirmadieniais 7.30 v.v.: konfirmacinė pamoka — trečiadieniais 5 v.p.p. Dauginių Namuose; suaugusių krikšto pamoka — ketvirtadieniais 8 v.v.

— Tarybos posėdis numatytas gruodžio 8 d., 7.30 v.v.

— Sekmadieniais pamaldos — 9.45 v.r. Gausus jų lankymas greičiau išspręs jų ateitį, negu betkokios derybos.

Lietuvių Namų žinios

— Kūčių vakarienė yra rengiama gruodžio 24 d. Bilietai suaugusiems — \$9, pensininkams ir jauniui nuo 12 iki 18 m. — \$7.50, vaikams nuo 7 iki 12 m. — \$2.50, vaikams iki 7 m. nemokamai.

— Naujų Metų sutikimas — gruodžio 31 d. Bilietai suaugusiems — \$22, pensininkams — \$18. Kūčių ir LN Metų parengimų bilietai parduodami LN raštinėje darbo valandomis ir sekmadienį popiečių metu.

— Virimo kursai prasidės tuojau po N. Metų; vadovaus J. Bubulienė. Jau užsiregistravo 12 jaunų šeiminių. Jaunos šeiminkės kviečiamos registruotis LN raštinėje.

— LN biblioteka veikia ketvirtadieniais nuo 4 iki 5 v.p.p. ir sekmadieniais nuo 12 iki 1 v.p.p. Bibliotekos vedėjas — p. Katelė.

— LN narys dr. J. Kaškelis, kuris praėjusią vasarą dalyvavo Antibolsevininio Fronto konferencijoje Šveicarijoje ir po jos sunkiai susirgęs gulėjo Zenevos ligoninėje, šiuo metu gydomi Our Lady of Mercy ligoninėje Toronto.

— Lapkričio 8-9 d.d., ryšium su KLF ir SALFAS suvažiavimais, LN aplankė daug svečių. Sekmadienio popietėje lapkričio 9 d. apsilankė per 300 ir svečių knygoje pasirašė: Linartas Dirvonis, Valentinas Genčius, Gediminas Juodvalkis, Vytas Ambutas, Daiva Barškytė iš Čikagos; Jonas Kalpokas iš St. Peterburgo; Danutė ir Leonas Petroniai iš Dearborn, Vida Nakaitė iš Birmingham, Audra Kasputytė ir Virgilijus Kasputis iš Warren, Gintė Damušytė iš Woodhaven, Rita Neverauskaitė ir Linas Mikulionis iš Sterling Heights, Andrius Razgaitis iš Seven Hills, Darius Kuciūnas iš levelando, Rusnė Baltrušaitytė iš Livonijos, Kristina Miclūnaitė iš Ridfordo ir Vida Reinytė iš Oak Lawn. Visi šie svečiai buvo atvykę iš JAV.

● Supažindinkite su draugus su „TEVISKĖS ŽIBURIAIS“ — atsiųskite dar jų neskaitytųjų adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

AUGUSTOS SILDYMO KAINOS!

Šalta žiema, mes turime pūkus užkloti jums. Lietuvis b-vė parduoda pūkinės antklodės (kaldras). Užsakyti tel. 787-8378 Toronto.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5674, Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pakrikštinti: Robert Ryan Alfred, Vitoldo ir Elizabeth Virkūčių sūnus; Paul George, Normand ir Dailios (Kiskūnaitės) Janelle sūnus; Julia Christine, Arvydo ir Judith Stonkų dukrelė.

— Susituokė Jonas Yčas su Julija Bekeryte.

— Kristaus Karaliaus šventė — lapkričio 23, sekmadienį. Po 10 ir 11.30 v. Mišių bus skaitomas pasiaukojimas Švč. Jėzaus Širdžiai ir teikiamas palaiminimas su švenčiausiu.

— Pirmos Komunijos pamokos pas seseles, 57 Sylvan Ave., sekmadieniais po 10 v. Mišių. Sutvirtinimo Sakramento pamokos prasidės gruodžio 7 d. taipgi pas seseles po 10 v. Mišių.

— Parapijos choras lapkričio 15 d. atšventė šv. Cecilijos šventę po būvii Parodų salėje. Choro valdybą sudaro: pirm. P. Murauskas, ižd. ir tenorų seniūnas V. Melnykas, bosų seniūnas J. Nešukaitis, altų — G. Romanoff, spranų — O. Taseckienė, Choro vedėjas — sol. V. Verikaitis.

— Uždaro rekolleksijos vyrams bus gruodžio 12-14 d.d. King City. Registruotis pas A. Bumbulį tel. 769-6038.

— Muzikinis veiklas „Čičinskas“ statomas lapkričio 29 d. Bilietai pardavinėjami salėje po 10 ir 11.30 v. Mišių. Nauji mecenatai: I. R. Kyntaitis \$100, P. B. Vaišnora \$100, A. Mickevičius \$100, S. Tumosienė \$50, V. Čuplinskienė \$50, P. Zulus \$50.

— Skoloms mokėti aukojo: E. G. Kuchalskiai \$100, J. Sergalis \$100, H. G. Chvedukai \$50, J. P. Barakauskai \$50, N. Preibienė \$40, J. E. Jukzonai \$40, A. R. Ulbos \$30, J. Prišcepionka \$30, K. Z. Lemberiai \$30, S. M. Petrylos \$30, M. S. Putrimai \$25, A. Gurevičius \$25. Parapijai aukojo: B. Savickas \$200, A. A. Smigelskiai \$100, Pr. Zulus \$100.

— N. Metų sutikimą rengia parapijos tarybos visuomeninė sekcija, kurios pirm. yra V. Melnykas. Bilietai jau pardavinėjami mūsų salėje sekmadieniais po Mišių.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Vytautą Baužą, užpr. V. N. Tamulaičiai, 9 v. Vėlinių novena, 10 v. už Elzbietai ir Petrą Šlekis, užpr. E. K. Šlekiai, 11.30 už mirusius Toronto savanorių skyrta narius, užpr. valdyba, 7 v.v. už Feliksą ir Kunigundą Saplius, užpr. P. B. Sapliai.

METINĖ „TEVISKĖS ŽIBURII“ PRENUMERATA nuo 1981 m. sausio 1 d. pakeliama iki \$15. Tai daryti verčia nuolat kylančios spausdinimo ir pašto išlaidos. Naujiam skaitytojui pirmaisiais metais metinė prenumerata ir toliau palieka \$10. Prenumeratoriams, kurie sumokės prenumeratą už 1981 metus iki š. m. gruodžio 31 d., galioja senoji kaina, būtent, \$14.

Alina Žilvitenė, Montrealio Banko skyrtaus direktorė Hamiltone, yra savo vadovybės išrinkta skaityti paskaitas bankinėmis temomis. Tai naujas šio banko patarnavimas visuomenei. Paskaitų temos: „Pinigai“, „Ką kiekviena moteris turėtų žinoti?“, „Bankas ir smulkūs verslininkai“, „Tai jūsų pinigai“, „Bankų istorija Kanadoje“ ir t.t. Paskaitos bus skaitomos įvairiuose klubuose gimnazijose, kolegijose ir susirinkimuose.

Dailininkų draugijai „Colour and Form Society“ pirmininkauja dail. Jurgis Račkus. Draugijos būstinė šiuo metu yra „The Artists Centre“ patalpose 1998 Lakeshore Rd., Mississauga, Ont. Tel. 822-6030. Draugijai priklauso įvairių sričių profesionalai dailininkai. Pastaruoju metu priimami ir pagalbiniai nariai (associate members), besidomintieji daile. Įminėtą draugijos būstinę kviečiami atsilankyti visi, kurie domisi menu, ir susipažinti su turimais kūriniiais. Draugijos parodos ir toliau bus rengiamos Toronte bei kituose miestuose.

Patikslinimas. „T2“ 45 nr. rašinyje „Tautodailės paroda Niujorke“ minimas Kazys Kulpačius; turi būti — Vladas.

A.a. Joana Zabulionienė, buvusi hamiltonietė, 71 m. amžiaus, mirė lapkričio 7 d. Ošavoj. Palaidota iš St. Hedwig's šventovės lapkričio 10 d. Sv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

P A D Ė K A

Esu labai dėkinga visoms rengėjoms ir viešnioms, suruošusioms man gausų ir gražų mergvakarį. Nuosirdžią padėką reiškiu daug darbo ir rūpesčių įdejuosioms L. Butėnienėi, A. Didonienėi, J. Vingelienei ir jų padėjėjoms. Ypač maloniai nustebino gausios dovanos, kurios visada primins mums Jūsų visų nuostabią, bei gražią linkėjimą.

Aldona Kojelytė

Lapkričio 23, sekmadienį, 4 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose —

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS

MINĖJIMAS

MENINĖJE PROGRAMOJE:

- Solistė S. Žiemelytė
- Maironio mokyklos montažas

- Po minėjimo — kavutė
- Įėjimas — laisva auka

Rengia KLB Toronto apylinkės valdyba

Lietuvos kariuomenės metinė šventė — lapkričio 23, sekmadienį. Lietuvių šventovėse bus pamaldos, organizuotai dalyvaujant kūrėjams-savanoriams ir šauliams, o 4 v. p. p. Toronto Lietuvių Namuose — minėjimas. Pagrindinis kalbėtojas — inž. J. V. Danys iš Otavos. Iškilmės rengėja KLB Toronto apylinkės valdyba visus kviečia dalyvauti.

Lietuvos kariuomenės metinė šventė — lapkričio 23, sekmadienį. Kūrėjai-savanoriai organizuoti, su vėliava dalyvaus 11.30 v.r. pamaldose Prisikėlimo šventovėje, kur bus laikomos Mišios už Toronto skyrtaus mirusių narius. Renkamasi salėje 15 min. prieš pamaldas. Prašome visus narius su šeimomis dalyvauti. Savanoriams ir jų šeimoms per pamaldas šventovėje vietos rezervuotos pirmuose suoluose. Po pamaldų Lietuvių Namuose 1.30 v.p.p. savanoriams ir jų žmonoms prie rezervuotų stalų bus bendri pietūs. 4 v.p.p. Liet. Namų K. Mindaugo salėje bus oficiali šventės dalis su tai dienai pritaikyta paskaita ir menine dalimi. Savanoriams vietos rezervuotos pirmuose suoluose.

LKKSS-gos Toronto skyrtaus valdyba

VI. Pūtavo šaulių kuopa Lietuvos kariuomenės šventės proga lapkričio 23, sekmadienį, 11 v.r. pamaldose dalyvaus organizuoti su vėliava Lietuvos Kankinių šventovėje. Šauliai renkami salėje prieš 11 v. pamaldas.

Kuopos valdyba

KLK Moterų Draugijos skyrių atstovų suvažiavimas įvyks lapkričio 22-23 dienomis Montrealyje. Posėdžiai vyks seselių namuose (1450 rue de Seve). Registracija — 9.30 v.r. Suvažiavimo pradžia — 10.15 v.r. Apie katalikių moterų pasaulinę veiklą kalbės PLKOS valdybos pirmininkė dr. A. Šlepetytė-Jačanienė. Vakare Aušros Vartų parapijos salėje bus koncertas ir vakarienė. Sekmadienį šv. Mišios draugijos intencija — Aušros Vartų šventovėje. Laukiame gausaus skyrų atstovų, narių ir svečių dalyvavimo.

Centro valdyba

Metinis VLIKo seimas šiais metais įvyks Toronto Lietuvių Namuose gruodžio 13-14 d.d. Numatyta plati ir aktuali programa. Šeštadienio vakarą bus pokylis, kurin kviečiami ir plačioji visuomenė. Dalyvaus daug svečių iš JAV. Bilietai į pokylį bus netrukus pradėti platinti.

Universitetų studentai, kurie studijų metu betkokia proga parašys rašto darbą iš liuanistikos, gali gauti už tai stipendiją iš A. ir T. Koyelaitių stipendijų fondo, jei tam fondui pristatys to rašto darbo nuorašą arba santrauką su profesoriaus patvirtinimu, kad toks rašto darbas gautas. Stipendijos duodamos ir mokslo laipsnių siekiantiems bei studijuojantiems liuanistiką kaip šalutinį dalyką. Visais reikalais kreiptis šiuo adresu: Kanados Lietuvių Fondas, stipendijų komisija, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Mėnraštis „Speak Up“ lapkričio mėnesio lidoje išspausdino dr. A. Y. Štromo kalbą, pasakytą Pavergtu Tautų Savaitės proga Britanijos Bradforde. Ji yra aktuali savo tema, pagrįsta istoriniais faktais, duoda aiškų dabarties vaizdą ir iškelia komunizmo grėsmę ateityje.

Rinkimais į Toronto miesto tarybą lapkričio 10 d. ši syki nebuvo didelio susidomėjimo. Kandidatai lietuvių balsais nesidomėjo, išskyrus V. Boytchuką, ir nesikreipė į lietuvių spaudą. Buvusio burmistro J. Sewell kandidatūra rėmė ir komunistų laikraštis „Canadian Tribune“ 1980 m. lapkričio 3 d. lidoje.

Dr. Stasio GOŠTAUTO PASKAITA apie šių metų Nobelio laureatą rašytoją ČESLOVĄ MILAŠIŲ-MIŁOSZ lapkričio 22, šeštadienį, 8 v.v. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje

Įėjimas — laisva auka

Rengia Toronto Lietuvių Akademikų (Alumnų) Draugija

PADĖKA

Mano mylimo vyro

a.a. Antano Pauplio

laidotuvių diena nusilko praeitin, bet aš dar vis tebegyvenu jo sunkios ligos ir mirties prisiminimais.

Reiškiu nuoširdžią padėką visiems dalyvavusiems Vėlinės laidotuvių ir tuo išreiškusiems jam paskutinę pagarbą. Dėkoju kun. klebonui A. Šimonavičiui, OFM, už aplankymą vėlinės ligoninėje, kun. B. Mikalauskui, OFM, už maldas laidotuvių namuose, kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už paskutines apeigas prie kapo Anapilio kapinėse. Taip pat dėkoju kun. A. Šimonavičiui, OFM, kun. E. Jurgučiui, OFM, ir kun. B. Mikalauskui, OFM, už gedulingų šv. Mišių atnaušinimą Prisikėlimo parapijos šventovėje, solistui V. Verikaičiui už giedojimą Mišių metu.

Be to, reiškiau gilią padėką Leonardui ir Jeannett Paupliams iš JAV už ligonio lankymą bei slaugymą ligos metu.

Taip pat dėkoju visiems, ligonį lankiusiems namuose ir ligoninėse, karsto nešėjams, užprošusiems už jo vėlę šv. Mišias, liudiesiems dienom atskubėjusiems man į pagalbą ir išreiškusiems man užuojautą.

Ilsėkis ramybėje, mielas Antanai.

Katarina Pauplienė

Latvijos nepriklausomybės šventė

Kiekvienais metais latviai lapkričio 18 d. mini Latvijos nepriklausomybės paskelbimo metines. Siemet buvo paminėta 62-ji sukaktis. Lapkričio 14 d. Latvijos Namuose (491 College St.) buvo suroštas priėmimas, kuriame dalyvavo valdžios pareigūnai, įvairių tautybių atstovai, latvių bičiuliai, konsulai ir latvių veikėjai. Koncertinę dalį atliko jauna smuikininė, žavėjusi svečius savo virtuozizmu.

Pagrindinę kalbą pasakė Kanados Latvių Federacijos pirm. T. Kronbergs, primindamas tragišką būklę Latvijoje, kuri kolonizuojama rusais, ir Rygoje jau girdėti daugiau rusų nei latvių kalbą. Ešą latvių išeivija nenuleidžia rankų ir kovoja už savo tėvynės laisvę įvairiais būdais. Į Madridą, kur vyksta Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija, suvažiavo nemažas būrys jaunimo, kuris demonstravo prieš sovietinę vergiją ir žmogaus teisių pažeidimus Latvijoje. Evangelikų kunigas Maris Kiršons iš Filadelfijos, dramatiškai dalyvaus latvių protestą, perspįję ranką. Jis ir jo vadovaujamas latvių jaunimo būrys buvo sumiti ir trum-

Iš senatoriaus Paul Yuzyko Otavoje gautas pranešimas, iš kurio matyti, kad dabar svarstoma konstitucijos projekte minimos tik dvi pagrindinės tautybės — angliai ir prancūzai, ignoruojamos kitos tautybės, visai neminima daugiakultūris Kanados gyventojų sudėtis. Sen. Yuzykas senate pasakė kalbą, kurioje kritikavo svarstomos konstitucijos trūkumus ir siūlė įrašyti konstitucijon, kad Kanada yra dviejų oficialių kalbų ir daugelio kultūrų kraštas. Parlamento komisijoje, kuri dabar svarsto konstitucijos projektą, nėra nė vieno atstovo iš etnokultūrinių sluoksnių. Tokia sudėtis išreiškė savo nepasitenkinimą ir sen. S. Haidasz, parašęs tuo reikalu specialią laišką min. pirm. P. E. Trudeau.

Latvijos nepriklausomybės šventė vyks lapkričio 18 d. 16.30 v. p. p. Toronto universiteto Convocation salėje. Kalbėtoju bus pakviestas JAV Latvių Bendruomenės pirm. J. Janis Riekstinis. Koncertinę dalį atliko vietinės meno pajėgos. Už įėjimą latviai mokojo po \$5, pensininkai ir studentai — po \$3, tik invalidams, šauliams ir moksleiviams iki 16 metų nieko nereikėjo mokėti. DI.

MONTREALQUE

Metinė Aušros Vartų parapijos vakariinė lapkričio 8 d. praėjo gražiai. Nors tą vakarą buvo nemažai gimtadienių ir vardadienių, salė buvo pilna, ypač jaunimo, kuris savo jaunatvę išjudino ir vyresniuosius. Klebonas kun. J. Kubilius pasveikino ir padėjo už gausų atsilankymą. Verdunietis liberalų partijos atstovas R. Sevard susirinkusius pasveikino lietuviškai.

Trumpą meninę dalį atliko jaunas kompozitorius-pianistas Gerhard Dubė.

Šiais metais visi didžiosios loterijos laimikiai teko lietuviams: televizija — Maciulevičienė, radijo priimtuvas — O. Augūnienė, 50 dol. pinigais — Snapkauskienė, Kanados loterijos milijoninis bilietas — G. dai Rudinskienė. S. Remeikių šėdama visus social ir skaniai pavaišino.

Sol. Gina Čapkauskienė su keliais prancūzais solistais koncertuoja Montrealio apylinkėse. Po švenčių yra pakviesta koncertams lietuvių kolonijose. Lapkričio 2 d., KLB tarybos suvažiavimo proga Mišių metu giedojo keletą lietuvių ir nelietuvių kompozitorių giesmių. Vargonavo jaunas muzikas, dabartinis AV choro dirigentas Danielius Stankevičius-Stankė.

Stasė Ališauskienė liuanistinės mokylos mokytoja buvo nuvykusi į mokytojų suvažiavimą Londone, Ont. Pranešimą padarė apie Montrealio liuanistinės mokylos veiklą. Buvo apstojusi pas sūnų Rimantą, kuris studijuoja Western universitete.

Lituanistinė mokykla lapkričio 7 d. Seselių namuose atsisveikino su mokytojais, kurie yra dirbę lietuvių mokykloje ilgus metus. Jadvyga Bal-

tuonienė, baigusi pedagoginius Bendruomenės kursus, mokykloje dirbo 23 metus. Marija Malcienė, diplomuota mokytoja, baigusi Klaidėdos pedagoginį institutą, Montrealio mokykloje dirbo 20 metų, mokydama vaikus lietuvių kalbos. Romas Otto, baigęs Sir George Williams universitetą istoriją, mokykloje dirbo 16 metų, dėstydamas Lietuvos istoriją vyresnėse klasėse. Ina Lukoševičiūtė, tautinių šokių mokytoja, mokykloje dirbo dvejus metus. Kaip padėkos ženklas jiems buvo įteikta dail. Galdiko monografija. Padėką už dovanas ir vaišes išreiškė mokytojos M. Malcienė ir J. Bal-tuonienė. A. A.

KLK Moterų Draugijos skyrių atstovų suvažiavimas — lapkričio 22-23 d.d. Aušros Vartų par. salėje. Ta proga rengiamas čikagietės sol. Eleonos Blandytės dailiojo žodžio ir dainos vakaras.

Lietuvos kariuomenės šventė — lapkričio 23, sekmadienį; Aušros Vartų šventovėje 11 v.r. pamaldos, 12 v. — minėjimas salėje su J. Šiaučiuoliu paskaita ir menine dalimi.

Latvių vyrų choras „Junda“, pakviestas LK Mindaugo šaulių kuopos, koncertuos AV salėje lapkričio 29 d., 7 v.v. B.

RENKU

senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles, ir kitą lietuvišką medžiagą.

P. ADAMONIS

722-3545 (Montrealyje)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamąsias s-tas 6%
Taufamąsias s-tas 9.25%
Pensijų planas 10.5%
Term. ind. 1 m. 11.75%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines nuo 15.5%
Nekiln. turto nuo 13.5%
Čekių kredito 18%
Investicines nuo 15%

Duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

ETOBICOKE PARDUODAMAS GRAZUS VIENAAUGSTIS (bungalow), 3-ju miegamųjų, užbaigtas poilsio kambarys. Garažas prijungtas prie namo. Arti krautvių, kelios minutės nuo Kipling poezinio. Skambinti: Antanas Genys, tel. 231-2839 arba Frank Barauskas, Ltd. Realtor, tel. 233-3323 Toronte.

VYRESNIO AMZIAUS pasiturintis profesionalas norėtų vedybų tikslu susirašinėti su tvarkinga ir išlavinta mergaite arba našle be šeimos, 30-50 metų amžiaus. Rašyti šiam laikraščiui, pažymint ant voko: Vedybinis — profesionalui J. T.

CANDLELIGHT CATERERS įsiekio jaunų (14-18 metų) padavėjų, taip pat vestuvės moterų darbininkų. Suinteresuotos prašomos skambinti tel. 667-8260 Toronte.

ALDONA'S BEAUTY SALON rekomenduojama poniais gražia šukuosena. Specialistė — pusmetinė (permanė). Pusė kainos lietuviams poniais ir panelėms. Skambinti tel. 533-2904 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENE. Ivaizdus progoms skambinti į „Petals Florist“ tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengiami namuose ir įstaig